

Rosengårds idrottsområde

Nutid och framtid ur ett socialt hållbarhetsperspektiv

Björn Nelin Jensen

Rosengårds idrottsområde - Nutid och framtid ur ett socialt hållbarhetsperspektiv

Rosengård sportsactivity center - At present and in the future from a perspective of social sustainability

Björn Nelin Jensen

Handledare: Helena Mellqvist, Doktorand Landskapsutveckling, SLU Alnarp och Karin Book, Universitetslektor Idrottsvetenskap, Malmö högskola

Examinator: Erik Skärbäck, Professor Landskapsarkitektur, SLU Alnarp

Omfattning: 30 hp

Nivå och fördjupning: A2E Masterexamen i landskapsplanering

Kurstitel: Självständigt arbete i hållbar stadsutveckling

Kurskod: EX0625

Utgivningsort: Alnarp

Utgivningsår: 2011

Omslagsbild:

Serietitel: nr:

ISSN:

ISBN:

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Rosengård, Hållbar utveckling, social hållbarhet, idrott

Författarpresentation

Mitt namn är Björn Nelin Jensen, är 25år och är inne på mitt sjätte eftergymnasiala studieår. Denna masteruppsats är en del av det tvååriga programmet Hållbar stadsutveckling, som är ett samarbete mellan SLU Alnarp och Malmö Högskola, dit jag sökte efter en kandidatexamen i Miljövetenskap på Malmö Högskola. Som ett resultat av detta tvärvetenskapliga program har mina främsta intressen och kunskaper inom stadsplanering kommit att bli de sociala företeelserna i staden, hur invånare uppfattar och använder olika stadsrum och hur dessa bidrar till att skapa en trivsamt tillvaro. Kombinerat med mitt stora intresse för fotboll och idrott i allmänhet mynnade detta ut i denna studie.

Malmö 2011-06-03

E-post: LL041109@student.mah.se

Telefon: 070-891 09 44

Sammanfattning

Beskrivningen som en ö mitt i Malmö bekräftar bilden av Rosengård som en isolerad stadsdel i förhållande till övriga Malmö. Ett resultat av denna fysiska isolering är att stadsdelen besöks av få Malmöbor utöver de som bor där och att få Rosengårdsbor söker sig utanför stadsdelen. Det finns dock en strävan mot att öppna upp stadsdelen och genom olika åtgärder göra den mer tillgänglig och attraktiv. Med detta hoppas kommunen locka dit folk från övriga Malmö och göra Rosengård till en bättre plats för dess invånare.

Idrottsområdet i söder, beläget på Rosengårdsfältet, ingår i dessa planer och är tänkt att förändras för att göras mer tillgängligt och attraktivt att vistas i. Det finns delar som motverkar detta i dag, bland annat upplevs området som slitet, otillgängligt och otryggt. De två sistnämnda utgör två viktiga hörnstenar inom social hållbarhet. När samtidigt en stor del av stadsdelens problem är av social karaktär blir en viktig del i förändringsprocessen hur social hållbarhet skapas.

Denna fallstudie ämnar undersöka hur den sociala hållbarheten ser ut i samband med Idrottsområdet. Intervjuer med aktörer kring Idrottsområdet och textanalys av aktuella dokument utgör det underlag som jag använder för att identifiera styrkor och svagheter kring den sociala hållbarheten i samband med Idrottsområdet. Utifrån det är det sedan möjligt att hitta de behov som finns.

Nyckelord: Rosengård, Hållbar utveckling, social hållbarhet, idrott

Abstract

The description of Rosengård as an island in the middle of Malmö confirms Rosengård as an isolated part of the town. A result of this physical isolation is that the neighborhood is visited by few people apart from the ones living there and few from Rosengård seeks outside this part of town. There is however a quest to open up this part of town and through various actions makes it more available and attractive. In this way the municipality of Malmö hopes to attract more visitors and make Rosengård a better place for the inhabitants.

The sportsactivity center in south, at the Rosengårdsfältet, is part of these plans and is considered to be changed into a place attractive and available for visitors. Today this is not the case, among other things the area is perceived as worn, unavailable and unsafe. The two later descriptions are foundations in social sustainability. When, at the same time, a big part of the problems in the area is of social character, the quest of creating social sustainability is going to be a significant part of the transformationprocess.

This case study will investigate how the social sustainability appears in and around the sportsactivity center. Interviews with people involved in the sportsactivity center and analysis of current documents are sources for my analysis of strengths and weaknesses surrounding social sustainability in correlation with the sportsactivity center. From this analysis it is then possible to find the necessary adjustments that are needed.

Keywords: Rosengård, Sustainable development, social sustainability, sports

Förord

Varför väljer jag att studera just idrottsområdet i södra Rosengård? Mitt val av Idrottsområdet som fallstudie grundar sig i en studie kring projektet *Rosengårdsstråket* som jag gjorde under andra året på masterprogrammet Hållbar stadsutveckling. Vi fick i uppgift att välja ut en del av detta stråk att studera. Mitt stora intresse för idrott i allmänhet och det faktum att jag faktiskt besökt Idrottsområdet flera gånger som fotbollsspelare och -ledare gjorde mig intresserad av att studera det närmare. På grund av begränsat med tid och en något snäv infallsvinkel kände jag att jag ville utveckla min studie kring Idrottsområdet varför mitt val kring masteruppsatsämne föll sig naturligt.

Jag vill passa på att rikta ett stort tack till mina handledare; Helena Mellqvist, SLU Alnarp och Karin Book, Malmö högskola för ovärderlig input och respons under arbetets gång. Tack även till min bror Calle som hjälpt mig under vägen och som varit en viktig inspirationskälla och min kursare och vän Jakob som hållt mig långt över ytan hela vägen. Slutligen även ett tack till alla intervjupersoner som bemött mig oerhört väl och som ligger till grund för denna uppsats... Tack!

”Rosengård är inte ett begrepp, det är ett bostadsområde. Ett bostadsområde där människor föds och dör, älskar och hatar, köper mjölk och lämnar sina barn på förskolan”

Anna Pettersson Gustafsson, Rosengårds
stadsdelsförvaltning

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	3
ABSTRACT	4
FÖRORD	5
1 INLEDNING	9
1.1 BAKGRUND	9
1.2 SYFTE OCH PROBLEMSTÄLLNING	9
1.3 FORSKNINGSFRÅGOR	9
1.4 AVGRÄNSNING	10
1.5 DISPOSITION	10
2 ROSENGÅRDS IDROTTSOMRÅDE – EN DEL AV ROSENGÅRD OCH HERRGÅRDEN	11
2.1 OM ROSENGÅRD	11
2.2 ROSENGÅRDS IDROTTSOMRÅDE	12
2.2.1 Aktivitetsytor	13
2.2.2 Annan information om marken på Idrottsområdet	17
3 ETT HÅLLBART ROSENGÅRD, EN FÖRUTSÄTTNING FÖR ETT HÅLLBART MALMÖ	21
3.1 BEFINTLIGT HÅLLBARHETSARBETE – ROSENGÅRDSSTRÅKET	21
3.2 ATT SKAPA ETT HÅLLBART IDROTTSOMRÅDE – EN DEL AV UTMANINGEN	21
3.3 "HÅLLBAR UTVECKLING SOM EN ÖVERBRYGGANDE PRINCIP"	23
<i>Social hållbarhet</i>	24
<i>Åtta normativa principer för analys av social hållbarhet</i>	25
4 GENOMFÖRANDE AV UPPSATSEN	35
4.1 FORSKNINGSUPPLÄGG	35
4.2 ATT GENOMFÖRA EN FALLSTUDIE	36
4.3 METOD FÖR INSAMLING AV DATA: KVALITATIVA INTERVJUER	36
4.4 METOD FÖR INSAMLING AV DATA: TEXTANALYS	40
4.5 ETIK	41
5 SAMMANSTÄLLNING AV INTERVJUMATERIAL	43
5.1 ETT ISOLERAT OMRÅDE ELLER INTE? – FYSISKA KOPPLINGAR TILL OCH FRÅN ROSENGÅRD OCH ROSENGÅRDS IDROTTSOMRÅDE	43
5.2 IDROTTSBETYDELSE FÖR STADSDELEN	49
5.3 AKTÖRER PÅ IDROTTSOMRÅDET – BRUKARE OCH FÖRVALTARE	53
5.4 UTFORMNING AV IDROTTSOMRÅDET: ATTRAKTIVT KONTRA FUNKTIONELLT	57
5.5 UTFORMNING AV IDROTTSOMRÅDET: HUR SKAPA TRYGGHET I ÖTRYGGA MILJÖER?	60
5.6 ATT FÅ FOLK ATT STANNA KVAR I STADSDELEN OCH ATT FÖRMEDLA EN BRA BILD	64
5.7 OLIKA PERSPEKTIV PÅ DELAKTIGHET	67
5.8 EKOLOGISK HÅLLBARHET PÅ IDROTTSOMRÅDET	70
5.9 FLICKORS/KVINNORS MÖJLIGHET TILL IDROTTSANDEL	72
5.10 KAN EN RESTAURERING AV IDROTTSOMRÅDET LOCKA ÖVRIGA MALMÖBOR TILL ROSENGÅRD OCH HUR KAN MAN LOCKA ROSENGÅRDSBOR TILL ÖVRIGA MALMÖ?	75
5.11 ATT NÅ ETT FRAMGÅNGSRIKT OMRÅDE	78
6 MOT ETT SOCIALT HÅLLBART IDROTTSOMRÅDE I SÖDRA ROSENGÅRD	80
6.1 JÄMLIKHET	80
6.2 HÄLSA	82

6.3 INTEGRATION	84
6.4 TRYGGHET	86
6.5 TILLGÄNGLIGHET	87
6.6 RÄTTVISA	90
6.7 DELAKTIGHET	91
6.8 ATTRAKTIVITET	93
SLUTSATSER	96
REFERENSER	98
BILAGA 1 – EXEMPEL PÅ INLEDANDE MAIL TILL INTERVJUPERSONER.....	101
BILAGA 2 – EXEMPEL PÅ INTERVJUGUIDE INFÖR INTERVJUERNA.....	102

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Rosengård är en stadsdel som av Malmö stad beskrivs som en isolerad del i förhållande till övriga staden (Malmö stad 2000). Tendensen har under en tid varit att allt färre Malmöbor söker sig till stadsdelen och att allt färre Rosengårdsbor söker sig till centrala Malmö. Förutom stadsdelens fysiska isolering tros Rosengårds dåliga rykte utgöra anledningen till denna utveckling.

Segregationsproblematiken är på grund av detta ett ständigt återkommande ämne i diskussioner kring Rosengård. Kommunen strävar därför efter att öppna upp stadsdelen och genom olika åtgärder göra den mer tillgänglig och mer attraktiv.

Som en del av stadsdelen har Idrottsområdet i södra Rosengård hamnat i blickfånget för kommunens planer, redan i Översiktsplanen upprättad år 2000 skrev kommunen om Rosengårdsfältets behov av upprustning (Malmö stad 2000). Dialog-PM för Rosengård gör gällande att området för närvarande inte är tillgängligt och tryggt, två viktiga delar inom social hållbarhet (Malmö stad 2008 s.28). Idrottsområdet i södra Rosengård står därför inför en viktig förändringsprocess. För att området ska utgöra en del av strävan efter att skapa en mer attraktiv stadsdel, motverka de sociala problem som finns i stadsdelen och samtidigt bibehålla den potential som idrotten faktiskt har menar jag att det krävs att området möter de sociala behoven, det vill säga att området blir socialt hållbart.

1.2 Syfte och problemställning

För att skapa ett socialt hållbart idrottsområde i södra Rosengård krävs det till att börja med en identifiering av de brister och möjligheter som finns kring sociala frågor på området. Syftet med denna studie är att kartlägga den sociala hållbarheten i samband med Rosengårds idrottsområde och genom detta identifiera de behov som finns för att skapa ett socialt hållbart område.

Genom intervjuer med kommunala aktörer, verksamma på Idrottsområdet och andra intressenter samt textanalys av ett antal dokument har jag undersökt synen på Idrottsområdet i dag och synen på Idrottsområdets framtida behov, utifrån ett socialt hållbarhetsperspektiv. Ett underlag som jag hoppas ska kunna bidra till att nå ett steg närmare besvarandet av frågan: Hur når vi ett socialt hållbart idrottsområde i södra Rosengård?

Kartläggningen har gjorts med hjälp av åtta normativa principer för social hållbarhet: Jämlikhet, hälsa, integration, trygghet, tillgänglighet, rättvisa, delaktighet och attraktivitet. De utgör alla genomgående teman i intervjuerna och fungerar även som stolpar vid analysen av det insamlade materialet.

1.3 Forskningsfrågor

I min undersökning utgår jag från följande forskningsfrågor:

- Vad är berörda aktörers och intressenters relation till idrottsplatsen idag?
- Vad skulle berörda aktörer och intressenter vilja ha ut av en omvandling av idrottsplatsen?
- Vad innebär social hållbarhet i samband med idrottsområdet i södra Rosengård?
- Hur ser dagens idrottsområde ut utifrån ett socialt hållbarhetsperspektiv?
- Hur ser framtiden ut för idrottsområdet utifrån ett socialt hållbarhetsperspektiv?

1.4 Avgränsning

Den sociala hållbarheten uppfattar jag har en central del i omvandlingen eftersom diskussionerna kring områdets brister främst behandlar principer som trygghet och tillgänglighet. Som framgår av teoridelen uppfattar jag de båda som normativa principer för social hållbarhet. Dessutom uppfattar jag idrottsplatsen i allmänhet som en plats för sociala frågor som hälsa, integration, delaktighet, tillgänglighet med mera och inte i samma utsträckning ekologiska och ekonomiska frågor. Med detta i åtanke upptäckte jag att det är främst social hållbarhet som kommer att prägla en eventuell omvandling av området. Min undersökning kommer därför främst att utgå ifrån en diskussion kring social hållbarhet och en begränsad sådan om ekologisk- och ekonomisk hållbarhet.

I uppsatsen har jag valt att benämna området som studeras som *Rosengårds idrottsområde*. Jag har valt denna benämning eftersom det inte verkar finnas något officiellt namn på området. Till en början använde jag mig av begreppet Rosengårds IP (idrottsplats) men flera intervjupersoner tolkade detta som huvudplanen "Plan A" som bara är en del av området jag studerar. Jag vill heller inte benämna området som *Rosengårdsfältet* eftersom det dels tar bort idrotten ur sammanhanget och dessutom är en mycket större plats än den jag vill studera. För att inte behöva skriva ut Rosengårds idrottsområde vid varje tillfälle det omnämns har jag valt att skriva *Idrottsområdet*. Anledningen till att jag benämner det med stort I är för att du som läsare bättre ska förstå att det handlar om Rosengårds idrottsområde och inte ett idrottsområde i allmänhet.

Jag har valt att inte inkludera sporthallen vid Rosengårds centrum i min studie eftersom den tillhör delområdet Rosengårds centrum och inte Herrgården, som Idrottsområdet ligger i, och således ingår i ett annat sammanhang.

1.5 Disposition

Uppsatsen består av sex kapitel. Det *första kapitlet* utgörs av inledning, syfte och problemställning, forskningsfrågor, avgränsning samt disposition. Kapitlet är tänkt att fungera som en kortfattad introduktion till uppsatsen. Det *andra kapitlet* presenterar Idrottsområdet utifrån aktivitetsytorna och annan information om marken. Det *tredje kapitlet* är en förlängning av det inledande kapitlet och här ges en bakgrund till området kopplat till social hållbarhet och består även av en introduktion till social hållbarhet ur ett teoretiskt perspektiv. Kapitlet avslutas med en presentation av de åtta normativa principer som använts under studiens gång och som används vid analysen av det erhållna materialet. I *kapitel fyra* beskriver jag hur jag gått tillväga vid arbetet. Det efterföljande kapitlet, *kapitel fem* presenterar det erhållna intervjumaterialet i elva teman. Det *sjätte kapitlet* utgör analysdelen där intervjumaterialet och materialet från textanalysen analyseras med hjälp av de åtta normativa principerna för social hållbarhet. Uppsatsen avslutas med en slutsats.

2 Rosengårds idrottsområde – en del av Rosengård och Herrgården

I detta kapitel presenterar jag stadsdelen kort för att sedan komma in på Idrottsområdet.

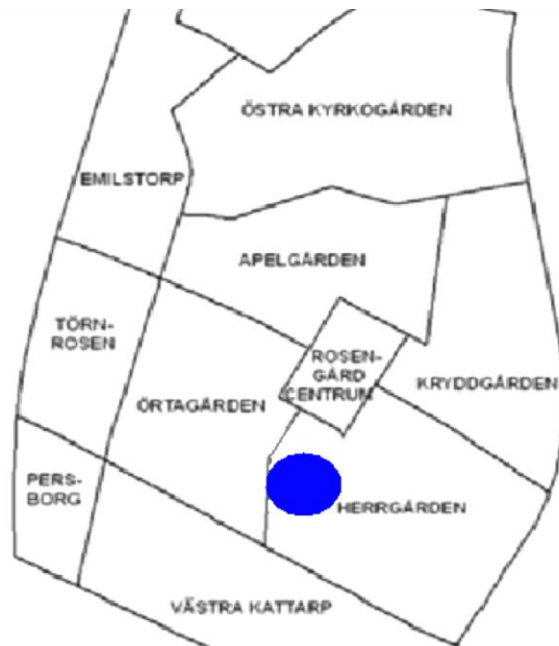
Idrottsområdet presenteras utifrån geografi, brukare, aktivitetsytor och annan markinformation. Med bakgrundsinformationen hoppas jag kunna ge en bild av hur området ser ut i dag, information som kan vara bra att ha vid kommande läsning.

2.1 Om Rosengård

Rosengård ligger strax öster om centrala delen av Malmö och är en av tio stadsdelar. Stadsdelen har en befolkningsmängd på 22 242 personer (december 2008) och är indelat i tio delområden:

Rosengård Centrum, Apelgården, Kryddgården, Törnrosen, Örtagården, Herrgården, Emilstorp, Östra Kyrkogården, Persborg och Västra Kattarp

(Malmö stad 2008a s.42-49)

Källa: Malmö stad (2008b t.v. och 2008c t.h.)

Av de tio delområdena är samtliga utom Emilstorp (industriområde), Östra Kyrkogården och Rosengård Centrum (service och handel) bostadsområden. Majoriteten av bostäderna i Rosengård är hyresrätter, där MKB är den dominerande ägaren. I och med byggandet av studentboendet *Kinesiska muren* i östra delen av Rosengård har även ett trehundra-tal studentbostäder tillförts stadsdelen.

Idrottsområdet som den här uppsatsen kretsar kring ligger i delområdet Herrgården. Enligt kommunens egna beräkningar tillhör Rosengård tillsammans med Fösie de två stadsdelar som har det sämst ställt enligt ett välfärdsindex. Invånarna har också lägst förvärvsfrekvens med en andel på 38 % (15 % i Herrgården), förhållandevis låg disponibel inkomst med ett genomsnitt på 177 100kr/år (161 700kr/år) och bor tätast jämfört med övriga stadsdelar i Malmö. Trångboddheten (beräknat utifrån fler än två personer per rum) är 17 % bland stadsdelens vuxna, 18-80år. Motsvarande siffra för 4-åringar är 38 %, att jämföra med 11 % i hela Malmö. Behovet av försörjningsstöd är högst i Herrgården av Rosengårds delområden med en andel på 41 %. Antalet arbetsplatser i Rosengård uppgår till 4 932st och här finns 329st av dem i Herrgården i totalt 25st verksamheter. Rosengård är ett mångkulturellt område med 86 % personer med utländsk bakgrund från sammanlagt etthundraelva länder. Motsvarande andel med utländsk bakgrund är i Herrgården 96 %.

Flyttfrekvensen är stor i stadsdelen, på fyra år mellan 2002 och 2006 flyttade ett antal motsvarande hälften av stadsdelens befolkning från Rosengård. Samtidigt som ungefär lika många personer flyttade till stadsdelen. Rosengård i allmänhet och Herrgården i synnerhet har en stor andel unga

personer, en fjärdedel av invånarna i Herrgården är mellan 6 och 15år. Området Örtagården, som Herrgården och Idrottsområdet gränsar till, innehar i stort sett samma andel (Malmö stad 2008a s.9-13).

Förutom idrottsområdet i väst består Herrgården bland annat av 31 bostadshus med sammanlagt 1 375 lägenheter. Fördelningen av lägenheternas storlek är: 55% består av tre rum och kök, 26% av två rum och kök och 10% respektive 9% av ett eller fyra rum och kök. Mellan bostadshusen skapas stora gårdsutrymmen som gör områdets bebyggelsekaraktär tät och sluten med tillgång till grönområden. Centralt i Herrgården finns Rosengårdskolan med omkring femhundra elever. (Malmö stad 2008a s.45)

2.2 Rosengårds idrottsområde

Karta från: Eniro (2011a)

Rosengårds idrottsområde är beläget i södra delen av Rosengård. Idrottsområdet ligger i stadsdelsområdet Herrgården, som har ett invånarantal på ungefär tre och ett halvt tusen, och är en av två idrottsplatser på Rosengård, den andra är Rosengård Norra som ligger i norra Rosengård, och är en av trettio idrottsplatser i Malmö. Marken som Idrottsområdet är belägen på ägs av Malmö stad (se s.15), lokalerna på området hyrs ut av stadsfastigheter till fritidsförvaltningen som därmed ansvarar för förvaltningen av Idrottsområdet. Området är hem för bland annat fotbollsföreningen FC Rosengård som är en av stadsdelens största föreningar. Andra idrottsföreningar som nyttjar idrottsplatsens aktivitetsytor är bland annat MALBAS (basket), FBK Balkan (fotboll), Malmö Konståkningsklubb, Malmö Redhawks (ishockey) och Malmö FBC (innebandy).

Idrottsområdet är en del av Rosengårdsfältet som sträcker ut sig söder om Rosengårds centrum. Norr om består området av relativt stora grönområden. Vidare norrut finns Rosengårdsbadet som jag valt att inkludera i studien. Där Idrottsområdet tar slut i väst och i öst tar grundskolorna Örtagårdskolan och Rosengårdskolan vid. Söder om Idrottsområdet finns enbart bostadsområdet Västra Kattarp som uteslutande består av villor eller radhus. Förutom Rosengårds centrum, beläget en halv kilometer norrut, finns ett fåtal servicebutiker och en frikyrka kring Idrottsområdet.

2.2.1 Aktivitetsytor

Konstgräsplanen

Karta från: Eniro (2011b)

Mer om platsen: I delen längst västerut består Idrottsområdet av en konstgräsplan som enligt Filip Morfiadakis, marknadsansvarig i FC Rosengård, är en av få konstgräsplaner i södra Sverige som uppfyller fulla fotbollsplanmått (Morfiadakis 2010). Konstgräsplanen som stod färdig 2004 var tidigare en grusplan och används frekvent av bland annat fotbollsföreningarna FBK Balkan och FC Rosengård kvällstid och på helger, för spontanfotboll av allmänheten främst dagtid på vardagar och helger samt av Örtagårdskolan under idrottslektioner och på raster (Morfiadakis 2011; Henricson 2011). Konstgräset omgärdas av staket med möjlighet att komma in vid södra änden av planen i anslutning till gång- och cykelvägen Af Klintebergs väg som löper igenom hela Idrottsområdet samt vid nordöstra änden i anslutning till omklädningsrummen. Precis öster om planen finns ishallen.

Naturgräsplan "Plan A" och friidrottsanläggningen

Mer om platsen: Längst i söder finns en av två fotbollsplaner bestående av naturgräs. Denna plan används till skillnad från konstgräsplanen endast till elvamannafotboll och används således bara av några av FC Rosengårds och FBK Balkan elvamannalag. Till planen finns även läktare som används under matcherna. Entrén till planen ligger i det nordvästra hörnet i anslutning till ovan nämnda gång- och cykelväg, alltså det hörnet som ligger närmst bilparkeringen på området. I övrigt är området omgivet av staket, vilket möjliggör för seniorlagen i FC Rosengård och FBK Balkan att ha inträde till sina matcher. Söder om fotbollsplanen, på andra sidan staketet finns endast grönområden i form av träd och gräs. Förutom fotbollsplanen finns det inne på området även möjlighet för utövande av friidrott av olika former, bland annat Rosengårdskolan använder dessa ytor under idrottslektioner. Naturgräsplanen och friidrottsytorna är inte tillgängliga för allmänheten, så som konstgräsplanen, utan kräver tillstånd för användning (Ghodsian & Egumenovski 2011).

Naturgräsplan "Plan B"

Karta från: Eniro (2011b)

Mer om platsen: Denna fotbollsplan är främst tillgänglig för fotbollsföreningarna när den inhägnade "A-planen" inte är tillgänglig, både för träning och för match. Fotbollsplanen består av naturgräs och ligger liksom A-planen i lä under vinterhalvåret då de båda planerna inte används, detta beroende på väderleken som gör gräset sårbart och som vid spel skulle slitas sönder och bli oanvändbart under sommarhalvåret. Därför används av utomhusplanerna endast konstgräsplanen vintertid medan naturgräsplanerna brukar vara tillgängliga perioden mars/april till november. Medan främst seniorer får utnyttja A-planen så är "B-Planen" även till för övriga lag i fotbollsföreningarna. Endast gång- och cykelvägen Af Klintebergs Väg skiljer B-planen från A-planen i söder. Öster om fotbollsplanen på andra sidan en annan cykel- och gångväg (Rosengårdsvägen) finns Rosengårdskolan.

Ishallen

Byggnadsår: 1973 (nyrenoverad 1998)
Förvaltare: Fritidsförvaltningen
Idrotter som utövas: Ishockey, konståkning, inlinehockey
Tillgänglig för allmänheten: Ja

Karta från: Eniro (2011b)

Mer om platsen: Ishallen i Rosengård ligger mellan konstgräsplanen och omklädningsrummen intill parkeringen och är en av fem ishallar möjliga för allmänheten att använda i Malmö. Det finns möjlighet för skolor att hyra ishallen och för allmänheten att använda den på vissa tider (Malmö stad 2011a). Ishallen renoverades 1998 för att göras handikappanpassad och även här finns en läktare (Malmö stad 2011b). Föreningarna Malmö Konståkningsklubb och Malmö Redhawks använder ishallen för skridskoskola respektive ishockeyträning.

"Tältet" (Herrgårdens sporthall)

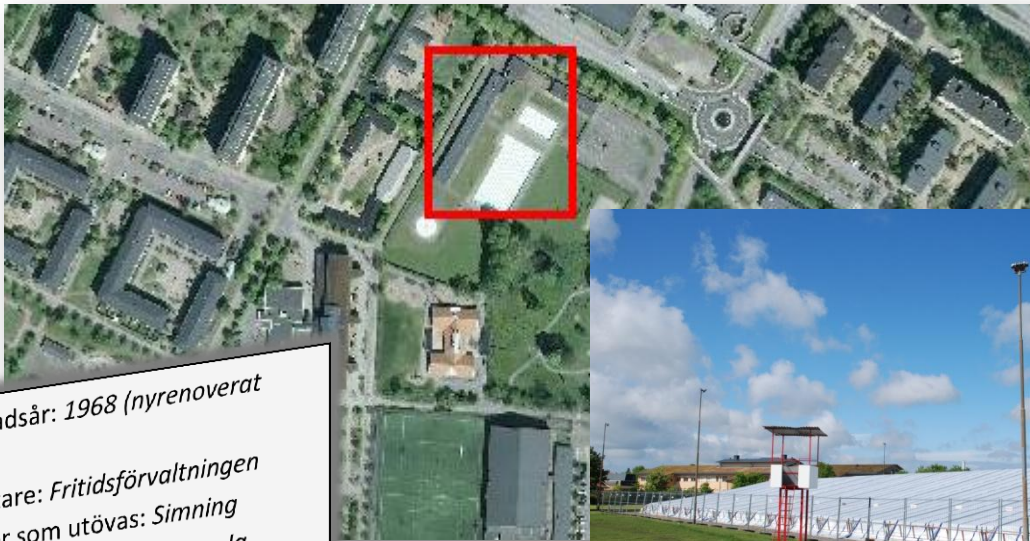
Byggnadsår: 1970-talet (nyrenoverad 2000-talet)
Förvaltare: Fritidsförvaltningen
Idrotter som utövas: Basket, innebandy, fotboll, handboll, badminton, volleyboll
Tillgänglig för allmänheten: Ja

Karta från: Eniro (2011b)

Mer om platsen: Kör man som besökare bil till Rosengårds idrottsområde ser man sporthallen till vänster när man når området. Hallen, som är ansluten till bilparkeringen, består förutom planer för idrotterna beskrivna ovan även av lokaler för styrketräning, bordtennis, boxning, judo och brottning. Här finns även plats för cirka trehundra åskådare (Malmö stad 2011c). Sporthallen, som av somliga kallas "Tältet", och som inte ska förknippas med Rosengårds sporthall vid Rosengårds Centrum, används då och då av skolor i området dagtid medan föreningar använder den kvällstid och på helger. Till dessa föreningar hör bland annat innebandyföreningen Malmö FBC och basketföreningen MALBAS.

Rosengårdsbadet

Byggnadsår: 1968 (nyrenoverat 2011)
Förvaltare: Fritidsförvaltningen
Idrotter som utövas: Simning
Tillgänglig för allmänheten: Ja

Karta från: Eniro (2011c)

Mer om platsen: Rosengårdsbadet som stod färdigt 1968 har nyligen genomgått en stor förändring. Eftersom badet var slitet och nedläggningshotat bestämde kommunen sig för att bygga in 25-metersbassängen då det finns brist på inomhusbad som är användbara vintertid i Malmö. Samtidigt behålls den stora bassängen utomhus för bruk under sommaren. Den inbyggda bassängen kommer inte att vara tillgänglig för allmänheten då det är tänkt att den endast ska användas för simundervisning. Tillsammans med inbyggnaden har renoveringen även inneburit ett nytt omklädningsrum och diverse lokaler för styrketräning (Malmö stad 2011d). Badet ligger ett hundratal meter norr om Idrottsområdet och endast en väg skiljer badet från stadsdelens centrum. Badet är omgivet av ett stort grönområde och innefattas även av en parkeringsplats.

2.2.2 Annan information om marken på Idrottsområdet

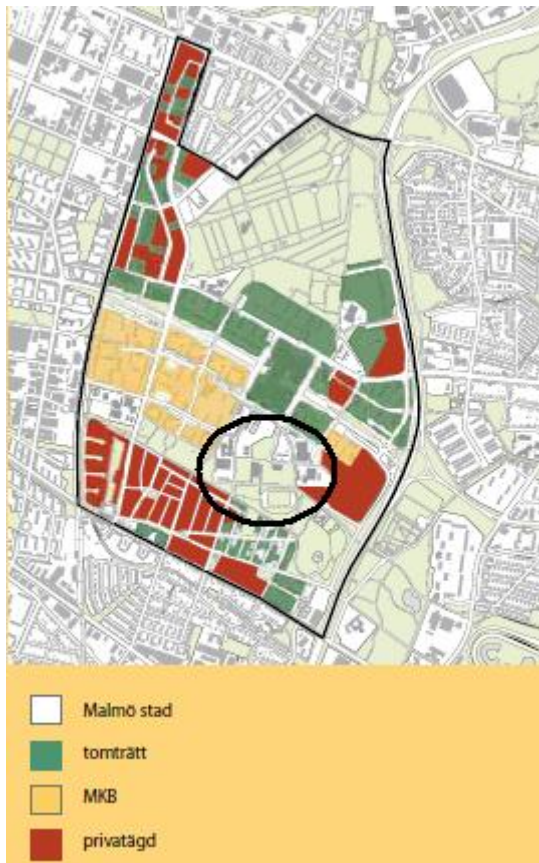
Förteckning över figurer nedan	
Figur 2.1	Skolor i närheten av Idrottsområdet
Figur 2.2	Vem äger marken?
Figur 2.3	Kollektivtrafik i anslutning till Idrottsområdet
Figur 2.4	Gång- och cykelvägar på Idrottsområdet
Figur 2.5	Vägar för motorfordon i anslutning till Idrottsområdet
Figur 2.6	Parkeringsmöjligheter på Idrottsområdet

Karta från: Eniro (2011b)

FIGUR 2.1 – SKOLOR I NÄRHETEN AV IDROTTSOMRÅDET

På andra sidan gång- och cykelvägen Stackelbergs väg, väster om idrottsområdet ligger Örtagårdsskolan, en kommunal grundskola med omkring femhundra elever fördelade på förskoleklass till nionde klass (Malmö stad 2011e). Strax öster om idrottsplatsen på andra sidan gång- och cykelvägen, Rosengårdsvägen, finns Rosengårdsskolan som även den är en kommunal grundskola med årskurserna F-9 med cirka femhundrafemtio elever (Malmö stad 2011f). Förutom Örtagårdsskolan och Rosengårdsskolan finns i Rosengård tre andra grundskolor (Malmö stad 2008a s.33).

Källa: Malmö stad (2008a)

FIGUR 2.2 – VEM ÄGER MARKEN?

Bilden visar kollektivtrafiken som finns kring Rosengårds IP. Röd färg visar busslinjer och svart färg visar tågstationer.

FIGUR 2.3 – KOLLEKTIVTRAFIK I ANSLUTNING TILL IDROTTSOMRÅDET

När det kommer till kollektivtrafik kring Idrottsområdet finns fyra stadsbusslinjer som ligger inom gångavstånd, två av dessa (busslinje 5 och 33) finns norr om Idrottsområdet vid Rosengårds centrum, busslinje 35 väster om i stadsdelensområdet Örtagården och busslinje 1 som passerar på Jägersrovägen söder om idrottsområdet. I framtiden kommer det även att finnas två tågstationer i form av redan befintliga Persborgs tågstation som ligger niohundra meter sydväst om Idrottsområdet och den

planerade tågstationen som är tänkt att vara ansluten till Rosengårdsstråket som kommer att ligga elvahundra meter nordväst om Idrottsområdet.

Karta från: Eniro (2011b)

FIGUR 2.4 – GÅNG- OCH CYKELVÄGAR PÅ IDROTTSOMRÅDET

Karta från: Eniro (2011b)

FIGUR 2.5 – VÄGAR FÖR MOTORFORDON I ANSLUTNING TILL IDROTTSOMRÅDET

Karta från: Eniro (2011b)

FIGUR 2.6 – PARKERINGSMÖJLIGHETER FÖR BIL PÅ IDROTTSOMRÅDET

3 Ett hållbart Rosengård, en förutsättning för ett hållbart Malmö

I dialog-pm om Rosengård från 2008 står det beskrivet att ett långsiktigt hållbart Malmö är ett viktigt mål för Malmö stads verksamhet och att ett hållbart Rosengård är en förutsättning för detta arbete (Malmö stad 2008a s.2). Som jag kommer att komma in på är social hållbarhet en viktig del av hållbarhetsarbetet i Rosengård och idrottsområdet i södra Rosengård. Innan jag kommer in på vad social hållbarhet är och vilka principer det innehåller väljer jag att presentera befintliga hållbarhetsprojekt och utmaningarna som Rosengårds idrottsområde står inför.

3.1 Befintligt hållbarhetsarbete – Rosengårdsstråket

Rosengårdsstråket är en del av kommunens satsning på en hållbar stadsdelsomvandling av Rosengård. Tillsammans med två andra delprojekt utgör Rosengårdsstråket projektet *Fokus Rosengård* som sträcker sig över en treårsperiod från och med våren 2010. Projektet är ett samarbete mellan flera förvaltningar i Malmö stad: Miljöförvaltningen, SDF Rosengård, Stadsbyggnadskontoret, Gatukontoret, Serviceförvaltningen och Fastighetsförvaltningen.

Syftet med projektet *Fokus Rosengård* är att öka Rosengårds attraktivitet genom fysiska förbättringar av stadsmiljön tillsammans med en stark lokal process. Åtgärderna är tänkta att ske inom ramen för de tre hållbarhetsaspekterna social-, ekonomisk- och ekologisk hållbarhet. Förhoppningen är att projekt Fokus Rosengård "skapar nya sociala ytor, verksamhetslokaler, arbetsplatser, sysselsättningsmöjligheter, och ett förstärkt offentligt rum med bra kopplingar via kollektivtrafik och cykelinfrastruktur till resten av Malmö" (Malmö stad 2010a).

Delprojektet Rosengårdsstråket är tänkt att, genom en förbättring av det befintliga gång- och cykelstråket mellan Möllevången och Rosengård, knyta samman Rosengård med centrala Malmö. På detta sätt hoppas kommunen stärka ett rörelsemönster där Rosengårds invånare tar sig in till centrum och där Malmös övriga invånare söker sig till Rosengård. Tillsammans med fysiska förbättringar i Rosengård kan det då skapas en mer levande stadsmiljö som ger stadsdelen ökad attraktivitet och som i längden kan leda till externa investeringar (Malmö stad 2010a).

Konkreta åtgärder för att skapa ett socialt hållbart stråk är upprustning av gång- och cykelvägar, upprätta innovativ belysning, skapa mötesplatser, utnyttja grönstruktur och underlätta för deltagandeprocesser. *Stadens ljus* som är en del av detta åtgärds paket har under november månad genomförts med syftet att visa vad stadsdelen har att erbjuda. Den innovativa belysning som skapades på femton platser kring stråket användes främst för att locka invånare till utemiljön och för att påvisa miljömedveten ljus användning (Malmö stad 2010c). En av dessa platser utgjordes av "UV-boll" där besökare fick möjlighet att prova på bollspel i mörker med hjälp av ljus. "UV-boll" var ett samarbete mellan idrottsklubbarna FC Rosengård, MALBAS och Malmö FBC (Malmö stad 2010b).

3.2 Att skapa ett hållbart idrottsområde – en del av utmaningen

Hur hör Idrottsområdet ihop med en socialt hållbar utveckling? Genom att studera Rosengård som en del av Malmö kommer man lite närmare anledningen. "Ett långsiktigt hållbart Malmö är ett viktigt utvecklingsmål för Malmö stads verksamhet. Ett hållbart Rosengård är en förutsättning för ett hållbart Malmö" (Malmö stad 2008a s.2) står det i inledningen av Dialog-PM för Rosengård från 2008. Dagens bild av Rosengård som ett "utsatt område" i media ger skenet av en stadsdel som helst undviks, vilket i sin tur leder till segregation och social instabilitet som ger bristande kunskap om omgivningen, vandalisering och folktomma ytor. En otrygg miljö riskerar att hålla borta övriga

Malmöbor från att besöka Rosengård och riskerar att Rosengårdsbor som etablerat sig i samhället söker sig bort från stadsdelen. Detta leder till stor befolkningsomväxling som siffror mellan åren 2002 och 2006 är ett bevis på. 10500 personer flyttade då från Rosengård och 9800 personer flyttade till Rosengård, en befolkningsomväxling som i sig inte behöver innebära några bekymmer men som i detta fall gör det med tanke på det faktum att Rosengård har en nettoinflyttning av personer som saknar arbetsinkomst och nettoutflyttning av personer som har en arbetsinkomst (Malmö stad 2008a s.10). Kombinerat med stadsdelens fysiska isolering, i förhållande till Kontinentalbanan i väst, Amiralsgatan som löper rakt igenom stadsdelen och Inre ringvägen i öst, skapar det dåliga förutsättningar för att uppnå en hållbar stadsdel framförallt ur ett socialt men även ur ett ekonomiskt perspektiv. För samtidigt som staden står under utveckling med bättre villkor på bostads- och arbetsmarknaden än på länge så uppstår det klyftor mellan stadens olika områden där inte alla områden har samma förutsättningar att delta i stadens positiva utveckling (Malmö stad 2008a s.9). Problemen ligger till grund för att man på Rosengårds stadsfullmäktige 2008 formulerade ett mål: "Den sociala stabiliteten i Rosengård skall öka. Fler skall välja att bo kvar när de etablerat sig i samhället och på arbetsmarknaden och fler skall generellt sett se stadsdelen som ett attraktivt boendevalternativ" (Malmö stad 2008a s.6).

Stadsdelen står alltså inför en rad utmaningar kring sociala förhållanden kopplat till den fysiska utformningen som vid lösning kan ligga till grund för att skapa en eftersträvd hållbarhet i stadsdelen. En fråga som ställs är: Hur kan fysiska strukturer förändras för att stödja en fortsatt god utveckling i Rosengård och i hela Malmö ur alla hållbarhetsaspekter? Att uforma ett attraktivt stråk mellan centrala Malmö och Rosengård är en utmärkt grogrund för att skapa ett mer hållbart Rosengård. Men även med ett fungerande stråk finns en rad utmaningar i stadsdelens fysiska miljö som kommer in på att röra en fråga om social hållbarhet, för vad som skrivs i Dialog-PM är att "mellan fysisk struktur med olika karaktär och funktion och förutsättningarna för social och ekonomisk utveckling finns ett samband. Rosengård är den stadsdel som fått stå som exempel" (Malmö stad 2008a s.4). Strävan efter att uppnå goda fysiska strukturer är alltså en strävan efter att uppnå social hållbarhet.

När det kommer till idrottsområdet är utmaningen kring social hållbarhet ständigt närvarande ur flera perspektiv. Behovet av en social hållbarhet i Idrottsområdets sammanhang är tydligt om man tittar på betydelsen av idrotten i stadsdelen: "Rosengård är en stadsdel med omfattande fritidsverksamhet och ett stort idrottsutbud. De flesta idrotter finns representerade i aktiva föreningar och klubbar, och utövas på alla nivåer [...] Rosengård är en välkänd idrottsstadsdel där det genomförs större arrangemang på både nationell och internationell nivå" (Malmö stad 2000). Att upprätthålla en social hållbarhet i samband med idrottsområdet skulle kunna bidra till en kontinuerlig upprätthållning av Rosengårds idrottsverksamhet.

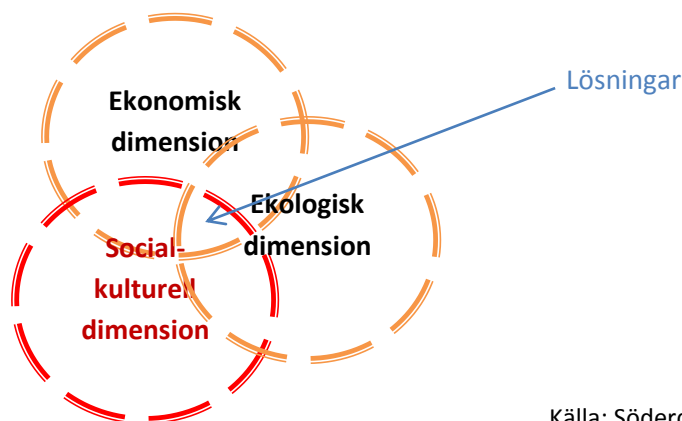
I Dialog-PM:et skriver man dessutom att en del i att uppnå hållbar utveckling i stadsdelen är att det råder goda uppväxtvillkor för barn och unga. För i synnerhet barn och unga kan ett bra utformat idrottsområde utgöra en viktig faktor för att ha tillgång till goda uppväxtvillkor. Det är särskilt viktigt i en stadsdel som Rosengård där tjugosju procent av befolkningen är i åldern noll till fjorton år. Med förebyggande principer som bland annat integration, hälsa och social samvaro utgör idrotten en viktig funktion i samhället samtidigt som den kräver rätt förutsättningar för att kunna medverka till att uppfylla dessa principer. En fungerande idrott i stadsdelen kan då mycket väl fungera som en grundbult för att uppnå social hållbarhet. (Malmö stad 2008a s.8)

En annan del som gör Idrottsområdet nära kopplat till social hållbarhet är att utmaningarna som området står inför är av social karaktär. Diskussioner kring Herrgårdens framtid har gjort gällande att Idrottsområdet av många upplevs som ett otryggt område att vistas i på kvällstid och att det upplevs som isolerat från och otillgängligt för omgivningen: "Idag kan de välbesökta verksamheterna i ishallen och idrottshallen inte nås av stora fordon på grund av att broarna i centrumringen inte har fri höjd. Idrottsområdet kan kvällstid kännas otryggt och genom att leda in trafik genom området ökar viljan att vistas där" (Malmö stad 2008a s.28). Jag uppfattar trygghet och tillgänglighet, faktorer Idrottsområdet brottas med att uppnå, som principer för social hållbarhet. Idrottsområdets brister kommer jag att titta närmare på i resultat- och analysdelen av uppsatsen men de kräver här en inblick för att belysa varför social hållbarhet hör ihop med idrottsområdet i södra Rosengård. Grönområdet i södra Rosengård upplevs av somliga som otryggt och fungerar därmed som fysiska barriärer under mörka timmar av dygnet, vilket gör att cyklister och fotgängare gärna undviker dem. Naturligtvis skapar det bekymmer för Idrottsområdet att omgivande delar upplevs som otrygga, inte minst då dess brukare tvingas välja bort vissa vägar för att nå området. Området riskerar att bli mindre attraktivt. Tillgängligheten för bland annat bussar är även det ett återkommande diskussionsämne, eftersom lagbussar inte kan köra hela vägen fram till området då broarna runtomkring är för låga. Detta tvingar dem till andra alternativ, som att gå med all packning eller att köra upp på trottoarer. Dessa exempel är bara några av dem som visar att Idrottsområdet för närvarande inte kan bidra till att uppfylla social hållbarhet. Ett otryggt och otillgängligt idrottsområde riskerar att få en utveckling där unga medvetet eller omedvetet på grund av isoleringen håller sig ifrån Idrottsområdet. En liten del av lösningen att skapa ett hållbart Rosengård och en väldigt avgörande del av lösningen att skapa ett hållbart idrottsområde härstammar i att identifiera och lösa dessa sociala brister.

3.3 "Hållbar utveckling som en överbryggande princip"

Hållbar utveckling är ett begrepp som härstammar från rapporten *vår gemensamma framtid* från 1987 skriven av *Världskommissionen för miljö och utveckling*, en kommission inom FN med Norges statsminister Gro Harlem Brundtland som ordförande. Elva år efter FN:s första miljökonferens i Stockholm 1972 tillsattes denna kommission med uppgift att undersöka om och i så fall hur en långsiktig utveckling kunde kombineras med ett antal uppsatta miljömål från och med år 2000. Detta resulterade fyra år senare i ovan nämnda rapport. En rapport som bland annat lyfte fram sambandet mellan de miljöproblem som framkommit under 18–1900-talet och de sociala och ekonomiska klyftor som funnits på global nivå. Ett ledord i rapporten, även kallad Brundtlandrapporten, kom att bli "sustainable development", översatt till svenska: "hållbar utveckling". Hållbar utveckling definieras som en "utveckling som möter dagens behov utan att förstöra förutsättningar för kommande generationer att lösa sina behov" (Corell & Söderberg 2005 s.28). Enligt kommissionen är hållbar utveckling "... en process i ständig förändring..." (Ebbesson 2003 s.44) inom vilken både dagens generation och kommande generationers behov tillgodoses. Enligt kommissionen innefattar hållbar utveckling främst två begrepp som står över allt annat, nämligen världens behov och nyttjandet av naturresurser.

En FN-resolution från 2002 hävdar att en hållbar utveckling består av tre dimensioner; en ekonomisk, en ekologisk och en social-kulturell. Detta innebär att strävan efter en hållbar utveckling först kan uppnås när de tre hållbarhetsperspektiven; ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet samverkar, i figuren nedan beskrivit som det utrymme som uppstår där de tre cirkarna möts.

Källa: Söderqvist, Hammer & Gren 2004 s.95

Figuren visar att en hållbar utveckling råder i utrymmet där de tre dimensionerna möts. Social hållbarhet utgör en av tre hörnstenar i strävan efter hållbar utveckling.

FIGUR 3.1 – TRE DIMENSIONER FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Social hållbarhet

"God hälsa och jämställdhet i en god livsmiljö" (Björndahl, Borg & Thyberg 2003 s.8).

Som framgår ovan är social hållbarhet en del av en större kontext. Social hållbarhet är en av tre hörnstenar där strävan efter uppfyllnad av vart perspektiv måste vara närvarande för att strävan efter hållbar utveckling i sin tur ska kunna upprätthållas. Vikten av en social hållbarhet går bland annat att se i de fem mer detaljerade definitionerna av hållbar utveckling beskrivna under 3.1. Främst två av dessa anspeglas direkt till vikten av perspektivet, nämligen människans välbefinnande utifrån bland annat god hälsa och rättigheter samt att skapa kunskap och konsensus för att förankra hållbarhetssträvan på lokal nivå. Social hållbarhet är viktigt i sig men måste integreras med de två andra, ekonomiskt och ekologiskt, för att en hållbar utveckling ska uppnås. Vad innebär då social hållbarhet?

Richard Norgaard definierar hållbarhet på följande sätt: "Sustainability... implies that the overall level of diversity and overall productivity of components and relations in systems are maintained or enhanced" (Wheeler och Beatley 2009 s.461). Norgaard liknar alltså hållbarhet med system som har en viss bärkraft och som tål en viss påfrestning. I samhällen kan dessa system liknas vid socio-ekonomiska system: "För människan tillkommer även andra aspekter på bärkraft såsom kulturella, moraliska och traditionella normer, tycke och smak, vilka anger vilken lägstanivå som är acceptabel för överlevnad. Man kan tala om en socio-ekonomisk bärkraft" (Söderqvist, Hammer & Gren 2004 s.47). För att delar av systemet inte ska falla krävs hållbara system, en situation likt dagens livsstil har inte förmågan att stå emot påfrestningar eftersom det tär på naturens resurser, både genom att de tar slut och att de förstörs. Det är de socio-ekonomiska systemen som utgör samhällen och Magnus Johansson, föreläsare på masterprogrammet *Hållbar stadsutveckling* liknar även hållbarhet vid "grupper, samhällen som kan stå emot påfrestningar" (Johansson 2009). Ett fungerande samhälle med låg arbetslöshet, rättvisa, jämställdhet, trygghet, fungerande hälsovård med mera, som alla är indikatorer på ett hållbart samhälle, kan stå emot påfrestningar bättre. Problemets uppkomst

härstammar från miljömässiga aspekter som skapats vid en strävan efter en socio-ekonomisk välfärd, därför förefaller det sig naturligt att svaret på en lösning delvis hittas i just den sociala sfären. (Nelin Jensen 2009)

Det är svårt att med denna definition komma underfund med vad som är social hållbarhet och vad som inte är social hållbarhet. För att ett samhälle ska fungera krävs att en mängd faktorer uppfylls, inte nödvändigtvis sociala sådana. En fungerande infrastruktur kan både utgöra social hållbarhet i det avseendet att cykelbanor måste vara upplysta och trygga, men kan lika gärna vara en del av ekonomisk hållbarhet i det avseendet att det underlättar rörelse och effektivitet i staden. Samtidigt som det finns en viss problematik att integrera social hållbarhet, ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet genom att det till exempel komplicerar sättet att analysera är det en integrering av de tre en hållbar utveckling vill åt. Att de tre ligger nära varandra kan både vara en fördel och en nackdel. (Nelin Jensen 2009)

Liksom för hållbar utveckling i stort tror jag att rumperspektivet är viktigt att ha i åtanke vid social hållbarhet. Social hållbarhet måste anpassas efter lokala förutsättningar. En fördel med social hållbarhet är att hållbar utveckling kan brytas ned på samhällslig nivå då sociala förutsättningar ofta utgör en mer medvetande del av ett samhälle. Att jämföra med ekologiska förutsättningar som kan ske mer bakom kulisserna. Men sociala problem på global nivå behöver inte vara samma världen över, där till exempel fattigdom är ett akut problem i vissa delar av världen medan det inte är ett akut problem i andra delar av världen. Även inom samma nationsgränser skiljer sig sociala behov. En växande storstad har sannolikt större problem med infrastruktur, bostadsmöjligheter, dagisplatser med mera än en kommun med låg eller ingen befolkningstillväxt, som å andra sidan kan ha problem att tillgodose sin befolkning med till exempel arbetstillfällen. Att uppnå social hållbarhet tror jag framförallt är viktigt ur ett underifrånperspektiv eftersom det skapar förutsättningar för att lösa problematik på högre nivå. En sådan utveckling förutsätter nämligen kompromisser, dialog, gränsöverskridande samarbete och kräver en del systemändringar i samhället och för att inte tala om förändringar av invanda mönster.

En social orättvisa kan redan i ett tidigt skede förstöra möjligheter till att ett samhälle kan stå emot påfrestningar som till stor del är grunden för en balanserad utveckling. För att undvika detta och för att uppnå ett fungerande samhälle "som kan stå emot påfrestningar" krävs en rad uppfyllda principer för social hållbarhet. Liksom för begreppet hållbar utveckling ligger utmaningen i att vara överens om vad social hållbarhet är och hur det uppfylls (Nelin Jensen 2010).

Åtta normativa principer för analys av social hållbarhet

En normativ princip står för något samhällsaccepterat att sträva efter och har att göra med orden: *norm* - "något man bör handla efter" och *princip* - "allmängiltigt" (Hallin 2009), det vill säga något som är accepterat av samhället i stort. Dessa normativa principer kommer jag att använda för att analysera resultatet av min forskning senare i studien. De utgör även grundläggande teman vid intervjuerna. Inom varje normativ princip tar jag upp exempel på hur dessa principer kan vara närvarande i stadsplaneringen.

Jämlikhet

Katarina Nylund var under sin föreläsning att *analysera social hållbarhet* inne på vikten av ett jämlikhetsideal (Nylund 2009). Det är och borde vara en självklarhet att lika rättigheter skall gälla för alla individer i en stad. Men ofta glöms det självklara bort i förmån för annat samtidigt som traditioner gör att det är svårt att ändra på rådande ideal. Samma rättigheter måste gälla, oavsett kön, etnisk bakgrund och sexuell läggning. En stad har svårt att fungera i längden om somliga individer vägras till exempel boende och arbete. Ett bevis på att jämlikhet behövs och samtidigt ett exempel på icke-närvarande hållbarhet på denna punkt är en artikel i *Inne & ute i Malmö – studier av urbana förändringsprocesser*. Här beskriver Margareta Popoola problematiken kring diskriminering på bostadsmarknaden. Hon menar att det är en orsak till den segregering som finns i svenska storstäder:

”En början till ett socioekonomiskt och etniskt blandat boende, som det ju blir när socialbidragsberoende familjer med utländsk bakgrund flyttar in i välbeställda områden där majoritetsbefolkningen dominerar, skulle kunna utgöra en orientering mot en integrerad stad. Erfarenheterna har dock visat på motsatsen” (Popoola 2008 s.112)

Hon menar att den etniska bakgrunden och tvånget att leva under socialbidrag tillsammans med åsikter om att de utgör ett hot mot en samhällelig ordning är anledningar till att personer med annan etnisk bakgrund ibland utesluts från samhället. Vidare nämner hon att personer som börjar om från början i ett nytt land och andra personer som inte har det ekonomiskt väl ställt tvingas till en hyresmarknad, där det kan förekomma diskriminering ”mot bakgrund av en presumtiv hyregästs etnicitet” (Popoola 2008 s.109). Dock nämner Popoola att problematiken inte enbart kan relateras till etnisk diskriminering utan nämner snarare konkurrens och bostadsbrist som huvudproblem. Ekonomi utgör ofta en utslagspunkt eftersom de med dålig ekonomi ofta inte heller har ”de sociala resurser som skulle ge dem möjlighet att skaffa de materiella resurserna” (Popoola 2008 s.108). En jämlikhet på bostadsmarknaden kan vara en god grund för jämlikhet i övriga samhället.

Hur kan man då i ett område mäta eller hitta indikatorer på jämlikhet? En indikator på jämlikhet är vem som får använda en plats utifrån ålder, kön, utbildning, stadsdelstillhörighet. Sådana indikatorer kräver naturligtvis olika former av undersökningar men kan då ge en fingervisning om hur området fungerar i fråga om jämlikhet men även i fråga om social hållbarhet. För integration i stort är det med hänvisning till det förra stycket viktigt att ställa sig frågan om någon diskrimineras när det kommer till boende. Bor det både arbetslösa eller personer med låg inkomst och höginkomsttagare i området? Ett jämställt område utgår bland annat från en jämn åldersstruktur på människorna som vistas där, därför kan det vara en god indikator på om det råder jämställdhet. Sådana indikatorer kan även vara etnisk bakgrund, könstillhörighet, om de boende är studenter, barnfamiljer, par, ensamstående med mera och vad befolkningen har för utbildningsbakgrund. En blandad boendestruktur enligt dessa indikatorer kan vara ett tecken på en bra integration eftersom alla, när det kommer till boende, har samma möjligheter och rättigheter. Samma möjligheter för boendet bör även gälla tillgången till social aktivitet som ett tecken på jämställdhet. Antal mötesplatser blir således en viktig indikator på att området fungerar eftersom mötesplatser utgör en grund för social aktivitet. Detta för med sig den sociala aktiviteten i området som en annan indikator. Vem får vara med i aktiviteter i och kring området? Är det någon som exkluderas? (Nelin Jensen 2009)

Den normativa principen hälsa kan delas upp i både fysisk och psykisk hälsa. Invånare i ett samhälle får inte utsättas för en ohälsosam miljö som kan få konsekvenser för dess fysiska hälsa som till exempel buller och olika former av föroreningar. Föroreningar som direkt kan påverka människans hälsa och indirekt kan påverka den genom förstörande av naturmiljön. Till detta bör även nämnas att invånare i ett samhälle ska ha tillgång till institutioner som lägger grunden för en god fysisk hälsa, till exempel tillgång till vård och platser för fysisk aktivitet. Samma princip bör gälla för psykisk hälsa. Ett samhälle måste erbjuda möjligheter till föreningsliv och mötesplatser som ökar den sociala närvaron. Ett hälsosamt samhälle måste även erbjuda gröna stråk vars renare luft, tystare miljö och attraktivitet kan vara faktorer för en god hälsa, både fysisk och psykisk. De normativa principerna går in i varandra och utöver attraktivitet förutsätter tillgång till en god hälsa bland annat trygghet i samhället och vice versa. En god hälsa gör staden mer attraktiv och leder även till ett tryggare samhälle. Hälsa är en mänsklig rättighet och ett socialt hållbart samhälle förutsätter god hälsa hos dess invånare (Nelin Jensen 2009).

Att grönområden och en god hälsa hör ihop skriver bland annat Mats Gyllin och Annika Kruuse i sin artikel *Stadens ekologi: Många möjligheter i det gröna*:

”En möjligtvis underskattad ekosystemtjänst är den trivsel- och hälsofrämjande effekt som på olika sätt kan kopplas till grönska. Den är dock välbelagd inom forskningslitteraturen och det är numera en självklarhet att grönytor ger en direkt effekt på människors hälsotillstånd” (Gyllin & Kruuse 2008 s.143).

Författarna menar att grönområden är och kommer att bli en viktig del vid planeringen av staden. De påpekar att grönområden även är viktiga ur rekreationssynpunkt och har ett pedagogiskt värde. Det är viktigt att ha i åtanke att inte bara mängden grönyta ska öka utan att vid planeringen av grönområden ta hänsyn till hur de ska vara strukturerade, fördelade och placerade i förhållande till staden i övrigt. Detta är en följd av den tanken att en mer kompakt och förtätad stad är mer hållbar, Gyllin och Kruuse skriver att det uppstår ett dilemma i att försöka förtäta staden men även göra utrymme för gröna inslag i staden. Kan lösningar vara gröna väggar och integrerade tekniska-gröna system som till exempel öppna dagvattensystem?

Här är komplexiteten i strävan efter hållbar utveckling väldigt tydlig. För samtidigt som en mer kompakt stad leder till mindre transportsträckor och därmed mindre utsläpp av växthusgaser fås mindre utrymme att planera för grönområden. Detta är bara ett av många dilemman som uppstår i utrymmet mellan de tre hållbarhetsperspektiven beskrivna i figur 3.1. (Gyllin & Kruuse 2008 s.143-144)

Att mäta god hälsa är svårt men däremot skulle man kunna använda sig av indikatorer som indikerar om en god hälsa kan råda i ett område. I fråga om att människor inte ska utsättas för ohälsosamma miljöer bör nedskräpningsnivån och tillgång till frisk luft vara två aspekter att ta hänsyn till. Luftinnehållet är klart mätbart medan nedskräpning kanske mer än något man ser med blotta ögat. När det kommer till fysisk aktivitet är det intressant att studera tillgången till platser att utföra fysisk aktivitet på, som olika former av träningscentra och gång- och cykelstråk. En god fysisk hälsa kan liksom en god psykisk hälsa vara beroende av grönområden och andra områden för rekreation, därmed är det intressant att studera om människor i ett område har detta nära sig. Samtidigt är psykisk hälsa beroende av social aktivitet i form av mötesplatser och föreningsliv, att studera tillgången till dessa kan därmed ge en ledtråd om hur detta fungerar i området. Andra indikatorer

kan vara om området upplevs som tryggt och attraktivt av människorna som bor där. (Nelin Jensen 2009)

☞ Integration

Katarina Nylund var i sin föreläsning, på masterprogrammet *hållbar stadsutveckling*, inne på hur viktig integration är i en stad. Möjligtvis är det än viktigare i en mångkulturell stad som Malmö. Att en stad som Malmö är en mångkulturell stad innebär flera möjligheter men en segregation motverkar möjligheterna eftersom somliga invånare riskerar att uteslutas från samhället, något som bland annat presenteras i en av Malmö stads egna publikationer, *hållbarhet 2005*: "Malmö riskerar att få grupper som känner lite eller inget intresse för samhällsgemenskapen, något som på sikt kan innebära ett problem för alla i Malmö" (Nylund 2009). En avgörande del i detta är att problemet möts från båda håll, att stadens institutioner sätter upp principer som underlättar för integration och att invånarna bemöter problemet utifrån sina möjligheter. Även här är kopplingen mellan olika normativa principer tydlig, kan trygga och attraktiva områden fungera som magneter och därmed underlätta för integration mellan stadens invånare?

Att motverka segregation i ett samhälle är oerhört viktigt för att det ska råda en social hållbarhet. Ett segregerat samhälle kan förstöra sig självt genom att det motverkar funktioner som krävs för att uppnå ett hållbart samhälle, till exempel kan det i längden skapa missnöje. Irene Molina beskriver i sin text *Miljonprogrammet och förortens rasifiering* vad svenska städers problem med segregerade områden kan bero på. Hon tar upp miljonprogrammet som ett exempel på segregation, och debatterar kring orsaken till problemet. Vad många förbiser är att segregation inte bara omfattar vissa svenska städers miljonprogramsområden med en hög andel invånare med utländsk bakgrund utan att det även finns segregerade områden "där till exempel höginkomsttagare är överrepresenterade och antalet boende med utländsk bakgrund, särskilt utomeuropeisk, är nästan obefintligt" (Molina 2005 s.106). Problemet grundar sig således inte i invandringen i sig utan är ett problem som delvis grundar sig i social status som enligt Molina i sin tur är ett resultat av en icke-fungerande bostadspolitik:

"Den första nivån av rumslig separation i de svenska städerna är skapad just genom bostadspolitiska instrument, framförallt uttryckt i den fysiska separationen mellan de tre dominerande upplåtelseformerna – hyresrätt, bostadsrätt och äganderätt" (Molina 2005 s.109).

Men det går inte att komma ifrån att många miljonprogramsområden har en hög andel invånare med utländsk bakgrund och att områdena är segregerade från övriga samhället. Enligt Molina har det att göra med att personer med utländsk bakgrund systematiskt hänvisats till områden som miljonprogramsområden enligt den beskrivna bostadspolitiken ovan, när de kommit till svenska stora och mellanstora städer: "Uppdelningen av bostadsområden längs kategorierna klass och etnicitet har blivit praktiskt taget permanentad av denna bostadsmarknadsstruktur" (Molina 2005 s.109).

Integration handlar inte bara om integration mellan personer med olika etnisk bakgrund utan det handlar om integration mellan personer oavsett bakgrund. Således kan indikatorer på integration vara att personer i olika åldrar, med olika språk, olika utbildning och olika inkomst vistas tillsammans och har förutsättningar för det. Här utgör mötesplatser en indikator på om det finns förutsättningar för integration, olika former av centra, föreningar, torg och parker kan vara exempel på befintliga

mötesplatser. Den fysiska utformningen av platser kan utgöra en viktig faktor för om integration är möjlig, inte bara utformningen av mötesplatser utan även kopplingar mellan olika stadsrum. Eftersom en separation av hyresrätter, bostadsrätt och äganderätt enligt Molina motverkar integration kanske en blandning av dessa i en stadsdel är optimalt? I så fall skulle även detta kunna utgöra en indikator på om det finns optimala förutsättningar för integration i ett område. (Nelin Jensen 2009)

Trygghet

Trygghet föranleder att människor kan befinna sig ute i staden. Att människor kan vara ute i staden skapar rörelse i staden som är viktigt för ekonomisk balans, integration, attraktivitet och hälsa. En rörelse som i sin tur sluter en cirkel eftersom den bidrar till trygghet. *Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö* som verkar för att utveckla strategier för bättre livsvillkor i Malmö fokuserar på tre arbetsområden. Ett av dessa arbetsområden innefattar bland annat strategier för att undvika social otrygghet som leder till psykisk ohälsa och ojämlikhet i samhället. I ett större perspektiv menar man att "... det påverkar Malmös utveckling och förutsättningar för en god tillväxt och för att kunna bli en hållbar stad" (Malmö stad 2010f). Trygghetsbegreppet utgör en viktig grundbult i utvecklingen av Rosengård.

Trygghetsbegreppet kan liknas vid begreppet hållbarhet, vem vill inte ha ett hållbart samhälle i dag och för kommande generationer? Lika självklart är det att invånare vill känna sig trygga när de går utanför sin bostad. Trygghetsaspekten kommer ofta på tal när det planeras för ett nytt område. Det är inte där problemet ligger utan problemet är nog snarare att definiera begreppet trygghet, för vad som är trygghet för en person kanske inte är trygghet för någon annan. Nyckeln ligger i att definiera vad trygghet är och hitta en definition som alla kan godta och först därefter försöka komma underfund med hur det skapas, innan dess blir det svårt att planera för trygghet.

Kommunens strävan efter att skapa ett hållbart Malmö (Malmö 2011g) och stadens marknadsföring som en hållbar stad störs av att Malmö har sociala problem att bearbeta. Det skriver Dalia Mukhtar-Landgren i sin artikel *Utopi och dystopi i postindustriella Malmö*: "Bristerna i välfärden uppfattas som 'ett hot mot attraktionskraften', och naturligtvis är bilden av Malmö som attraktivt svår att upprätthålla i en stad som inte sällan får exemplifiera just arbetslöshet, utanförskap och otrygghet" (Mukhtar-Lindgren 2008 s.174). Många hävdar att just Rosengård får exemplifiera denna bild med brottslighet, segregation och otryggt att vistas i, men att denna bild är en orättvis spegling av stadsdelen bland annat i media. Irene Molina menar att denna stigmatisering av bland annat miljonprogramområden, som platser för "kriminalitet, konflikter, stökighet etc.", leder till att det räcker att säga områdets namn för att människor ska associera området till just bilden av ett område med "kriminalitet, konflikter, stökighet etc." (Molina 2005 s.112). Oavsett om bilden av området stämmer eller inte så är den upplevda otryggheten närvarande, och trygghet utgör därför en viktig normativ princip att arbeta efter inom social hållbarhet.

När det kommer till trygghet går det att se konkreta indikatorer i den fysiska miljön. Till exempel kan en sådan indikator vara hur många gatlyktor det finns, det vill säga hur upplyst området i fråga är. För många är trygghet associerad med rörlighet, därför kan just rörligheten utgöra en indikator för trygghet. Rörlighet, fönster utmed stråk och tillgång till stora öppna platser med tydlig vy över kan beskrivas som faktorer för trygghet eftersom det minskar risken att något olagligt skulle inträffa om det finns många potentiella vittnen. Vänder man på det finns även tydliga indikatorer på otrygghet i

ett område, till exempel slitage som minskar upplevelsen av ett attraktivt område som i sin tur kan skapa trygghet. Buskage i närheten av cykel- och gångvägar kan även upplevas otryggt eftersom det då finns gömställen vid potentiella överfall. Att upprätthålla miljöer för att undvika klotter, krossade fönsterrutor och annan skadegörelse och vildvuxen växtlighet utgör en god grund för trygghet. Poliser i området kan även vara en faktor för trygghet med uppsikt över vad som händer i området men å andra sidan kan det även vara ett tecken på att brottslighet förekommer i området varför det i sig ger en känsla av otrygghet. Trygghet behöver inte bara vara förknippad med avsaknad av brottslighet utan kan även vara förknippad med en fungerande infrastruktur, hur fungerar biltrafiken i ett bostadsområde? Kan barn vistas i utemiljön utan problem? (Nelin Jensen 2009)

☞ Tillgänglighet

Tillgänglighet kan bland annat innebära olika former av kopplingar mellan områden. Ur en bred angreppspunkt bör en stad erbjuda fungerande infrastruktur så att invånare kan ta sig till platser utanför sitt bostadsområde. Mer eller mindre omfattande kopplingar i form av fungerande vägnät för fotgångar, cyklister och bilister måste finnas. På så sätt kan tillgänglighet bli viktigt för att underlätta integration. Lokalt sett kan tillgänglighet även innebära att stadsdelar erbjuder lokal service som gör att personer som inte har direkt möjlighet att ta sig en längre bit för att uträtta dagsbehov kan göra det där de bor eller arbetar. Men tillgänglighet kan även vara att skapa utrymmen i stadsmiljön där invånare kan vistas och känna sig välkomna. Kort beskrivet innebär tillgänglighet som normativ princip för social hållbarhet att samhället ska vara lättillgängligt för dess invånare. (Nelin Jensen 2009)

I sin text *Outdoor space and outdoor activities* beskriver författaren Jan Gehl vikten av sociala kontakter och att dessa sociala kontakter är beroende av fysiska miljöer som kan upprätthålla dem. Utan social kontakt riskerar invånare att bli isolerade från omvärlden, något som nämnt ovan motverkar andra normativa principer som god hälsa och integration, och att mötena i staden blir tvingade istället för spontana. Gehl skriver:

”If activity between buildings is missing, the lower end of the contact scale also disappears. The varied transitional forms between being alone and being together have disappeared. The boundaries between isolation and contact become sharper – people are either alone or else with others on a relatively demanding and exacting level” (Gehl 2009 s.101).

Att göra staden tillgänglig och planera för fysiska stadsmiljöer som underlättar social kontakt menar Gehl är fullt möjligt: ”it is equally possible through planning decisions to influence patterns of activities, to create better or worse conditions for outdoor events, and to create lively or lifeless cities” (Gehl 2009 s.102). Han nämner två extremer för att visa sin ståndpunkt. En stad med stora shoppingcentra, mycket biltrafik och långa avstånd mellan stadens funktioner ger inte attraktiva utrymmen i staden att vistas och umgås i. Samtidigt kan en stad med korta avstånd mellan stadens funktioner, gågator, trottoarer intill vägar och en blandning av bostäder och arbetsplatser i centrum ge upphov till sociala kontakter. Men han skriver också att relativt små förändringar som minskad biltrafik i centrum, frånvaro av skräp, upprättande av parkmiljöer och upprustning av stadsmiljöer enligt studier gjort skillnad i tillgången till stadsrum som underlättar sociala kontakter mellan samhällets invånare (Gehl 2009 s.102).

Bredden på denna normativa princip visar sig i de indikatorer som finns för tillgänglighet. Jag väljer att bara ta upp några få exempel på hur varierande de kan vara. När det kommer till infrastruktur är en bra indikator på tillgänglighet hur många busslinjer det finns i närheten av ett område, till exempel en stadsdel. Här handlar det om att undersöka möjligheterna för ett områdes invånare att ta sig till andra delar av samhället, och möjligheten för samhällets övriga invånare att ta sig till området i fråga. Inom infrastruktur kan skicket på gator och gång- och cykelvägar indirekt ange hur bra tillgängligheten mellan områden är, eftersom attraktiva fysiska kopplingar troligtvis används mer frekvent. Med tanke på att tillgänglighet även innefattar möjligheten till social kontakt i stadsrummet är tillgång till mötesplatser för samhällets invånare en fungerande indikator. Som nämnt i inledningen av denna normativa princip kan tillgänglighet i en stadsdel även innefatta möjligheten att utföra dagliga behov i närheten av där man bor. Indikatorer som avstånd till närmaste livsmedelsaffär, tillgång till lokal vård som tandläkare och vårdcentral samt antalet servicebutiker i en stadsdel är därför användbara för att mäta tillgängligheten i ett område. (Nelin Jensen 2009)

Rättvisa

Rättvisa handlar om demokrati och lika rättigheter för samhällets invånare. En rättvis aspekt av stadsplanering handlar om att ta hänsyn till de olikheter som finns bland medborgarna. Wessel, Tunström och Bradley beskriver detta bra och menar att en hållbar stadsplanering innebär "mångfaldens rättvisa" (Wessel, Tunström & Bradley 2005 s.17). De förklarar vidare att olikhet är bra i en stad men att denna ska vara en rättvis olikhet. En rättvis behandling av samhällets olika befolkningsgrupper bör förekomma på samtliga nivåer i samhället, vare sig det handlar om planering eller förvaltning av samhället. Om hänsyn till olikheten och mångfalden i ett samhälle tas redan på planeringsnivå blir det lättare att även förvalta samhället efter det. Så är inte fallet enligt nämnda författare: "Vissa grupper har lättare än andra att göra sina röster hörda och få gehör för sina historieber beskrivningar, visioner och planer" (Wessel, Tunström & Bradley 2005 s.17).

Som jag kommer att komma in på under *delaktighet* så kan möjligheten att påverka sin närmiljö utveckling beskrivas som en rättighet. En rättvis behandling av samhällets invånare kan mycket väl grunda sig i denna rättighet. I kommande stycke om delaktighet hänvisar jag återigen till Wessel, Tunström & Bradley som beskriver människor som autonoma varelser i samhällsplaneringen vilket för med sig frågan: Är det rättvist att i en stadsplanering normalisera människor, för vad definieras i så fall som normalt? En rättvis behandling skulle istället vara att tillgodose alla människors behov, inte utesluta människor från samhället. Ett sätt att möta detta, hävdar Jan Nyström i *Planeringens grunder* är att i samhällsplaneringen inkludera människors perspektiv på vardagen. Detta skulle leda till större rättvisa eftersom människors behov som välfärd, trygghet och frihet då ligger till grund för utvecklingen i samhället (Nyström 2003 s.241-242). Men viktigt ur en rättviseaspekt är att inkludera samhällets alla grupper, vilket ur ett planeringsperspektiv gör det viktigt att lyssna till och föra en dialog framförallt med de som inte brukar komma till tals (Wessel, Tunström & Bradley s.17).

Delaktighet i beslut rörande sin egen närmiljö är bara en del av rättvisa som normativ princip för social hållbarhet. Om det tas hänsyn till mångfald eller inte i samhället finns flera indikatorer på. Bland annat är en indikator på orättvisa om tydlig diskriminering äger rum och om någon utan grund utesluts från olika former av aktiviteter. Hur är tillgången till neutrala mötesplatser, där alla är och känner sig välkomna? För funktionshindrade är det viktigt att det finns möjlighet att komma fram i samhället och att dessa möjligheter erbjuds. Rättvisa ur ett socialt hållbarhetsperspektiv får hållas

inom marginaler och det bör betonas att det främst gäller utifrån rättigheter i planering och förvaltning av samhället. (Nelin Jensen 2009)

Delaktighet

En hållbar stad ska sträva efter att kunna erbjuda invånarna delaktighet. Om de sedan är delaktiga är en annan sak, men det måste finnas en förutsättning för deltagande. Maja Manner var under sin föreläsning *delaktighet i beslutsprocesser och utveckling* på masterprogrammet inne på att det är "viktigt att medborgarna ser hållbarhetsarbetet" (Manner 2009), vilket handlar om medborgarnas rätt att engagera sig i kommunens arbete och att kommunen erbjuder dem det. Denna samverkansprocess kan sedan bli en förutsättning för att gemensamt sträva efter en hållbar utveckling.

Magnus Johansson ställer två frågor angående deltagande:

- Vem får vara med och påverka utvecklingen av vad?
- Vem bör vara med och påverka utvecklingen av vad?

(Johansson 2009)

Dessa frågor bör ställas i samband med att social hållbarhet analyseras. Katarina Nylund uppfattar social hållbarhet som: "Förmåga att integrera och göra människor delaktiga i samhällsutvecklingen" (Nylund 2009). Även om deltagande är en viktig del för social hållbarhet finns det problem. Innebär till exempel ökad delaktighet alltid ökad rättvisa? Det kan innebära en mer komplicerad process där fler aktörer vill få igenom sin åsikt, och där alla inte kan vara nöjda med beslut som tas.

Lars Orrskog skriver i boken *Bor vi i samma stad?* att det behövs en mer lyssnande samhällsplanering än den rådande i svenska samhällen, vilket påminner mycket om Jan Nyströms tankar om medborgardeltagande beskrivet ovan. I motsats till en samhällsplanering där invånare uppfattas som konsument av bostäder, service och kultur och således betraktas "som autonoma varelser, vare sig de är beslutsfattare, intressenter eller vanliga medborgare" så skulle en mer lyssnande planering bjuda in till delaktighet i samhällsplaneringen. Så här skriver Orrskog om en lyssnande planering: "En lyssnande planering skall efterhöra de berättelser som finns i samhället [...] den ska också väga innehållet i de folkliga berättelserna mot de övergripande målen för samhället eller staden som de förtroendevalda kommit överens om" (Orrskog 2005 s.38). Den här formen av delaktighet menar han kan leda till att planeraren i fråga lyssnar av svaga grupper vars delaktighet kan ha relevans för att lösa problem kring jämlikhet, integration och hållbarhet i stort.

Delaktighet kan målas upp i form av möjlighet att delta i beslutsprocesser rörande en människas omgivning. Det är svårt att se direkta indikatorer på delaktighet annat än direkta siffror på mängden invånare som deltar i olika former av möten i samband med beslutsprocesser. Sådana möten eller workshops kan röra den egna gården man bor på, beslut rörande stadsdelen eller processer rörande kommunal eller regional planering. Samtidigt kan det vara missvisande eftersom beslutsfattare mycket väl kan försöka bjuda in till möten men att inbjudna av olika anledningar inte dyker upp. Men en bra princip skulle vara att åtminstone bjuda in och ge möjlighet till delaktighet och i ett tidigt skede tala om vilka förutsättningar som gäller. Så länge beslutsfattaren berättar hur mycket inflytande mötesdeltagarna har kan man lättare undvika konflikter i ett senare läge. En annan indikator i samband med detta, som författarna nämnda i förra stycket skriver, är beslutsfattarens förmåga att lyssna och föra dialog med respektive aktör i en beslutsprocess. Ett lyssnande som kräver

förmåga att veta vilka "berättelser" som ska lyssnas till och prioriteras framför andra. (Nelin Jensen 2009)

☞ Attraktivitet

För att en stad ska vara hållbar måste den vara attraktiv för både invånare och besökande. Attraktiva områden kan skapa förutsättningar för en god psykisk hälsa eftersom attraktivitet i stadsmiljön för många kan innebära en större trygghet och må-bra-känsla i vardagen. Attraktivitet kan dels uppfattas som tillgång till grönområden i form av parker, vilket i sig får attraktivitet att sammanlänkas med integration och tillgänglighet eftersom invånare dras till attraktiva miljöer. Men för en del kan attraktivitet vara tillgång till platser för att utöva olika former av aktiviteter eller nära tillgång till behov i vardagen som simhall, shoppingcentra, kollektivtrafik med mera. Attraktivitet är också nära förknippat med vad som upplevs fint för blotta ögat, till exempel arkitektur, växtlighet och rena närmiljöer. Attraktivitet behöver inte bara vara för stadens invånare direkt utan kan även innebära en god image för kommunen i stort. Till exempel har Malmö hamnat i strålkastarljuset tack vare att man lyckats integrera attraktivitet och ekologisk hållbarhet i stadsdelar som Västra hamnen och Augustenborg. (Nelin Jensen 2009)

En del av den normativa principen attraktivitet kan alltså vara tillgången till rekreationsområden, en bristvara både i och kring Malmö enligt artikeln *Mellan åkern och havet: Malmös rekreationsöar och postproduktiva frirum*: "Den expanderade staden möter alltså ett produktionslandskap, som inte lämnar särskilt utrymme till områden lämpliga för rekreation och friluftsliv" (Broström, Eliasson & Hillbur 2008 s.121). Rekreationsområden är inte bara områden för att komma ifrån stadslivet med friskare luft och mindre buller utan dess förutsättningar för spontana möten, attraktivitet och närhet till naturen kan påverka den psykiska hälsan positivt. Bristen på rekreationsområden som till exempel olika former av grönytor är ett aktuellt problem i Malmö eftersom av Sveriges tio största städer är Malmö sämst på att erbjuda grönområden, med endast två procent av den totala ytan. Malmös jordbrukslandskap kan visserligen klassas som grönområden men i de flesta fall är de inte tillgängliga för rekreation för stadens invånare (Broström, Eliasson & Hillbur 2008 s.121-122). Författarna till artikeln menar att problemet är högst aktuellt med tanke på det expansionsstryck som råder i regionen där utbyggnad av infrastruktur och ökad odling kommer att krävas. Författarna skriver att det kommer att krävas "en genomtänkt omvandling av de postproduktiva frirummen till nya rekreationsöar" (Broström, Eliasson & Hillbur 2008 s.135) för att bemöta problematiken. Stadens attraktivitet för de egna invånarna och utåt sett skulle då kunna öka.

Denna normativa princip är svårbedömd eftersom attraktivitet kan uppfattas så olika, för vissa kan havsutsikt vara högst på listan över attraktiva områden medan det för andra kan vara tillgång till lekplatser, närhet till dagis, skola och arbete. Det viktigaste är att på olika sätt skapa förutsättningar för folk att vistas i vad "de flesta" uppfattar som attraktiva miljöer, det är alldeles för svårt att bemöta alla invånares behov i fråga om detta. Typiska indikatorer på oattraktiva områden är kanske därför lättare att hitta, som till exempel skadegörelse i närmiljön som krossade fönster och klotter och nedskräpning. Förutsatt att grönområden uppfattas som attraktiva miljöer att vistas i så är tillgång till dessa en god indikator för attraktiviteten i ett specifikt område. I mindre skala och i fråga om attraktivitet för blotta ögat skulle närvarandet av blommor på en innergård vara en indikator. En annan indikator som skulle kunna vara aktuell i en stadsmiljö är odören. Om lukten från industri- eller

avfallsområden stör invånare kan det kanske hindra dem från att vistas i utemiljö, och lukten skulle alltså kunna minska attraktiviteten i området. (Nelin Jensen 2009)

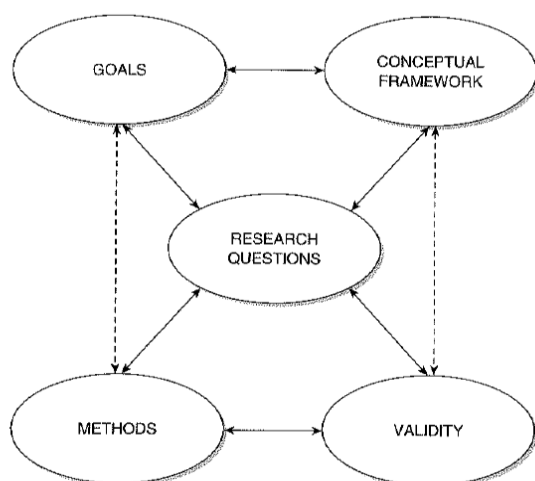
4 Genomförande av uppsatsen

I denna del presenteras hur jag gått tillväga under fallstudiens gång. I den första delen beskrivs forskningsupplägget, det vill säga arbetsprocessen med studien. I den andra delen beskrivs valet av fallstudie som metod för genomförandet av studien och vad en sådan studie går ut på. Vidare beskrivs hur jag gått tillväga för att samla in material, genom kvalitativa intervjuer och textanalys. Inom dessa beskriver jag mer detaljerat kring vilka personer som intervjuats och vilka texter som analyserats samt själva genomförandet av intervjuerna.

4.1 Forskningsupplägg

Mitt forskningsupplägg grundar sig i en teori beskriven av Joseph A. Maxwell i boken *Qualitative Research Design*. Forskningsupplägget skiljer sig från uppsatsupplägget på så sätt att det förklarar hur forskaren har genomfört sin studie, det vill säga ända från utformandet av målen med studien till validering av de resultat forskaren kommit fram till.

Arbetsprocessen består av fem steg där det första steget är *utformande av mål* med studien. Målen innefattar både personliga målsättningar med studien och vad studien kan bidra med ur ett större perspektiv. Mål som utformas genom att besvara frågor som: Varför är studien värd att genomföra? Vilka ämnen skall den studera och vem ska den influera? En övergripande målsättning med denna

(Bilden hämtad från Maxwell 2005)

FIGUR 4.1 – QUALITATIVE RESEARCH DESIGN

till att studera ämnen, personer och system som är föremål för uppsatsen. Maxwell beskriver behovet av detta teoretiska ramverk bra när han nämner det som guidning och informering under arbetsprocessen. Hur kan tidigare studier och befintliga teorier bidra till att guida dig genom forskningsprocessen och hur kan litteratur och personliga erfarenheter informera dig som forskare om ämnen, personer eller system som studien ämnar att studera? Ett teoretiskt ramverk som jag i min studie valt att kalla "Ett hållbart Rosengård, en förutsättning för ett hållbart Malmö", för vad jag vill få med här är det sociala hållbarhetsperspektivet som genomsyrar stadsdelens eget arbete och kommunens arbete med Rosengård. Här beskriver jag behovet av framförallt ett socialt hållbarhetstänk även kring arbetet med Idrottsområdet. Det sociala hållbarhetsperspektivet fungerar därmed som en ram för min studie. Utifrån dessa två första steg är det därefter möjligt att utforma *forskningsfrågor* som sedan genomsyrar forskningsprocessen. Frågorna ska söka svaret på vad det är du vill undersöka med studien, vad det är du vill ha svar på som du inte redan vet. Forskningsfrågorna fungerar även som en slags ram där studien hålls inom. Kortfattat handlar mina forskningsfrågor om att få svar på behoven, utifrån ett socialt

hållbarhetsperspektiv, som finns kring Idrottsområdet. Behov ur ett socialt hållbarhetsperspektiv som därmed kommer att genomsyra forskningsprocessen och därmed uppsatsen. Det fjärde steget är sedan hur forskaren skall göra för att få svar på dessa frågor, det vill säga hur forskaren ska *samla in data* som hjälper till att besvara forskningsfrågorna. Insamlingsmetoden som jag använt mig av i denna studie är intervjuer med personer insatta i ämnet. Denna metod omfattar allt från kontakt med potentiella informanter, bestämmelse om vem som ska intervjuas, tid och plats för intervjun, själva intervjun och slutligen en analys av den genomförda intervjun. Ett sista steg är sedan att *validera* resultatet som forskaren kommit fram till genom studien, där en viktig fråga är: Varför skall läsaren tro på resultatet forskaren kommit fram till? (Maxwell 2005 s.4-5)

4.2 Att genomföra en fallstudie

En fallstudie innebär att en forskare fokuserar på en specifik undersökningsenhet som studeras på djupet för att införskaffa en bredare kunskap om enheten som studeras. En fallstudie ämnar åt att studera de karaktäristiska dragen i en specifik undersökningsenhet (Blaxter, Hughes & Tight 2006 s.71), i min studie handlar det alltså om att studera karaktäristiska drag på och kring Rosengårds idrottsområde som kan relateras till social hållbarhet. Undersökningsenheten som studeras i denna studie är alltså Idrottsområdet. Användandet av fallstudie som metod i denna studie grundar sig bland annat i att social hållbarhet relaterat till idrott i allmänhet och idrottsområden i synnerhet är ett relativt outforskat ämne. Steinar Kvale & Svend Brinkmann skriver i sin bok *Den kvalitativa forskningsintervjun* att Stake skiljer på tre typer av fallstudieundersökningar: Den egentliga fallstudien, som görs för att få mer kunskap om ett specifikt fall; den instrumentella fallstudien, där forskaren ämnar åt att få insikt i mer generella frågor samt den multipla eller kollektiva fallstudien som är en instrumentell fallstudie som utvidgats till flera fall (Kvale & Brinkmann 2009 s.281). Min fallstudie skulle jag vilja hävda tillhör den första typen eftersom det övergripande syftet med uppsatsen är att *kartlägga den sociala hållbarheten i samband med Rosengårds idrottsområde och genom detta identifiera de behov som finns för att skapa ett socialt hållbart område*. Det är således Idrottsområdets strävan mot social hållbarhet som står i fokus.

Det är en förhoppning från min sida att fallstudien ska komma att kunna relateras till andra liknande fall. Att generalisera fallstudien kräver en tydlig teoretisk ram inom vilken ämnet kan hållas inom, annars riskerar fallstudiens generaliserbarhet och därmed trovärdighet att minska. För min del var det därför viktigt att använda mig av de åtta framarbetade normativa principerna för social hållbarhet vid analysen av min kartläggning av idrottsområdet. Dessa tillsammans med undersökningsenheten bidrar nämligen till att hålla studien inom ramen för idrottsområden och social hållbarhet.

4.3 Metod för insamling av data: Kvalitativa intervjuer

Valet av metod

Valet av intervju som metod för insamling av data grundar sig i det Kvale & Brinkmann skriver: "Intervjun söker beskriva och förstå meningen hos centrala teman i intervjupersonens livsvärld" (Kvale & Brinkmann 2009 s.45). Att till exempel genomföra en observation av Idrottsområdets användare skulle ge en mer gripbar bild över skeendena på Idrottsområdet. Men med enbart observation som metod skulle jag riskera att gå miste om mina informanternas bild på området. Intervjuerna möjliggjorde även en mer övergripande bild på områdets utveckling genom intervjuer med kommunalt anställda på olika förvaltningar. Vad intervjuer kan ge som många andra metoder

inte kan är att du som forskare precis som Kvale & Brinkmann skriver får en inblick i intervjupersonens vardag och deras åsikter om skeenden kring i detta fall Idrottsområdet. (Kvale & Brinkmann 2009 s.45)

Kvale & Brinkmann skriver även att intervjuer är ett vanligt förekommande metodval vid genomförandet av en fallstudie av en person, situation eller insitution eftersom de utgör viktiga källor för information (Kvale & Brinkmann 2009 s.133). Genom att få tag i informanter nära kopplade till Idrottsområdet, kopplade antingen genom att kontinuerligt vistas på och kring Idrottsområdet, är aktivt deltagande i föreningar eller genom att arbeta kring områdets utveckling, hoppades jag få hjälp att besvara frågeställningar om relationen till platsen. Genom denna kartläggning kan jag sedan belysa behoven som finns för att uppnå ett socialt hållbart idrottsområde. Ett sådant urval kallas *centralitet* och detta används när forskaren på förhand vet vilka personer som är viktiga för att uppnå uppsatsens syfte (Esaiaasson 2007 s.291).

Intervjupersoner

Urvalsprocessen kring hur många personer jag skulle intervjua och vem jag skulle intervjua grundar sig i en lägesanalys där potentiella aktörer identifierats, denna presenteras i figur 4.2. Genom att ta i kontakt med olika representanter för respektive grupp kunde jag därefter reda ut vem som var intresserade av att delge sina erfarenheter. Mitt syfte har hela tiden varit att få tag i åtminstone en representant för varje grupp och det har jag i stort sett lyckats med, där endast "service- och handelgruppen" inte finns representerade. Men det beror till stor del på att området i sig inte innehåller någon sådan representant. Jag är missnöjd med att inte fler idrottsföreningar som brukar området än FC Rosengård ville ställa upp på intervju men med vetskapen om att FC Rosengård är den största aktören så är jag nöjd över att åtminstone fått ta del av deras synpunkter. Men att även få mindre föreningar att komma till tals hade naturligtvis varit det bästa. Kvale & Brinkmann skriver att antalet intervjupersoner är tillräckligt om du lyckats få svar på det du undersöker. Innan jag på allvar satt igång på studien satte jag som mål att åtminstone uppnå tiotalet intervjuer, återigen beroende på om jag lyckades få tag i en representant från respektive grupp, men med det syftet uppnått inte så många fler. Kvale & Brinkmann skriver nämligen vidare att för många intervjuer kan leda till att ingående tolkningar av intervjuerna går förlorade (Kvale & Brinkmann 2009 s.129).

Jag är lite besviken över att jag inte lyckades få fler aktiva i området såsom idrottsföreningar och andra föreningar att ställa upp på intervju. Att endast intervjua FC Rosengård riskerar att ge en missvisande bild över ambitionerna som föreningarna på området har, eftersom FC Rosengård är den överlägset största föreningen och kanske därför ligger på en annan ambitionsnivå. Samtidigt är jag nöjd över att det var just FC Rosengård som utgjorde denna enda föreningsrepresentant eftersom föreningen spelat och kommer att spela en viktig roll i stadsdelens utveckling. Jag känner inte att uppsatsen förlorar sitt värde genom att inte samtliga aktörer kommer till tals, men det hade varit intressant att ställa de olika föreningarnas tankar om Idrottsområdet bredvid varandra och jämföra. Förutom "föreningsgruppen" känner jag att jag fått med skolor och kommunala aktörer kring området på ett bra sätt, framförallt erbjuder de en stor bredd och ett stort djup vid kartläggningen.

I tabell 4.1 går det att läsa vilka personer jag genomfört mina intervjuer med.

Figuren visar de aktörer och intressenter som är kopplade till Idrottsområdets utveckling. Huvudintressenterna för en eventuell omvandling av Idrottsområdet är i fet stil och förutom dessa har jag även valt att ta med de som, utöver huvudintressenterna, kan komma att påverkas av en omvandling

Källa: Nelin Jensen 2010

FIGUR 4.2 – AKTÖRER OCH INTRESSENER I UTVECKLINGEN AV IDROTTSOMRÅDET

Tabell 4.1 - Intervjupersoner

Intervjuperson	Kön	Ålder (egen uppskattning)	Representant för	Kommentar om valet som informant
Åsa Ghodsian	Kvinna	25-35år	Båda är idrottslärare på Rosengårdskolan	Efter att ha kommit i kontakt med Biträdande rektor på skolan Erland Svensson tyckte han att det var en bra idé att intervjua idrottslärarna som var mer insatta i skolans användning av Idrottsområdet i Rosengård.
Marjan Egumenovski	Man	25-35år		
Erland Svensson	Man	45-55år	Biträdande rektor Rosengårdskolan	Eftersom skolan är granne till Idrottsområdet ville jag komma i kontakt med den. Detta för att undersöka skolans syn på Idrottsområdets användning. Första mailet skickades till rektorn som vidarebefodrade mig till Erland Svensson.
Roland Henricson	Man	40-50år	Biträdande rektor (F-5) Örtagårdskolan	Efter att ha kontaktat Örtagårdskolan, som även den är granne till Idrottsområdet, kom jag till slut i kontakt med Roland Henricson. Som biträdande rektor tänkte jag att han hade en samlad kunskap om skolans förhållande till Idrottsområdet.
Magdalena Alevrå	Kvinna	35-45år	Arkitekt, planavdelningen på Stadsbyggnadskontoret	Stadsbyggnadskontoret utgör en viktig aktör vid en eventuell omvandling av idrottsområdet. I syfte att studera Stadsbyggnadskontorets syn på och vision för området i fråga kom jag i kontakt med Magdalena.
Filip Morfiadakis	Man	-	Marknadsansvarig, FC Rosengård	Som Idrottsområdets största brukare ville jag komma i kontakt med fotbollsföreningen FC Rosengård, en kontakt som jag redan hade från en tidigare studie om Idrottsområdet. Filip var den som svarade på min förfrågan och därefter har vi genomfört två intervjuer per telefon.
Lena Eriksson	Kvinna	35-45år	Miljöförvaltningen	Magdalena Alevrå rekommenderade mig under intervjun med henne att ta i kontakt med Lena för att få svar på frågor som berör ekologisk hållbarhet, bland annat efter vi kommit in på planer för miljövänliga lösningar för ishallen, som intervjun därför kom att handla om.
Peter Håkansson	Man	25-35år	Trafikplanerare, trafikavdelningen på Gatukontoret	Sten Göransson, delaktig i projektet Rosengårdstråket tipsade om Peter Håkansson för att få Gatukontorets perspektiv och visioner för Idrottsområdet och Rosengård i stort.
Anna Pettersson Gustafsson	Kvinna	40-50år	Nätverkskoordinator, Rosengård Stadsdelsförvaltning	Efter ett intressant frukostseminarium angående Rosengårds situation och utveckling tog jag kontakt med Anna som höll i det. Väldigt bra för mig eftersom min tidigare kontakt med stadsdelsförvaltningen inte lett till något. Vi
André Hounsounou	Man	25-35år	Ungdomskommunikatör	

Gabriella Fricke	Kvinna - Planeringssekreterare, Fritidsförvaltningen	bestämde tid för intervju och under denna närvarade även André som med sin nära kontakt med ungdomar i Rosengård kunde delge sina erfarenheter kring detta. Sten Göransson rekommenderade mig att även ta kontakt med Gabriella för att få fritidsförvaltningens, som är förvaltare av Idrottsområdet, perspektiv på området i dag och i framtiden ur ett socialt hållbarhetsperspektiv.
------------------	--	--

Genomförande av intervjuerna

Tillvägagångssättet för att få tag i representanter för respektive grupp var att jag skickade ut ett inledande mail (exempel på ett sådant mail i bilaga 1) till en kontakt som jag trodde skulle kunna vara aktuell för mitt ämne eller som kunde vidarebefordra mig. Det är naturligt att inte samtliga kontakter svarar och det är naturligt att inte har tid att ställa upp på intervju. Perioden att samla in intervjupersoner visade sig lika lång som jag hade befarat varför jag tidigt började ta kontakt med relevanta intervjupersoner. Det är inte möjligt att boka in alla intervjuer först och sedan påbörja intervjuandet. Därför fick fortsatt kontaktagande och genomförandet av intervjuerna ske parallellt. Från det att jag påbörjade första kontakten fram till sista intervjun gick det drygt två och en halv månad, något som man bör ha i åtanke när man som forskare sätter igång med sin studie.

Tre av intervjuerna skedde per telefon, och det var de båda med Filip Morfiadakis i FC Rosengård samt intervjun med Gabriella Fricke på Fritidsförvaltningen. Resterande intervjuer gjordes på respektive persons arbetsplats. Inför varje intervju har jag framarbetat en intervjuguide som i vissa fall användes mer frekvent än i andra, lite beroende på intervjupersonens framträdande. Intervjuguiden underlättade för mig dels genom att hålla mig inom ämnesramarna och dels genom att den hjälpte till att få igång ett samtal som gått i stå (exempel på intervjuguide i bilaga 2). Kvale & Brinkmann skriver att frågorna bör utformas efter en tematisk och en dynamisk dimension. En tematisk dimension som ämnar åt att skapa kunskap och en dynamisk som ämnar åt att skapa en god intervjuinteraktion (Kvale & Brinkmann 2009 s.146). Därför försökte jag att forma frågorna på ett sätt som gav upphov till kunskap där jag fick med så mycket som möjligt samtidigt som de inte fick vara för komplicerat ställda. Det sistnämnda upplevde jag som ett större problem vid telefonintervjuerna än vid personliga möten.

Samtliga intervjuer spelades in, där jag använde min mobiltelefon, och under varje intervju hade jag också anteckningsblock. En teknik som för mig underlättar intervjusituationen eftersom jag kan undvika att stirra på personen framför och enligt min uppfattning kan noterandet göra att intervjupersonen känner att det han/hon säger är viktigt. För mig är det viktigt att bemöta intervjupersonen med respekt och tidigt visa att det personen säger är föremål för studien och inget annat. Kvale & Brinkmann skriver att: "Intervjun bör iscensättas så att intervjupersonen uppmuntras till att ge synpunkter på sitt liv och sin värld" (Kvale & Brinkmann 2009 s.144). Att då ha inledande frågor som kan "mjuka upp" intervjupersonen kan vara en fördel. Medvetet valde jag dock bort ett sådant inledande tema där intervjupersonen berättar om sin bakgrund. Min erfarenhet från tidigare gjorda studier var nämligen att denna del upplevdes som orelevant både för informanten i fråga och för mig som forskare, varför ställa frågor som inte har relevans för ämnet som behandlas? Det är ett risktagande eftersom intervjun kan ha svårt att komma igång, men tack vare min mailkonversation kom informanterna tidigt att bli insatta i ämnet. Bristen på ett inledande tema kom därför inte att bli ett problem. Däremot var ett problem med intervjuandet min bristande förmåga att spontant kunna

ställa andrafrågor, att kunna snappa upp det som är intressant. Men det har blivit bättring och att övning ger färdighet är särskilt sant i fråga om intervjuteknik. Jag blev väldigt bra bemött av samtliga intervjupersoner och jag uppfattade inte att någon upplevde det besvärande att tala om ämnet med en student.

Sammanställning och vidare analys av intervjuerna

Jag valde att inte transkribera allt intervjumaterial. Anteckningarna och inspelningarna gjorde det nämligen möjligt att enkelt gå tillbaka och ta del av vad som sagts under intervjuerna. Vid sammanställningen av intervjuerna valde jag att först studera mina anteckningar och välja ut relevanta delar för studien, utifrån behov kunde jag sedan gå tillbaka till inspelningarna för att plocka ut precisa formuleringar. När det kommer till frågan om validitet vid intervjusammanställningen har jag vid återgivningen av formuleringar från intervjuerna använt mig av en litterär stil som enligt Kvale bättre kan belysa nyanser i intervjupersonernas uttalanden, detta för att underlätta för läsaren att se meningen i intervjupersonens berättelse. Jag har således inte tagit med pauser, tonlägen, upprepningar med mera eftersom det i min uppsats inte fyller någon funktion. Jag tycker liksom Kvale & Brinkmann att detta är mer lämpat vid språklig analys av en intervju (Kvale & Brinkmann 2009 s.203). Metoden, där relevanta delar för undersökningens syfte belyses, kallas meningskoncentrering: "Meningskoncentrering innebär att man drar samman intervjupersonens yttranden till kortare formuleringar. Långa uttalanden pressas samman i kortare, där huvudinnebörden av det som sagts formuleras om i några få ord" (Kvale & Brinkmann 2009 s.221). I rapporten har jag sedan valt en tematiserad sammanställning av intervjumaterialet där jag med hjälp av teman samlade gemensamma ämnen som uppkommit under intervjuerna. Enligt Kvale & Brinkmann är detta ett tredje steg i analysen av en intervju, efter att (1) ha läst igenom intervjun och (2) fastställt "naturliga meningsenheter". En tematisering innebär alltså att forskaren tematiserar uttalanden utifrån intervjupersonens synvinkel som de uppfattas av forskaren själv. Ett fjärde steg är sedan att koppla samman meningsenheter med undersökningens specifika syfte (Kvale & Brinkmann 2009 s.222). I min studie tar jag här hjälp av de normativa principer som jag framarbetat och beskriver under rapportens tredje kapitel, för att komma närmare syftet *att kartlägga den sociala hållbarheten i samband med Rosengårds idrottsområde*. I ett vidare perspektiv även komma närmare svaret på frågan om social hållbarhet finns eller kan skapas i anknytning till Idrottsområdet

4.4 Metod för insamling av data: Textanalys

Som ett komplement till intervjuerna har jag använt mig av textanalys vid insamling av material. Anledningen till att en forskare väljer textanalys, och en anledning till mitt val, är enligt Esaiasson med flera att vissa delar av texten anses vara viktigare än andra och att forskaren vill urskilja dessa. En annan anledning är att det eftersökta materialet "ligger dolt under ytan och endast kan tas fram genom en intensiv läsning av texten" (Esaiasson m.fl. 2007 s.237). Förutom att de varit till hjälp vid upprättandet av intervjuerna har de kommunala dokumenten även fångat viktiga delar som bidrar till att besvara mitt syfte med studien. Nedan följer en lista och en kort beskrivning av de kommunala dokument som varit föremål för textanalys (tabell 4.2).

Tabell 4.2 – Kommunala dokument som varit föremål för textanalys

Dokument	Beskrivning
<i>Rosengård! Strategier för hållbar utveckling i en stadsdel. Dialog-pm 2008:1</i>	Dialog-pm beskrivs i dokumentet som en förstudie till framarbetandet av en Översiktsplan. Denna förstudie behandlar stadsdelen Rosengård och är tänkt att lyfta upp diskussioner kring utvecklingsidéer som även ska kunna användas i andra delar av kommunen. Diskussioner som till exempel rör välfärdsfrågor kopplat till det fysiska perspektivet och hur hållbar utveckling kan skapas och/eller bibehållas.
<i>MKB – Strategi för uterummen i Rosengård, förbindelse till Malmö och identitetsskapande i Öresundsregionen</i>	När MKB tog över bebyggelsen Herrgården gav man Gehl Architects i uppgift att arbeta fram visioner och strategier för den fysiska utemiljön i Herrgården och Rosengård i stort, för kopplingar till övriga staden samt kring Rosengårds varumärke som en del av Öresundsregionen. Visioner och strategier som mynnat ut i detta dokument.
<i>Fem fokus för ökad trygghet i Malmö</i>	<i>Fem fokus för ökad trygghet i Malmö</i> är ett gemensamt program upprättat av Malmö stad och Polisen i Malmö. Dokumentet anger ramar för hur samverkan och dialog mellan parterna ska fungera för att ge förutsättningar för trygghetsskapande i staden. Programmet innehåller bland annat en samverkansmodell och pekar ut specifika samverkansområden. Dokumentet ersätter från 2010 nedanstående <i>Tiopunktsprogrammet</i> .
<i>Tiopunktsprogrammet – en gemensam åtgärdsplan</i>	Programmet från 2007 innehåller tio åtgärder i syfte att förbättra tryggheten för medborgarna i Malmö och är har upprättats i samverkan mellan Malmö stad och Polisen i Malmö. Har ersatts av <i>Fem fokus för ökad trygghet i Malmö</i> .
<i>Översiktsplan för Malmö 2000</i>	En översiktsplan ämnar åt att beskriva kommunens framtida visioner gällande användning av mark- och vattenområden och den byggda miljöns utveckling. Malmö Stads översiktsplan från 2000 fokuserar främst på områdena näringsliv, stadskvaliteter, Malmös roll i Öresundsregionen och "vägen mot ett långsiktigt hållbart samhälle" (Malmö stad 2011).

4.5 Etik

Redan i första mailkontakten klargjorde jag för intervjupersonerna att intervjun är tänkt att användas till en masteruppsats på SLU Alnarp och att jag genom intervjun ville få personens ståndpunkter, som representant för en förening, förvaltning eller skola. Ett informerat samtycke där "Deltagarna bör informeras om syftet med och procedurerna i forskningsprojektet genom briefing och debriefing" (Kvale 2009 s.87) har alltså ägt rum i samband med intervjun. Samtliga intervjuade personer som vill kommer att få ta del av den färdigskrivna rapporten och i vissa fall har intervjupersonen bitt om att få ta del av det skrivna materialet innan det publiceras.

Syftet med intervjuerna var som sagt att ta del av personens ståndpunkter, som representant för en förening, förvaltning eller skola, och alltså inte intervjupersonernas ståndpunkter som privatpersoner. Därför finns det inga privata data att ta hänsyn till vid publiceringen av intervjun. Ingen av intervjupersonerna har bitt om att få vara anonym i uppsatsen och därför har jag använt mig av för- och efternamn samt position vid presentationen av informanterna.

De kommunala dokumenten jag erhållit av Anna Pettersson Gustafsson på Rosengårds stadsdelsförvaltning, dessa dokument presenteras under 4.4, har jag erhållit från en person anställd på Rosengårds stadsdelsförvaltning som godkänt användandet av publikationerna till studien. I de fall jag inte erhållit dokumenten från kommunen har jag varit noga med att materialet är offentligt och således godtagbart att använda i forskningssyfte. Sådant material är till exempel kurslitteratur från

programmen Miljövetenskap och Hållbar stadsutveckling, *Översiktsplan för Malmö 2000* som jag hämtat från kommunens hemsida samt anteckningar från *Workshop Områdesprogram Herrgården*.

5 Sammanställning av intervjumaterial

Nedan presenteras intervjuerna i elva, från intervjusamtalen genomgående teman. Detta material ligger sedan tillsammans med textanalys av ett antal dokument till grund för det kommande kapitlet. Kapitel 6 är tänkt att analysera fram vilka brister och möjligheter inom social hållbarhet det finns kring Rosengårds södra idrottsområde utifrån de åtta normativa principer jag presenterat i det tredje kapitlet.

5.1 Ett isolerat område eller inte? - fysiska kopplingar till och från Rosengård och Rosengårds idrottsområde

I kommunens analys av stadsdelen Rosengård som resultat i Dialog-PM från 2008 kom tillgänglighet eller snarare bristen på det att bli ett av ämnena där bland annat kopplingar till och från Idrottsområdet benämns. Ämnet kom därför att bli en del av mina intervjufrågor. Det var därför inte konstigt att flera av intervjuerna kom in på ämnet om stadsdelen och Idrottsområdet upplevs som isolerat från omgivningen eller inte. Ett ämne som kom att hamna på olika nivåer.

Flera intervjupersoner påpekar att stadsdelen i stort är en isolerad del i förhållande till övriga Malmö men Peter Håkansson, trafikplanerare på trafikavdelningen på Gatukontoret beskriver att det finns planer på att öppna upp stadsdelen och Idrottsområdet. Detta välkomnas av Roland Henricson, biträdande rektor F-5 på Örtagårdsskolan som tycker att allt som bidrar till att öppna upp området är bra. Roland känner dock inte att Idrottsområdet i sig är isolerat utan det skulle i så fall vara att stadsdelen är isolerad med tanke på järnväg och motorväg (Henricson 2011). Under intervjuerna framkommer det allt mer att stadsdelens fysiska isolering från omgivande stadsdelar visar sig i samtliga väderstreck. Söderut och i sydväst har visserligen delområdena Västra Kattarp och Persborg fungerande kopplingar till stadsdelar söder om Rosengård, men mellan Rosengårdsfältet och Västra Kattarp menar Lena Eriksson, Miljöförvaltningen och Magdalena Alevrá, Stadsbyggnadskontoret att grönområdena fungerar som barriärer framförallt kvällstid eftersom gång- och cykelvägarna ofta är folktomma och det finns tjock växtlighet i form av buskage som upplevs otryggt (Eriksson 2011; Alevrá 2011). Även Peter är inne på att gränsen mellan Rosengårdsfältet och villaområdet Västra Kattarp mer fungerar som en uppdelare än en koppling. Peter berättar att man på Gatukontoret har idé om att knyta samman Västra Kattarp med södra Rosengårdsfältet för att öka tillgängligheten. Han menar nämligen att det inte är möjligt att förtäta om man inte ökar möjligheterna att komma in på området:

”Men om man förtätar här så handlar det om att man ska kunna ta sig hit i större utsträckning än i dag. Så visst man kan tänka sig att man öppnar upp på ett annat sätt för biltrafik. Detta är väl kanske ett förslag, på hur man skulle kunna öppna upp. Jag har utgått från att följa den här strukturen, att knyta ihop Västra Kattarp med Rosengård i större utsträckning och i mellan här, som i dag inte fungerar samman utan istället mer delar upp. Det delar upp mer än att det sammanför, så om man skulle kunna möjligheter att röra sig mer däremellan. Så det finns en gång olika alternativ, vi tittar mer på vissa, om det är teknisk möjligt och vad det skulle kosta och så här” (Håkansson 2011)

I väster isoleras stadsdelen genom kontinentalbanan som går från stadens norra delar till stadens södra delar mot Fosie till. På grund av denna finns det endast ett fåtal naturliga kopplingar mellan Rosengård och Södra Innerstaden, där en av dessa är Rosengårdsstråket. Här ser dock både Peter och Magdalena att ett eventuellt upprättande av Station Rosengård, som i så fall skulle vara en del av den så kallade Malmöringen (se figur 11) där även Persborg är/blir en station, skulle lösa en del problem.

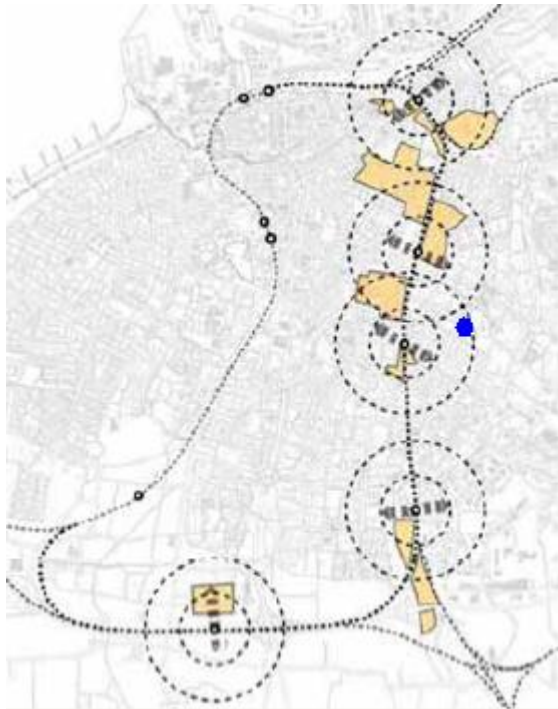
Men än så länge ligger planerna på is eftersom en rad beslut väntas när jag talade med Peter på Gatukontoret. Peter beskrev för mig att tanken från början var att kontinentalbanan skulle ersättas av Citytunneln men att man inom kommunen såg det attraktiva i att utnyttja den för lokaltrafik. Så istället för en avlastning av banan skulle det istället kunna komma att bli en ringlinje, något som inte mottas väl av alla. Bland annat på grund av höga bullernivåer. Det positiva är att ett upprättande av denna station skulle underlätta väsentligt för Rosengårdsbor att snabbt ta sig till övriga Malmö och i ett vidare perspektiv till Lund och Köpenhamn. Stationen skulle även kunna underlätta för personer som inte bor i Rosengård att ta sig hit (Håkansson 2011).

Fåtalet kopplingar mellan Södra Innerstaden och Rosengård ställer ordentliga krav på de befintliga, något Erland Svensson är inne på i min intervju med honom. Erland beskriver behovet av fungerande kommunikationer till och från stadsdelen för att till exempel locka Rosengårdsbor till övriga Malmö. Erland hoppas att Rosengårdstråket som går från Möllevången i centrala Malmö till Rosengård kan bli en sådan kommunikation (Svensson 2011).

Även Magdalena beskriver under intervjun hur viktigt just Rosengårdstråket är för området, och beskriver hur stråket ligger som grund för Idrottsområdets framtida utformning:

”Stråket är ju en del i det, Rosengårdstråket som på något sätt måste få någon fortsättning förbi Rocent, så det kanske är den viktigaste kommunikationslänken egentligen för gående och cyklister och så vidare som vi måste stärka även igenom det här området [...] Stråket måste fortsätta i närheten av den här mötespunkten, så att man gå och cykla både från inne i stan och här i närheten, och att stråket skulle fortsätta så att man kan komma både från norr och söder. Då skulle det bli såna här korsningar, naturliga noder här. Man kanske kan göra torgplatser och kanske kan bygga till med just byggnader som kan innehålla det här du säger med kiosk, klubblokal eller vad de nu kan vara för någonting som man behöver. Annan service som behövs generellt i stadsdelen. Kanske ett nytt dagis, kanske någonting annat, butiker och så vidare” (Alevrá 2011)

Under intervjun är även Magdalena inne på hur man planerar för att förbättra möjligheterna för kollektivtrafik och berättar att det finns tankar på en mer diagonal kollektivtrafikförbindelse. Hon beskriver idén om att ha en linje som går från Södra Innerstaden via Emilstorp in i Rosengård och sedan vidare till moskén nära Jägersrovägen. Ett behov som Magdalena menar kan uppstå trots att Station Rosengård blir verklighet eftersom det trots allt är en bit från denna station till övriga stadsdelen (Alevrá 2011). Ämnet blir även en del av intervjun med Peter, då jag ställer honom frågan om kollektivtrafik igenom området skulle kunna bli aktuellt. Med samma anledning som Magdalena, att det trots allt är en bit mellan dagens och kommande linjer till idrottsområdet, ser han det som en bra och spännande idé som skulle vara gottgörande för området. Men för närvarande finns en rad hinder i vägen för en sådan lösning: ”Sen om det är möjligt det tvivlar jag på, för Rosengård är som det är, man hade fått göra extrema förändringar för att dra fram kollektivtrafiken. Så det är väl mindre troligt” (Håkansson 2011). Peter ser istället Amiralsgatan som det stora kollektivtrafikstråken igenom stadsdelen (Håkansson 2011).

Den planerade Malmöringen. Kommunen väntar klartecken innan stationerna som planeras för kan börja byggas. Den blåa prickken visar på ett ungefär var Rosengårds idrottsområde finns beläget

Källa: Malmö stad (2008)

FIGUR 5.1 – MALMÖRINGEN

Amiralsgatan som löper igenom Rosengård östlig-västlig riktning blev upprepade gånger föremål för diskussion under intervjuerna. Peter beskriver att Amiralsgatans bredd på 160meter på vissa ställen leder till en separation mellan norra och södra Rosengård (Håkansson 2011). En separation som jag märker är närvarande i Rosengård under intervjun med Anna Pettersson Gustafsson och André Hounsounou på Stadsdelsförvaltningen i Rosengård. André beskriver nämligen att norra och södra Rosengård skiljer sig åt och berättar att invånare i norra delen upplever det som ett tryggare och lugnare område (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011).

Både Peter och Lena berättar att det finns planer på att förtäta Amiralsgatan och göra den smalare än vad den är i dag. Allt för att frigöra ytor. De båda förmodar att det skulle få plats hela kvarter på de enorma ytor som i dag utgör passagen igenom Rosengård men jag lyckas inte riktigt komma underfund med vad de båda vill att Amiralsgatan ska vara för typ av väg. För medan Peter berättar att en smalare väg kan stå för samma kapacitet så pratar Lena om ett mer boulevardliknande stråk:

”Vi pratar om att tajta till det här, här är ju 160meter emellan, så där får man in några kvarter, man kan ju smalna av gaturummet och ha samma kapacitet, bygga en klassisk två plus två väg” (Håkansson 2011).

”Bilderna i huvudet man har är att det blir någon form av boulevard med cykelstråk, spårvagn och bilar och det behövs ändå mindre utrymme än vad Amiralsgatan tar i dag. I dag är det 160meter mellan vissa hus. Det är rätt så gigantiska avstånd. Det skulle rymma ett helt kvarter” (Eriksson 2011).

Peter liknar Amiralsgatan vid en motorväg och säger att det varje dygn passerar mellan 25-30 000 fordon. Han ser därför bullerproblematiken som ett eventuellt hinder vid fastighetsbyggande intill Amiralsgatan (Håkansson 2011).

Även i östra Rosengård avgränsas stadsdelen något "onaturligt" till omgivningen genom den inre ringvägen. André beskriver att det finns ett antal passager under motorvägen men hade gärna sett både fler och mer attraktiva genombrytningar som får folk att passera. Några minuter senare nämner André och Anna att det i östra Rosengård öppnats ett nytt gym där man lyckats sälja många medlemskort på kort tid. En sådan magnet är kanske vad som skulle bidra till attraktivare passager. För som det är nu finns risken att bristen på tydliga kopplingar mellan stadsdelen och omgivningen leder till både fysiska men även mentala barriärer, André beskriver det som murar som måste rivas ner (Gustafsson-Pettersson & Hounsounou 2011).

Ämnet om Idrottsområdets isolering från omgivningen beskrivs på olika nivåer i intervjuerna och det upplevs också olika. Filip håller med om att framförallt stadsdelen är isolerad från omgivande områden. Han tycker det är märkligt eftersom stadsdelen bara ligger tio minuters cykelväg från stadens centrum, att jämföra med förortsområden i Stockholm där det tar trettio minuter med tunnebana att ta sig till centrala delen av staden. Men han känner att det beror på mer än den fysiska isoleringen och beskriver medias bild av stadsdelen som våldsam och otrygg vilket han menar skrämmer bort många (Morfiadakis 2011).

Åsa Ghodsian, idrottslärare på Rosengårdskolan som ligger strax intill Idrottsområdet i öster, uppfattar inte isoleringen som ett problem och beskriver även att hon inte upplever området som så isolerat:

"Man kan ju inte smälla in en idrottsplats i ett bostadsområde. Kanske det [svar på frågan om området upplevs isolerat], men jag ser egentligen inte att det är en nackdel. Eftersom det finns ganska mycket, jag ser att de byggt ganska mycket utrymme för idrott i närheten till bostadsområdena som är positivt och bra. Så därför finns det möjlighet för de som inte vill låta sina barn gå iväg någonstans [...] Men nej jag tror inte man kan göra något åt det, alltså så isolerat är det inte, det är ju bara ett stenkast från bebyggelse" (Ghodsian & Egumenovski 2011)

Vad man däremot talar om gällande isolering från omgivningen när jag pratar med representanter för Rosengårdskolan är att området känns inkapslat, bland annat friidrottsytorna. Staket runtomkring området där det ansluter till skolan gör att eleverna tvingas gå ända upp till i höjd med parkeringen när det är dags för idrottslektion med friidrottsinslag. Biträdande rektor på Rosengårdskolan, Erland Svensson ger förslag på en entrégrind nära skolan där lärarna har tillgång till nyckel. På så sätt skulle man kunna spara 5-6 minuter och därmed antingen förlänga lektionen eller ge eleverna mer tid än den kvarten de har på sig att duscha efter lektionen fram till nästa. Detta samtidigt som friidrottsområdet fortsatt kan ha staket runtomkring men att det bara skapas en genväg för Rosengårdskolan (Svensson 2011).

Tre av mina intervjupersoner, Magdalena, Peter och Gabriella beskriver att Idrottsområdet har ett stort problem gällande kopplingar till och från området i södra Rosengård och det är framkomligheten för bland annat lagbussar – ett problem som skapats på grund av att broarna som finns på väg till området är för låga. Magdalena berättar att detta medför att somliga fordon därför inte kan ta sig in till idrottsområdet och som i sin tur får konsekvensen att lagbussar får stanna längre ifrån området och därmed tvingar lagen att bära sitt material därifrån, till omklädningsrummen och tillbaka igen. Ett problem som blir särskilt tydligt om det till exempel handlar om ishockeylag med flera kilos packning: "Närheten till parkeringen är viktig när det gäller ishallen och hela den här biten.

När det är matcher och det kommer busslaster och de har sina trunkar” (Fricke 2011). Ett annat alternativ är att lagbussar kör upp på trottoarer som ansluter till idrottsområdet: ”Så man kommer inte in med höga spelarbussar utan får istället köra en jättestor omväg, omvägen i sig men det är också väldigt svårt att hitta och man får köra på gång- och cykelvägar istället” (Håkansson 2011), ett alternativ som medför säkerhetsrisker för fotgängare och cyklister (Alevrá 2011). De tre är överens om att avståndsfrågan därför är en väsentlig del av hur man planerar området.

När Magdalena och Peter pratar om de låga broarna kommer de även in på att kommunen ser över lösningar på att åtgärda detta. Men det är inget problem som löses över en dag, för samtidigt som en del av diskussionen går ut på att få in mer trafik i området för att öka rörelsen och minska isoleringen från omgivningen kommer säkerhetsaspekten på tal både när jag pratar med Peter och även med Gabriella Fricke på Fritidsförvaltningen. För som det är nu är området väldigt säkert för barn- och unga ur ett trafikperspektiv eftersom det, med undantag för infarten norrifrån, i stort sett endast finns gång- och cykelvägar i området (Fricke 2011). Peter beskriver att man på Gatukontoret tittar på flera olika möjligheter när det kommer till att föra in trafik på området, för det första måste det vara tekniskt möjligt att genomföra en förändring. Sen får man ha i åtanke att förutom trafiksäkerhet, kan öppnandet för mer trafik även innebära förhöjda bullernivåer och förhöjda risker. Peter betonar att det inte bara handlar om att föra in trafik i området:

”Men alla de här förslagen på att föra in trafik bygger på att man förtätar, att det händer något så att man inte bara öppnar upp för trafik. För det finns ju negativa saker med biltrafik så klart, buller, trafiksäkerhet och så här. Vi pratar mycket om tillgänglighet och inte framkomlighet. Det får man göra ett på ett delikat sätt så att den biltrafik man öppnar upp för är närande för området” (Håkansson 2011).

Med detta sagt så tittar man på möjligheten att förtäta ett område som för tillfället har många oanvända ytor som därmed är överflödiga. I söder, mot Västra Kattarp och ännu längre söderut Jägersrovägen, är Idrottsområdet avgränsat med hjälp av stora grönytor och från Jägersrovägen, som går mellan Persborg ut mot Elisedal, finns det inga möjligheter att ta sig till och från Idrottsområdet med bil. Kommer du med bil finns den enda möjligheten att köra in på området i närheten av Rosengårds Centrum. Peter nämner att det är långt ifrån klart med planerna för området men säger att en idé skulle kunna vara att öppna upp Idrottsområdet genom att förlänga vägarna som för närvarande tar slut vid bostadsområdet Västra Kattarp (Håkansson 2011).

Med diskussionen kring att föra in trafik nära Idrottsområdet eller inte uppstår bara ett av många exempel på hur svåra avvägningar det finns vid planering av ett socialt hållbart område. När jag nämner för Gabriella att området av somliga upplevs som isolerat från omgivningen säger hon att en planering borde gå ut på att göra tillgängligheten annorlunda, inte nödvändigtvis bättre:

”Ja, men det kan man, det ligger ju lite avsides. Man ska köra in igenom den här lilla vägen. Så det är klart man kan hålla med om att tillgängligheten borde vara bättre, eller ja jag vet inte om den borde vara bättre, men kanske på ett annorlunda sätt. Sen så är ju frågan om hur man rent praktiskt skulle kunna lösa det då utan att försaka det som redan finns i området, det är en annan fråga” (Fricke 2011)

Det är viktigt att idrottsområdet är lättillgängligt beskriver André och Anna, detta eftersom det skapar spontanytor för personer som inte är med i någon förening att utnyttja. De ställer sig frågan: Hur tillgängligt är det? Filip Morfiadakis, marknadsansvarig i FC Rosengård pratar även om vikten av

att bevara denna typ av idrott och beskriver hur föreningen tidigare lånat ut västar och koner till ungdomar som kom förbi för att spela fotboll. Filip berättade i min intervju med honom att spontanfotboll upplevs som något mycket positivt men berättar även att det skapar problem. Filip nämner att det är svårt att flytta bort de som bestämt sig för att spela på konstgräset, och att det därför råder platsbrist för föreningen. En lösning på problemet får man dock via den nya plan för spontanfotboll som anlagts på området och som står färdig under våren 2011. Filip tror att denna plan mest kommer att användas av föreningen själv och att de som spelar spontanfotboll stannar kvar på konstgräset (Morfiadakis 2011).

Åsa och Marjan funderar i samma banor kring spontanidrotten och nämner att en viktig aspekt måste vara att Idrottsområdet är öppet för så många som möjligt när det inte är uppbokat av föreningar. De beskriver att spontanidrott ofta kan vara till för dem som inte har råd eller av olika anledningar inte får vara med i en förening. Genom spontanidrotten har de ändå möjlighet att komma ut och aktivera sig fysiskt (Ghodsian & Egumenovski 2011). Spontanidrott innebär alltså idrott utanför skol- eller arbetstid som inte är en del av en förenings verksamhet, att bara samla ihop ett gäng och spela. Det finns ett flertal så kallade multiarenor i stadsdelen som används för just olika former av spontanidrott, möjligheten finns tack vare att planerna är uppbyggda på ett sätt som inbjuder till olika former av idrott som basket, fotboll, handboll och innebandy. Multiarenor som används ofta (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011).

Förutom stadsdelens och i viss mån även Idrottsområdets isolering från omgivningen pratar Peter om att det är svårt att hitta i området, något han ser som ett problem. Han ser problemet som generellt för många miljonprogramsområden byggda på sextiotalet:

”Det är inte så lätt att hitta i sådana områden helt enkelt. Så enkelheten att hitta och förstå var man ska ta sig i en sån stadsdel är lite begränsad. Det ser vi i andra miljonprogramsområden i både Sverige och Europa, att tydligheten är komplicerad” (Håkansson 2011).

Han menar att problemet finns både vid bil- och cykeltrafik, något som grundar sig i den funktionsuppdelning som från början var målsättningen med stadsdelen. Peter menar att funktionsuppdelningen visserligen gjort stadsdelen väldigt trafiksäker ur ett gång- och cykelperspektiv men att det finns bristfälliga aspekter kring det, nämligen en trygghetsaspekt och svårigheten att orientera sig (Håkansson 2011).

5.2 Idrottens betydelse för stadsdelen

På min fråga om idrottens betydelse för stadsdelen Rosengård svarar André och Anna att den är viktig ur flera aspekter. De beskriver att idrotten utgör en viktig roll för mötena mellan stadens och regionens invånare. Förutom FC Rosengård, Rosengårdskolan och Örtagårdskolan används Idrottsområdet frekvent av andra föreningar. Hit räknas bland annat fotbollsföreningen FBK Balkan som sett till antal medlemmar är något mindre än FC Rosengård, innebandyföreningen Malmö FBC, basketföreningen MALBAS, ishockeyföreningen Malmö Redhawks och Malmö Konståkningsklubb som arrangerar skridskoskola i ishallen. Endast FC Rosengård och FBK Balkan har Rosengård som hemmaställe av nämnda föreningar, övriga föreningar använder Idrottsområdet främst för träning. Förutom föreningar används Idrottsområdet även av allmänheten och ett vanligt inslag bland ungdomar är spontanfotboll framförallt på konstgräset (Morfiadakis 2011). Anna och André nämner att det åtminstone tre gånger i veckan kommer föreningar från utanför Rosengård för att träna på området och ser detta som en bra grund för integration främst mellan övriga Malmöbor och Rosengårdsbor. André säger:

”Är det någonstans det finns någon sorts integrationsaspekt i Rosengård, så är det kring idrottsplatsen, just för att det är så många utövare som inte kommer från Rosengård. De kommer och tränar här tre dagar i veckan, fyra i vissa fall och just därför ser jag det som en stark kraft att idrottsföreningar lockar hit folk, i och med att de har ett bra rykte härute så gör det att det drar hit folk från andra delar av Malmö, som det här med evenemangen som Anna sa innan. Många tävlingar är det mer folk utifrån som tittar på än boende i området, framförallt när det kommer till brottningen och basketen” (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011)

Idrotten har även en viktig roll i att forma ungdomar. André förklarar att idrotten kan vara en avgörande faktor för en ungdom som har ”en fot i två läger” och som därmed står i valet och kvalet mellan en fritid fylld av problem och en fritid där han/hon kommer bort från den problemfyllda fritiden och skapar sig ”en meningsfull fritid”. Att vara en del av en idrottsförening kan hindra att du tar fel väg och oddsen att hamna fel blir sämre. André, som har egna erfarenheter av att vara medlem i en idrottsförening beskriver hur en idrottsförening tar hand om dig och att vara en del av en innebär att skapa gemenskap, identitet och att arbeta mot ett gemensamt mål. André tycker att det är mycket bra att FC Rosengård har ett så pass nära samarbete med skolorna som man har och beskriver det som en naturlig väg in i föreningen för eleverna. Han tar upp svårigheten av att komma med i en förening om man inte känner tryggheten i att ha en relation till föreningen. André menar att kan man få en relation till en förening redan i tidig ålder så är det mycket lättare att komma in och i ett vidare perspektiv kan detta då leda till något annat inom föreningslivet (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011).

Liksom André och Anna menar Filip att idrotten betyder mycket eftersom ungdomar håller sig borta från negativa saker:

”Framförallt för unga som blir sysselsatta och inte hittar på annat. Jag tror att det är jätteviktigt. Vi har cirka fyrahundra femtio aktiva medlemmar i dag, jag menar hade det inte varit i vår förening så tror jag säkert de hade hittat på en massa skit, just för att man är rastlös och man träffar fel människor och så vidare” (Morfiadakis 2011).

Filip säger att i och med att det är träning två till fyra dagar i veckan och match på helgen, så finns det inte tid över för annat. Han tror att idrottens betydelse är stor framförallt i en stadsdel som Rosengård.

Även Åsa och Marjan känner att idrotten betyder mycket för stadsdelens invånare. När jag ställer frågan vad idrotten betyder för stadsdelen svarar de båda samstämmigt: "Den betyder mycket". Åsa förklarar: "För många är det livet, för många är det sättet att känna glädje när mycket annat är jobbigt" och Marjan fyller på: "Att gå ifrån kriget kanske. Att komma och skjuta på bollen och att springa ifrån all ilska. Det finns många elever som kommer här och är helt irriterade" (Ghodsian & Egumenovski 2011). En irritation som enligt Åsa beror på situationen de själva och familjen befinner sig i. Åsa resonerar likt André att idrotten förmår att hjälpa till att glömma bort besvär: "Sen ska man ju inte bara gå dit och glömma allt annat men jag tror man behöver få lite tid och här och nu är det viktigaste och här och nu har de kul med sina vänner. Den glädjen och den kicken, den underlättar. Bättre att få en kick genom idrotten än genom något annat" (Ghodsian & Egumenovski 2011). Även Filip hävdar att idrotten betyder mycket för stadsdelen Rosengård. Den bidrar nämligen till att hjälpa ungdomar att undvika "att hitta på annat" och Filip nämner därför föreningsverksamheten som "ytterst, ytterst viktigt". Det skapar nämligen en sysselsättning för, i FC Rosengårds fall, 450 aktiva ungdomar (Morfiadakis 2011).

Även Gabriella är inne på att idrotten betyder mycket för stadsdelen och har gjort så under en längre tid, framförallt för unga människor:

"Jag tror att idrotten betyder jättemycket. Jag tror att idrotten kan vara ett jättebra komplement för barn och unga i Rosengård. Det kan man tänka sig att det är en av anledningarna till varför det här området en gång byggdes på det här sättet också. Men det är bara vad jag själv kan tänka mig att man, det är klart att vi ska ha en sporthall, det är klart vi ska ha en ishall där. Där är ett stort och brett utbud" (Fricke 2011).

Idrotten som dominerar i stadsdelen är fotboll, något Marjan är övertygad om att det beror på en viss Zlatan Ibrahimovic som är född och uppvuxen i Rosengård. Även Erland beskriver vilken genomslagskraft fotbollen i och med Zlatan har och har haft. Även om det leder till att fler ungdomar börjar spela fotboll i ung ålder finns det några baksidor med att fotbollen är så dominerande menar Åsa, till exempel att andra idrotter kommer i skymundan:

"Alltså fotboll är det som regerar och jag menar det är kul för det är på något sätt en del av deras identitet. Det är häftigt liksom att de är, de är duktiga, de leker mycket med boll. Både tjejer och killar. Men jag tycker det är synd för det finns så himla många andra idrotter. Men de är ganska tafatta när det gäller klubb och racket och så där. Så där har vi en uppgift att göra de bättre" (Ghodsian & Egumenovski 2011).

Marjan beskriver en annan baksida med fotbollens storhet i stadsdelen. Marjan förklarar nämligen att Zlatan-febern har lett till att många tror att de kan bli den nya Zlatan vilket leder till att utbildningen inte alltid kommer i första hand. Ett problem som idrottslärarna handskas med:

"Det är en chans på miljonen, för att killen han var duktig plus att han hade tur så oavsett hur mycket du satsar så är det jättesvårt. Då säger både jag och Åsa att det är utbildningen som gäller nu. Ni ska få så mycket kunskap som möjligt för att om ni inte blir Zlatan så kan ni i alla fall ha ett jobb" (Ghodsian & Egumenovski 2011).

Zlatanfebern i stadsdelen nämns även av rektorerna Erland och Roland som nämner den som en oerhörd genomslagskraft som gör att idrotten och framförallt fotbollen är stor bland barn och unga. Roland beskriver Zlatan som en fixstjärna som bevisar det möjligt att man kan lyckas och har liksom

Marjan uppfattningen om att många unga vill bli en ny Zlatan. Erland tycker dock att det trots detta idrottas för lite i stadsdelen (Henricson 2011; Svensson 2011).

Peter talar om fotbollens betydelse för stadsdelen och pratar om att den har en stark identitet: "Fotbollen har en stark identitet i Rosengård, sen har man ju ett lag högt upp i divisionerna så det kanske är naturligt att det blir en gallring längst vägen, alla platsar ju inte i division ett [FC Rosengård ligger i skrivande stund i div 1 i svenska seriesystemet]" (Håkansson 2011). Han pratar vidare om betydelsen av att FC Rosengård är så pass engagerade i sociala projekt som man är, han tycker att det ger positiv input i stadsdelens varumärke (Håkansson 2011).

För de båda skolorna har närheten till idrotten och idrottsföreningar gjort att det kommit att bli ett återkommande inslag i skolverksamheten. Roland berättar att Örtagårdskolan bland annat haft en fotbollsinstruktör som kom två gånger i veckan hos de lägre årskurserna:

"Ja, nu pratar jag då för F-5, och då är det med FC Rosengård. Varje år så har de någon instruktör som kommer till våra yngsta barn, i förskoleklasserna och ettan, och har bollek två gånger i veckan ungefär, lite beroende på om de har tillgång till instruktör eller inte men så här långt har det fungerat. De kommer och tar en grupp en halvtimme-fyrtiofem minuter två gånger i veckan (Henricson 2011)"

Även för de äldre tjejerna på skolan har det funnits ett samarbete med FC Rosengård och Ldb FC Malmö (Henricson 2011).

Rosengårdskolan har under en längre tid haft ett nära samarbete med FC Rosengård, något som Erland hoppas kunna utveckla mer. För närvarande finns ett arbetslivsprojekt där fotbollsföreningen i stort sett tar hand om skolans årskurs 8-elever en eftermiddag i veckan med inriktningen på att "stimulera och informera" kommande för det kommande gymnasievalet. Omhändertagandet handlar till exempel om att göra studiebesök på gymnasieskolor där eleverna får chansen att känna av miljön genom att vara på lektioner och prata med lärare. I slutet av årskurs 8 får de även möjlighet till praktik där FC Rosengård utifrån intresse ordnar en praoplats till eleverna: "Sen nu i slutet av åttan har de praktik, och då kommer FC Rosengård, som ju har väldigt mycket kontakter med näringslivet, att fixa praoplats på ett ställe där de själva känner att de kan tänka sig att jobba i framtiden (Svensson 2011)".

Ett nu avslutat projekt som skolan haft tillsammans med FC Rosengård var upprättandet av en fotbollsakademi, men projektet kom aldrig att bli mer än de tre provåren. Erland beskriver varför:

"... det blev väl inte riktigt som vi hade hoppats på men det var ändå under tre år som vi hade en fotbollsklass men det blev mer och mer att skolan själv tog över verksamheten, de skulle ha extra fotbollsträning varje vecka och det fick de också det kunde vi lägga in i schemat men det dog ut och slutade inte som vi tänkt" (Svensson 2011)

Samtidigt som det finns potential i att låta idrotten och kanske främst fotbollen fungera som en magnet för stadsdelen, något som beskrivs under 5.7, så betonar André faran med ett alltför elitiskt tänk. Även om Idrottsområdet skulle få en mindre arena innehållande lokaler för diverse verksamhet som några idéer går ut på, så måste det finnas utrymme för lokala krafter. Häri ligger en stor utmaning eftersom en arena för elitfotboll riskerar att tränga bort den lokala breddade ungdomsverksamheten där alla är välkomna. Risken finns att vad som planeras fungera som magnet

istället får motsatt effekt där få är välkomna. Anna beskriver att magneter likt en mindre arena skulle kunna vara en bra idé men att de lokala behoven måste tas i beaktande:

”Det är väl det perspektivet jag tycker man måste ha. Annars riskerar man det som André nämner, att det blir mer på elitnivå. Att man då bygger in de här olika behoven, och det är klart att man i de här lokalerna upplåter för det lokala föreningslivet så kan det vara ett sätt. Att man tillför möjligheter som inte finns i dag, och då blir det ju en del av ett lokalt behov” (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011).

Hon beskriver detta som attraktiviteteten i det hela. Sen förstår hon också att en arena likt den som planeras ute i Rosengård måste drivas utifrån vinstintressen och därför måste kunna locka till sig evenemang som drar intäkter till anläggningen. Hon förstår att arenan således inte bara kan bäras av de lokala resurserna utan att det måste till ett samspel mellan lokala behov å ena sidan och funktionen som en magnet som lockar dit folk å andra sidan. Hon nämner att utmaningen ligger i att skapa en arena som är funktionell och som kan attrahera ”lokala och andra” (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011).

5.3 Aktörer på Idrottsområdet – Brukare och förvaltare

Idrottslärarna på Rosengårdsskolan pratar gott om vilka möjligheter de erbjuder i och med att skolan ligger intill ett idrottsområde. Åsa berättar att det underlättar oerhört att området är så pass nära eftersom det gör att lektionerna kan komma igång i tid, tid som annars gått åt att ta sig till och från platsen för idrottstimmen. Även Erland som själv arbetat som idrottslärare inser vilka möjligheter skolan har och jämför dem med när han själv arbetade som lärare i Södra Sandby. Då hade skolan och fotbollsföreningen Södra Sandby IF ett nära samarbete som möjliggjorde för skolan att under skoltid använda idrottsplatsen. Skolan fick tillgång till hela idrottsplatsen som ligger i Lunds kommun. Dessutom gav detta upphov till ett mer ingående samarbete där skolan hade många elever aktiva i föreningen. Med dessa erfarenheter ser Erland därför gärna ett utökat samarbete mellan Rosengårdsskolan och FC Rosengård utöver det redan befintliga (Svensson 2011).

Framförallt sommarhalvåret använder Rosengårdsskolan Idrottsområdet flitigt i mån om plats, och Åsa och Marjan berättar att området nästan alltid är ledigt under skoltid. Skolan utnyttjar därför olika ytor som en del av undervisningen som till exempel friidrottsanläggningen längst i söder för konditionsträning, ytan intill "Tältet" där det finns plats för basket och beachvolleyboll och mer öppna ytor för olika aktiviteter som kräver detta, till exempel brännboll. När skolans egen idrottslokal inte räcker till finns även möjlighet att använda Tältet som står till förfogande kl. 8-15 på vardagar, lärarna turas om att använda den och har den varannan vecka. Lärarna känner viss besvikelse över att man inte får tillgång till gräsplanen som omges av friidrottsytorna men säger att det inte är ett stort problem eftersom man då och då har tillgång till konstgräsplanen. Sydöst om Idrottsområdet finns en liten grusplan omgiven av staket som Åsa berättar att hon tycker om att använda under lektioner när hon vill få mer intensivitet. Men liksom här och vid vissa andra platser så önskar man från idrottslärarnas håll att man upprustar platserna något, Åsa förklarar: "Ta det här med friidrott, nu är jag ju inte en förespråkare att man ska köra friidrott som det var förr i tiden, man får gärna utveckla. Men det är dåliga plattor, sprucket överallt och så där. Det hade inte skadat med någon typ av uppfräschning på något sätt" (Ghodsian & Egumenovski 2011). Lärarna är inte heller helt nöjda med kvaliteten på basketkorgarna på planen intill Tältet och beachvolleybollplanen som ligger bredvid eftersom det växer ogräs i sanden. Lärarna önskar behålla planerna eftersom det ger fler möjligheter, bland annat nämns beachvolleybollplanen som ett annorlunda inslag i idrottsverksamheten, men nämner att det behöver röjas upp. Idrottslärarna ser gärna att friidrottsanläggningen även bestått av en höjdhoppsmatta men diskuterar under intervjun hur det rent praktiskt skulle kunna lösas kring bevaringen när den inte används. Marjan och Åsa passar på att berömma renoveringen av Tältet som genomgåtts för några år sedan och säger att det blivit jättefint.

Behoven av upprustning kan öka något om Åsa får som hon önskar, nämligen att idrottslektionerna går från två pass om femtio minuter i veckan till tre-fyra pass. Sen är det förstås olika hur mycket Idrottsområdet används eftersom idrottstimmarna utomhus är begränsade under vinterhalvåret. Förutom lektioner används även området när skolan arrangerar idrottsdagar med till exempel friidrottsinriktning. Vad Idrottsområdet då används till är olika berättar Åsa:

"Ja, det är väldigt olika. Friidrott, vet jag arbetslag 3 har kört årligen väldigt mycket. Vi brukar köra mycket olika stationer, stationer och stationer, men att man kanske kör en brännbollturnering, kör en tipsrunda, försöker köra lite olika grejer. Och så kanske en klasskamp där alla får vara med fast i olika grenar och så där, så lite olika" (Ghodsian & Egumenovski 2011)

De båda berättar att skolan har haft ett bra fungerande samarbete med Arne Åkesson som tidigare ansvarat för delar av förvaltningen av området, Marjan nämner: "Vi har bra kontakt med Arne och de som jobbar där, du får gärna skriva det. De är jättesjysta och trevliga och vi kommer bra överens" (Ghodsian & Egumenovski 2011). Kravet som ställs på skolan är att de ser till så att eleverna inte går på gräsmattan som friidrottsanläggningen omger när de får tillgång till platsen, och Marjan beskriver det som oproblematiskt. Idrottslärarna på Rosengårdsskolan upplever att de känner sig välkomna på idrottsområdet. (Ghodsian & Egumenovski 2011). Även Erland berättar om det goda samarbetet mellan skolan och vaktmästaren och med personer högre upp i förvaltningen som hjälper skolan om det finns skoltrötta elever som är i behov av praktik. Jag nämner att det verkar som om stadsdelen har en väldigt god sammanhållning där skolor, föreningar och förvaltningar kommer bra överens. Erland beskriver att det är något som krävs för att lösa vissa problem eftersom de helt enkelt är för stora att lösa på egen hand, det förutsätter därför en bra samverkan: "Alltså det är så stora problem så att man klarar det inte ensam utan man får dela på uppdraget och stötta varandra" (Svensson 2011).

Den andra skolan intill Idrottsområdet, Örtagårdsskolan beskriver liksom idrottslärarna på Rosengårdsskolan att det är en förmån att ha anläggningen så nära skolan. Roland tycker att den framförallt är ändamålsenlig med tanke på det stora fotbollsintresset som finns bland eleverna i årskurs F-5. Enligt Roland använder skolan främst konstgräsplanen på området, som ligger så nära att man kan se den från skolans lokaler. Roland berättar att den av årskurserna F-5 främst används under raster då eleverna använder den för fotbollsspel. Skolan använder även ishallen på området som en del av undervisningen främst under vinterhalvåret då en idrottslärare under några veckor har skridskoskola med eleverna. Det förekommer även att klasser spontant nyttjar ishallen tillsammans med sin klasslärare. En annan del av undervisningen är ändamålsenlig simundervisning som underlättas stort av skolans närhet till Rosengårdsbadet som finns hundratalet meter från skolan: "Vill man även räkna in badet i idrottsplatsen, som nu kommer bli ett året-runt-bad eftersom man byggt in det, så räknar vi med att vi kommer att ha stor nytta av det när det gäller vår simundervisning" (Henricson 2011). Badet har dock legat nere för ombyggnad men har alltså öppnats igen under våren. För Örtagårdsskolan är simundervisningen ett viktigt inslag eftersom mindre än femtio procent av eleverna i årskurs 5 är simkunniga enligt den gamla kursplanens krav. Även om de båda skolorna främst använder utvalda delar av området så finns det möjligheter att använda platserna som normalt används av den andra skolan.

Liksom idrottslärarna på Rosengårdsskolan ser Roland gärna att man förbättrar möjligheterna att friidrotta: "För min personliga del skulle jag gärna vilja ha friidrottsinslag, ja de vanliga friidrottsgrenarna för att jag tror det finns mycket talang bland barnen här som de kanske inte får möjlighet att upptäcka" (Henricson 2011).

Roland beskriver att samverkan mellan skolan och förvaltare av Idrottsområdet för det mesta fungerar. Han beskriver samarbetet som litet och att det mest handlar om att förvaltningen och Roland har varandras nummer som de kan ringa om det uppstår problem. Roland nämner främst konflikter kring snöbollskastning som ett problem men att man i övrigt känner sig välkomna:

"Vi har haft en del konflikter med serviceförvaltningen och deras personal som sköter om fotbollsplanen. Men det har handlat om, när det har varit snö, så har det varit en del snöbollskastning inne på fotbollsplanen även mot personalen där. Då har de blivit sura så klart. Men det är både yngre och äldre elever som har kastat, ofta kanske när de känt sig

provocerade säger dem i alla fall. Men det är en liten bit, annars känner vi oss väldigt välkomna. Vi är glada över att få vara där” (Henricson 2011).

Eftersom båda skolorna gärna ser förbättrade möjligheter till friidrottsutövande under skoltid blev ämnet även en del av intervjun med Magdalena. Magdalena förklarar att hon förstår skolornas behov: ”För skolor är det väldigt viktigt att ha tillgång till träningsytor. Det är ju i skolan man håller på med friidrott, så det är klart man vill ha” (Alevrá 2011). Hon ser gärna att friidrottsytorna flyttas något till kringliggande markytor eftersom den mark som är Idrottsområdet i dag inte används optimalt utan att man skulle kunna både öka attraktionskraften men även göra mer på ytorna. För att få bort oanvända ytor undersöker man på Stadsbyggnadskontoret möjligheterna att flytta friidrottsplatsen bort från centrala delen av Rosengårdsfältet: ”

”Det är ett av våra förslag, för att det ligger så, alltså hela det här området tränger ner så långt i Rosengårdsfältet så det blir väldigt lite kvar, konstiga trekantiga platser kring gång- och cykelvägen som går söderut igenom området. Vi tänker mycket på det här med att ta bort vissa delar och kanske förlägga friidrottsplatsen i närheten men kanske inte just mitt i” (Alevrá 2011).

Den enda idrottsföreningen jag lyckades intervju, FC Rosengård använder stora delar av området för sin fotbollsverksamhet. Främst handlar det om de tre fotbollsplanerna där konstgräset, ”plan B” och huvudarenan ingår. De två sistnämnda används endast från och med slutet av mars - början av april fram till november beroende på väder, medan konstgräset används året om om vädret tillåter. Framförallt seniorerna använder konstgräset för utomhusspel under vinterhalvåret medan ungdomslagen håller till inomhus i Herrgårdens sporthall även kallad ”Tältet”. Både vintertid och sommartid använder FC Rosengård idrottsområdet dagligen. Med 450 aktiva i föreningen i totalt fjorton lag skapas ett stort tryck och redan i intervjun från förra hösten med Filip berättade han om platsbrist för föreningen under träningstid. Något han även nämner i den senaste intervjun i samband med att han berättar att ungdomarna inte kan träna utomhus vintertid utan delar sporthallen med flera andra idrottsföreningar:

”Det är inte lätt att få ihop det och det är ju så att verksamheten går ner under vinterhalvåret och vi tappar alltid medlemmar under vintern, det märker vi ju. Sen när våren kommer blir vi fler igen. Det är inte riktigt bra, men så ligger det till i dagsläget” (Morfiadakis 2011)

Föreningen siktar dessutom på att bygga ut sin verksamhet och har som mål att ha lika många flicklag som man har pojklag, i dag finns det två flicklag och ett damlag i föreningen. För att underlätta träningsmöjligheterna har föreningen länge haft som förslag att kommunen bygger tak över konstgräsplanen så att även yngre lag kan träna trots snö och minusgrader. Tillsammans med att bygga en ny huvudarena på området så verkar det vara något man allra helst skulle vilja ha ut av en förändring av Idrottsområdet.

Filip känner att Idrottsområdet är rätt så begränsat, och syftar på framförallt fotbollsplanerna som FC Rosengård använder. Han tycker inte att man gjort mycket för att förbättra området sedan det byggdes på sjuttioalet:

”Den här idrottsplatsen byggdes på sjuttioalet och när det gäller upprustning har man ju i stort sett inte gjort någonting [...] Sen ska man väl säga att det som finns i dag gör man med ganska små medel reparationer, de mest nödvändiga men annars är det som sagt väldigt lite man gör på de här gräsyterna” (Morfiadakis 2011)

När jag ställer frågan om vilka förändringar Filip helst vill se kring Idrottsområdet berättar han alltså om önskemålet att få en ny arena, likt Swedbank-stadion på stadionområdet fast i mindre format. Filip ser ett stort behov av en ny huvudarena eftersom den gamla inte håller måttet. Filip ser det som väldigt svårt att locka publik till dagens arena där huvudläktaren saknar tak och den andra läktaren visserligen har tak men inte erbjuder sittplatser. Huvudarenan upplevs även som ödslig eftersom det finns löparbanor som skiljer planen och åskådarplatserna åt. Filip förstår oviljan att upprusta den nuvarande arenan eftersom det skulle vara slöseri med pengar, det är mer lönsamt att bygga något helt nytt. Drömscenariet är en mini-Swedbank stadion. En vision som uppstått parallellt med klubbens framgångar i seniorfotbollen där de ligger i landets tredje högsta serie. Filip är dock medveten om att föreningens sportsliga framgångar också spelar en stor roll i förmågan att locka publik. Visserligen skulle en ny arena kunna ge goda förutsättningar att få folk från övriga Malmö till Rosengård, men attraktiviteten hör till stor del ihop med föreningens sportsliga resultat:

”Jag menar oavsett hur mycket du vänder och vrider på det så är division ett fotboll som vi spelar i dag inte jätteintressant för Malmöbon. Hade man spelat i Superettan hade det förmodligen varit annorlunda. I Malmö är man ganska så kräsen, det kan vi bara se med ishockeyn, så fort det går dåligt så kommer inte folk och när det går bra så kommer folk. Så att man behöver framgång och får man framgång så kommer folket” (Morfiadakis 2011).

Samarbetet med förvaltare av området känner Filip är bra. Filip Morfiadakis berättar att samarbetet med vaktmästaren på idrottsplatsen fungerar bra och att den dialog som FC Rosengård för med kommunen går via honom. Däremot berättar Filip att samarbetet med andra föreningar i området är obefintligt eftersom det är kommunen som distribuerar ut plantider för lagen. (Morfiadakis 2010)

Fritidsförvaltningen är förvaltare av Idrottsområdet och hyr lokaler från Stadsfastigheter, och hyr i sin tur ut dessa till föreningarna som använder området. Ur Fritidsförvaltningens perspektiv känner man också att samarbetet med brukarna av området fungerar bra: ”Ingenting jag märkt att det skulle vara problem. Men det är möjligt att det finns, men jag har den bilden att det fungerar bra” (Fricke 2011). Under intervjun kommer vi även in på aspekterna av att aktiviteterna ligger samlade i ett och samma område. Gabriella ser en fördel med att ha allt samlat och ser möjligheter för bland annat skolorna som ligger intill. Även om Gabriella som nämnt tidigare gärna ser ett annorlunda utformat område utifrån tillgänglighetsperspektiv ser hon fördelar med att området ligger lite avsides. Att ha en idrottsplats tätt intill ett bostadsområde ger vid användning lätt upphov till störningsmoment för boende som ljudvolym och belysning - problem som är små intill detta Idrottsområde (Fricke 2011).

5.4 Utformning av Idrottsområdet: Attraktivt kontra funktionellt

När intervjuerna kommer in på utformningen av ett nytt idrottsområde handlar det främst om två övergripande ämnen, nämligen huruvida området ska vara attraktivt eller funktionellt samt visionerna om en ökad rörelse i området. De båda hör ihop rätt mycket men för att det ska bli lättare att överskåda har jag valt att dela in dessa två ämnen i två separata avsnitt.

Några av personerna jag intervjuat ser behovet av att skapa miljöer som kan fungera som attraktionspunkter för stadsdelens invånare och för övriga Malmöbor. Men vad intervjupersonerna uppfattar som attraktivt är helt olika. Filip nämner att en renovering av Idrottsområdet mycket väl skulle kunna hjälpa till att skapa ett attraktivt område, till exempel att bygga en idrottsarena som därmed skulle kunna fungera som en magnet eller målpunkt för stadsdelens invånare och folk utifrån (Morfiadakis 2010). När jag beskriver idén för André och Anna hittar de både för- och nackdelar med att upprätta en mindre arena på Idrottsområdet. Som jag beskrivit under 5.2 befärar André ett alldeles för elitiskt tänk som riskerar att tränga bort de lokala krafterna och de lokala behoven. Men lyckas man bevara det lokala perspektivet i planeringen och förvaltningen ser de båda fördelar med en sådan arena. Upprättandet av en arena skulle gynna stadsdelen genom att Rosengård att stadsdelen blir mer attraktivt med möjlighet att locka till sig andra delar av Malmö om man till exempel anrättar utbildningar med idrottsprofil i stadsdelen. Dessutom att Rosengård faktiskt får en egen arena för idrott. Arenan måste vara attraktiv för både lokala föreningar och allmänheten och för folk utanför Rosengård, till exempel genom att arrangera konserter, för att fungera fördelaktigt menar André och Anna.

Anna pratar även om att en del av planprogrammet med Herrgården handlar om att göra platserna på området mer attraktiva för att få till en ökad rörelse. En sådan attraktivitet menar Anna kan vara upprättandet av bostäder, en uppgradering av en arena för fotbollsmatcher, samtidigt som det byggs nytt och befintliga välanvända och slitna delar av Idrottsområdet upprustas. Hon nämner även vikten av att titta på hur de olika delarna som finns till exempel bostäder och skolor kan kopplas samman. Hon frågar sig hur detta skulle kunna stärka idrottens och fotbollens möjligheter att utövas. (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011)

Magdalena ser behovet av att göra området till en attraktionspunkt och bygger på Filips, Annas och Andrés tankar om att upprättandet av en idrottsarena skulle kunna fungera som en magnet för både Idrottsområdet i sig men även för stadsdelen i stort. Att överhuvudtaget skapa magneter för stadsdelens invånare och för övriga stadens invånare ser hon som en viktig del. Hon pratar om att inte bara Rosengårds centrum ska fungera som målpunkt, utan är inne på att sprida ut dessa punkter för att få ut folk till andra delar av stadsdelen. Magdalena beskriver att grönområden såsom dem söder om Idrottsområdet sällan besöks, att det vistas för få människor där. Sådana tomma och ödsliga områden kan av somliga upplevas som otrygga. En lösning skulle kunna vara att göra rumsindelning i det gröna, att skapa fina och trygga miljöer. Genom att fokusera på gröna värden och skapa nämnda målpunkter för folk att besöka skulle man kunna få mer rörelse i dessa områden. När vi pratar om Idrottsområdets framtida utformning betonar Magdalena att det i omgivande miljöer eller som en del av området måste finnas utrymme för andra saker än bara idrott som till exempel plats för odling, caféer och växthus. I ett vidare perspektiv ser hon att odlingen mycket väl skulle kunna producera ekologisk mat för hemtjänsten att leverera till äldre. Att inte bara fokusera på idrotten skapar möjligheter för icke-intresserade att ha något att göra på fritiden: "Men det kan också vara en sak som odling och försäljning av växter, då blir det en målpunkt för andra besökare än

de sportande och då kan man mötas på det sättet” (Alevrá 2011). Magdalena betonar dock att man måste göra området mer tillgängligt för att det ska bli attraktivt: ”Då är det en förutsättning att man gör allt tillgängligt och får folk att titta hit” (Alverá 2011).

Magdalena ser det som mycket viktigt med attraktivitet i grönområdena kring Idrottsområdet. Hon beskriver det som viktigt att man som invånare känner att någon bryr sig om utemiljön och håller rent, klipper buskar och rensar skräp. Det ger signaler om att det är viktigt. Hon tror att attraktiva delar i Rosengårdsfältet kan utgöra en grund för trygghet och stolthet i området:

”Vi tänker oss att man kan faktiskt kan jobba med hela fältet och dela in i rum och göra dem, programmera dem för olika saker så att man faktiskt får den här tydligheten och känslan av det här är omhändertagna grönområden på ett mycket bättre sätt än i dag. Då tror jag att både stoltheten och tryggheten ökar” (Alevrá 2011).

Erland ser vikten av att ha ett funktionellt Idrottsområde för verksamma skolor och föreningar men ser även vikten av att skapa ett Idrottsområde som är attraktivt, framförallt för att locka folk som inte vanligtvis vistas i området:

”Som yrkesutövare tycker man en funktionell idrottsplats men det här med attraktiv är också viktigt, det är ju ett sätt att locka dit folk. Har man en skola där man i princip tvingar dit folk, det är svårt att välja men pratar man spontanidrott och så vidare så är ju en attraktiv idrottsplats viktigare. Det kan nog alla affärsmän och designers intyga att koll går före funktion men ska jag se det strikt yrkesmannamässigt så är funktionen viktig” (Svensson 2011)

Liksom Erland är Roland inne på att ha en blandning mellan ett funktionellt och ett attraktivt idrottsområde. Det viktigaste för Roland är att området ska inbjuda till egen vald aktivitet och inte påtvingad:

”Det ska inbjuda till lustfylld aktivitet, det ska vara roligt att gå dit. Det ska inte vara så att man känner sig tvingad utan det ska vara så pass bra verksamhet, och vad ska man säga... Det ska se inbjudande ut fast man ska vilja prova på och vilja idrotta där [...] jag tycker då att den ska vara attraktiv. Sen måste den så klart vara funktionell annars så tröttnar man på den, så är det ju” (Henricson 2011).

I fråga om attraktivitet och funktionalitet ser Filip att en kombination mellan de båda är optimal. Som nämnt tror Filip att attraktivitet i fråga om att locka folk till FC Rosengårds matcher hör ihop med i vilken division laget spelar i. Även attraktivitet i fråga om service vid hemmamatcherna ser Filip som en viktig del som måste fungera, i kombination med en funktionell idrottsplats:

”Jag skulle nog säga att det är en kombination, givetvis så behöver det fungera också med en funktionell idrottsplats men sen ska den givetvis vara attraktiv och då tänker jag framförallt att det finns flera serveringsmöjligheter, toaletter, finns det lättillgängligt, vilka parkeringsmöjligheter finns det och så vidare. Så det är nog ett samspel där” (Morfiadakis 2011).

Utan att vi båda under intervjun specificerar vad ett attraktivt område innebär ställer sig Gabriella positiv till att man lyckas få in mer attraktiva attribut:

”Funktionen är väl oftast det som alltid kommer, som anses vara viktigaste. Sen om man kan göra det attraktiv tycker jag att det är väldigt positivt. Sen så vet jag inte egentligen vad det innebär då, innebär det mer planteringar eller vad innebär det” (Fricke 2011).

Gabriella berättar vidare att handlar det om gröna inslag kan det vara jättebra och trevligt. Men hon berättar att det är en kostnadsfråga om det blir aktuellt eller inte, båda att anlägga det men sen också att drifta det. En balansgång i sig. Hon tror absolut att det går att kombinera de båda om man gör det på ett snyggt sätt (Fricke 2011).

En annan aspekt på attraktivitet kommer fram under intervjun med Anna och André. Anna funderar kring om inte en uppfräschning av badet skulle komma att betyda mycket för området, eftersom känslan av att det satsas i stadsdelen blir närvarande. Hon ställer sig frågan om hur de förbättringar som görs kan öka känslan av kvalitet hos Rosengårdsborna:

”Även om det inte är en öppen verksamhet på det sättet så är det ändå en, när man går förbi där och tittar så ser det ju fräscht ut. Hur kan de förbättringar vi gör i den fysiska miljön höja känslan av kvalitet i området, alltså känslan av att jag bor i ett område där Malmö stad satsar. Det är inte bara de här barackerna som står år efter år utan nu är det ett inbyggt bad. Så även om det är isolerat och endast betyder för de som går på simundervisning så kan det för området ändå betyda att det blir en kvalitetshöjning reellt, förstår du hur jag tänker”? (Gustafsson-Pettersson & Hounsounou 2011).

Under intervjun med Peter kommer attraktion kontra funktionalitet att handla om hur gaturummen kan utformas. Peter tror absolut att funktionella gator mycket väl skulle kunna bli attraktiva rum att vistas i och att det mest handlar om att man inte nödvändigtvis tänker traditionell utformning vid planeringen. Han betonar att det är viktigt att tänka ur de oskyddade trafikanternas perspektiv och betonar att det är de som bestämmer tempot och möjligheten att ta sig fram:

”... där finns många fina exempel på gator där man kan ta sig fram med bil men det ändå är de oskyddade trafikanterna som bestämmer tempot och så här. Så såna gator skulle man kunna titta på och mer traditionella gator i andra sammanhang” (Håkansson 2011).

Peter kommer också in på att det handlar om en trafiksäkerhetsfråga att föra in trafik på området, en del som i sig påverkar både funktionen och det attraktiva med området. Stadsdelen byggdes från början med tanken att trafiken skulle vara separerad från boende och skulle man nu börja ta in större eller mindre trafik på området så är trafiksäkerhet en viktig aspekt att se över. Peter beskriver området som ett av stadens mest komplexa utifrån ett trafikperspektiv (Håkansson 2011).

Åsa och Marjan är inne på att funktionen är viktigare än attraktionen när det kommer till Idrottsområdet i södra Rosengård. För dem är det viktigast att sakerna som de använder under sina lektioner är hållbara och inte riskerar gå sönder. I ett område med skadegörelse finns det inte behov av det allra senaste och mest moderna utan då handlar det istället om att underhålla det man redan har. Åsa förklarar vad hon menar:

”I alla aspekter av livet är det viktigt att det är funktionellt än att bara se bra ut och locka många nya och ha det nyaste och häftigaste [...] att det är hållbart, att det är tryggt och att man vet kommer dit och jag vet vad jag får och att det är bra det jag får. Eller att det är tillräckligt kan man säga. Så att man ska erbjuda det senaste det vet jag inte om man ska satsa på. Och att man underhåller det man har. Det är mycket mycket viktigare än att köpa nytt” (Ghodsian & Egumenovski 2011)

5.5 Utformning av Idrottsområdet: Hur skapa trygghet i otrygga miljöer?

Kommunen arbetar utifrån tesen om att Idrottsområdet är otillgängligt (se 5.1) och upplevs otryggt kvällstid. Liksom tillgänglighet kom trygghetsaspekten därför att bli ett ämne under intervjuerna.

För André är den upplevda otryggheten helt olika beroende på var i Rosengård man befinner sig. Norra Rosengård, på andra sidan Amiralsgatan, upplevs som ett tryggt och lugnt område medan det i övrigt kan skilja sig från gård till gård. André förklarar det med att invånarna i Rosengård inte rör sig så mycket utan gärna uppehåller sig i sitt eget område:

”Det skiljer sig väldigt mycket, det är inget generellt. Det är väldigt svårt eftersom Rosengård ser ut som det gör, som Anna var inne på. Det är väldigt uppdelat i boendeform, folk rör sig inte så mycket i Rosengård, det är Rosengård centrum som många går till, sen kanske man går hem och sen till bussen [...] När det kommer till ungdomarna så beror det väldigt mycket på var de bor i Rosengård, som vi har märkt” (Gustafsson-Pettersson & Hounsounou 2011).

André berättar att känslan av trygghet till och med kan skilja sig mellan ungdomar som bor på samma område, beroende på vilka lägenheter de bor i (Gustafsson-Pettersson & Hounsounou 2011).

Samma bild har Magdalena som berättar att invånare i Törnrosen kan uppleva Herrgården som otryggt eftersom de hört om något bråk och ansvarslösa fastighetsägare. Men att det växlar mest hela tiden och att invånare från Herrgården nu upplever Örtagården som otryggt. Hon beskriver att Rosengård består av väldigt tydliga delområden och att man upplever det mer otryggt där man inte är hemma (Alevrå 2011).

Filip berättar att det finns ett problem kring tryggheten i samband med föreningens verksamhet och det är efter flicklagens träningar. Han förklarar att området upplevs ödsligt efter kl 17-18 på kvällen och är det då också mörkt så känns det än mer otryggt. Föreningen har därför försökt, i den mån det går, att lägga flicklagens träningstider så tidigt som möjligt. Ett behov som uppstått efter att föräldrarna till barnen inte gärna låter dem vara på området när det är mörkt, något Filip har förståelse för. Förutom en incident förra året där föreningens tidigare kiosk sattes i brand och enstaka inbrott i Seniorlagets omklädningsrum har Filip inte märkt av någon skadegörelse på Idrottsområdet och han tror att det till viss del kan ha att göra med att vaktmästaren satt in plåtdörrar och starkare lås (Morfiadakis 2011).

Att Idrottsområdet upplevs otryggt kan Åsa till viss del förstå och beskriver utrymmet bakom läktaren intill den södra planen som lite gömt. Men både Åsa, Marjan och Erland betonar att de inte bor i området och att de därför sällan vistas här utanför arbetstid när det är mörkt. Under arbetstid har ingen av de tre upplevt en känsla av otrygghet. Inte heller Roland på Örtagårdskolan upplever en känsla av otrygghet kring Idrottsområdet och nämner att lärarna har ett rastvaktsschema som under raster bidrar till att undvika konflikter av olika slag (Ghodsian & Egumenovski 2011, Svensson 2011, Henricson 2011).

Otryggheten verkar enligt informanterna främst finnas kvällstid och kring grönområdena längst i söder. Magdalena beskriver att det vistas få människor i grönområdena vilket kan förklara den upplevda otryggheten:

”De här områdena är ju både en tillgång och ett problem i dag. Just ur trygghetsaspekt så är det en barriär mellan villaområdet i söder och även övriga Rosengård i norr då [...] Det är lite olika

saker man pratar om, det pratas om otrygghet här men det vistas för få människor ute i Rosengårdsfältet och så är det ju med många parker egentligen, de upplevs inte som trygga” (Alevrá 2011)

Även när jag pratar med Lena på Miljöförvaltningen kommer ämnet om trygghet på tal, ett ämne som från början uppstår när vi pratar om möjligheten att föra in ekologiska värden på Idrottsområdet. Lena beskriver nämligen att det hela tiden finns en avvägning mellan å ena sidan trygghetsaspekten av grönområden och å andra sidan den ekologiska aspekten av grönområden. Under intervjun kommer vi även in på att, att känslan av otrygghet är så stor beror på att den upplevda tryggheten inte har hängt med den reella tryggheten, Lena förklarar:

”Nu har ju trygghetsmätningar visat att risken att bli utsatt för brott har minskat i Malmö generellt sett. Men däremot att känslan av otrygghet inte har minskat på samma sätt. Då har du flera aspekter, dels att känslan släpar säkert efter den reella risken att bli utsatt för brott. Det måste faktiskt visa sig i realiteten och då kommer tryggheten att öka, eller känslan av trygghet att öka” (Eriksson 2011).

Lena tycker även att medias bild av stadsdelen påverkar den upplevda känslan av trygghet och tar upp en konkret händelse som exempel. Hon berättar om skottlossningarna som fanns i Malmö under tid, och att det första media gjorde var att åka ut till Rosengård för att göra reportage, trots att inte några skott avlossats i stadsdelen (Eriksson 2011).

En gemensam utgångspunkt i flera av intervjuerna är att en ökad närvaro på och kring Idrottsområdet skulle kunna leda till att det blir tryggare. Jag frågar Peter om han tror att en ökad rörelse skulle kunna ge en ökad känsla av trygghet på Idrottsområdet och som jag tagit upp under den första rubriken berättar Peter att man jobbar utifrån planerna att göra området mer tillgängligt och att bland annat göra detta genom att öppna upp för trafik. Peter betonar att det är ett måste om tankarna om förtätning kring Idrottsområdet blir verklighet:

”Men om man förtätar här så handlar det om att man ska kunna ta sig i större utsträckning än i dag. Så visst man kan tänka sig att man öppnar upp på ett annat sätt för biltrafik. Detta är väl kanske ett förslag, på hur man skulle kunna öppna upp” (Håkansson 2011).

Att bland annat öppna upp området söderut mot Västra Kattarp tror som sagt Peter skulle kunna ge en ökad rörelse till och från Idrottsområdet. Men han betonar återigen att idén om att föra in trafik på området bygger på att det förtätas så att biltrafiken inte blir ett negativt inslag utan ett behövligt inslag i ett annars ödsligt område (Håkansson 2011).

Anna och André tar gärna upp upprustningen av Vänskapsparken som ett bra exempel på utformning av ett område för att bygga upp känslan av trygghet. De båda beskriver hur parken gått från ett ödsligt kolsvart område till att bli en park med rörelse dit folk lockas. De berättar hur belysningen kommit att betyda en hel del och att ett upplyst naturligt känns mer tryggt. Områdets attraktivitet har blivit möjlig att uppnå tack vare ett fungerande samarbete med boende i området som fått vara med att bestämma utformningen av parken, mer om det under 5.7. Att närvaron av människor i området ökat beror till viss del på tillgången till en så kallad multiarena som i stort sett alltid används under sommarhalvåret (Gustafsson-Pettersson & Hounsounou 2011).

Som jag nämnt under föregående avsnitt ser Magdalena framför sig hur olika former av målpunkter kan skapa mer rörelse i området som kan motverka otrygghet. Precis som jag nämnt tidigare anser

Magdalena att rörelsen i området skulle kunna förskjutas längre söderut så att inte bara stadsdelens centrum blir målpunkten för utomstående besökare: "För det är ju den enda målpunkten som finns i dag egentligen. I alla fall för utomstående eller besökare. Ett stråk igenom detta område skulle kunna innebära att vi får en ökad trygghet i det här området" (Alevrá 2011). Förutom detta arbetar Stadsbyggnadskontoret kring några visioner som innebär ett mer funktionsblandat idrottsområde med andra verksamheter än bara idrott, med förhoppningen att locka mer folk till området. Vi kommer in på diskussionen i samband med att Magdalena berättar om behovet av nya lokaler för skolorna intill Idrottsområdet:

"Det är ett problem, vi skulle vilja se att det inte blir så renodlat med enklaver, en verksamhet där och en verksamhet där, utan att man kunde dela upp det mer funktionsblandat. Men det är lätt sagt för oss för man får förstå att många vill ha verksamheten samlad för då blir kommunikationen lättare för dem, det är verkligen ett jättekneppt pussel faktiskt" (Alevrá 2011)

Tillsammans med förbättrade kommunikationer till och från området hoppas Magdalena att detta kan leda till ett mer tillgängligt, livligt och därmed tryggare område. För kan man, menar Magdalena med tanke på skolornas nybyggnation, till exempel bygga så att fasader hamnar med fönster ut mot gång- och cykelvägar kan detta leda till både tryggare skolgårdar och tryggare gång- och cykelvägar. En trygghet som mycket väl skulle kunna öka om *skola hela dagen* blir verklighet, en vision som bland annat Rosengårdskolan har. Det skulle till exempel innebära läxhjälp fram till kvällstid (Alevrá 2011).

Filip berättar under intervjun att han hört om planerna på ett mer funktionsblandat område. Om det byggs en mindre arena på området är det nämligen tänkt att den ska utgöra plats för andra verksamheter så som dagis, skola och kontor för föreningar. En levande arena som skulle ge rörelse i ett annars ödsligt område:

"Vi hoppas givetvis, vi har ju hört något om att, planerna är att man bygger en arena och i denna arena ska finnas dagis, skola kanske, kontor för oss så att det blir en mer levande idrottsplats. I dag är det så att man spelar fotboll där sen efter fotboll så är det helt dött, vilket innebär att det på kvällar och helger händer rätt så mycket, vi har haft en del inbrott och skadegörelse med mera. Det är lite problem där" (Morfiadakis 2011)

Själv har han, som nämnt ovan, visionen om en "mini-Swedbank" och syftar på Malmö FF:s stadion på Stadionområdet. För liksom den skulle en arena i Rosengård förutom idrotten även kunna bestå av konferenslokaler, klubblokaler och restaurangverksamhet. Utifrån klubbens perspektiv ser man det attraktiva i att på matcherna kunna erbjuda grundläggande saker som tillgång till toaletter, servering och tak över läktaren som skulle kunna ge upphov till ökad publiktillströmning. För FC Rosengård är just intresset kring klubben och dess verksamhet ett viktigt argument för att öppna upp Idrottsområdet mer. En stor majoritet av medlemmarna och åskådarna är nämligen från närområdet, inte minst märks det på att bilparkeringen för närvarande mer än väl uppfyller behoven som finns under matcher. Att göra Idrottsområdet mer tillgängligt skulle kunna hjälpa klubbens strävan om att nå publik utanför stadsdelen på traven. Filip beskriver att man i föreningen sett ett allt större intresse från området kring Möllevången för lagets matcher och att man i år kommer att göra ansatser på att locka än fler härifrån (Morfiadakis 2011).

När det kommer till planerna på att föra in mer trafik på området ställer sig Filip enbart positiv till detta. Han beskriver området som mörkt och ödsligt framförallt under kvällstid och att allt som för in

lite ljus och rörelse i området är bra. Filip berättar nämligen att ett stort problem i dag är att det endast är mycket rörelse när det är match, och sen är området tomt på folk mesta delen av dygnet. Han menar att en idrottsplats ska vara full av liv: "Jag tycker personligen att på en idrottsplats ska det vara rörelse dygnet runt i stort sett, inte bara när det är match och sen så är det dött igen" (Morfiadakis 2011). Likväl som han ser möjligheterna med att bygga en "mini-Swedbank" i Rosengårds Idrottsområde så ser han även det negativa i samband med den faktiska Swedbank station på Stadionområdet:

"Jag kan ju själv tänka mig att till exempel kring Swedbank-arena, där är det lite så, det blir en stor byggnad som används väldigt sällan egentligen, det är liksom match sen händer ingenting..." (Morfiadakis 2011).

Där han även berättar om potentiella lösningar på problemet:

"... och där har ju de försökt att göra konceptet med restaurang och jag tror mycket på det. Går verksamheten runt så tror jag bara det är positivt" (Morfiadakis 2011).

Erland pratar om att, att öppna upp området skulle kunna ge en känsla av trygghet eftersom ständig rörelse i området kan motverka skadegörelse som till exempel krossade fönsterrutor. Han menar nämligen att områden skyddade från insyn lättare inbjuder till skadegörelse än områden där det finns uppsikt över vad som sker. Att få bort skyddade hörnor och göra områden mer öppna, där han ger exempel på Rosengårdsskolans gård, ger en ökad synlighet över vad som sker på platsen. Erland beskriver även att när övervakningskameror installerades utmed Rosengårdsskolans fasad gick skadegörelsen från stor till nästan obefintlig. Detta gjorde att skolan sparade in mycket pengar. Även Magdalena ser samband mellan rörlighet och bristen på skadegörelse och ser vikten av att framförallt vuxna vistas utomhus eftersom det ger upphov till en slags informell social kontroll. För som det är nu vistas många unga ute på egen hand (Alevrá 2011). Att rörelse ger en känsla av trygghet ger Erland en egen upplevelse som exempel på, nämligen när han kom åter till staden New York och hur känslan av trygghet ökade avsevärt när annars folktomma områden nu var folkrika områden som levde upp staden. Erland ser det positiva i att göra området mer funktionsblandat eftersom det skulle få folk att vistas där kvällstid. Men han har svårt att se hur nya lokaler kan tillföras på de små ytor som finns eller ersätta befintliga (Svensson 2011).

Liksom flera av de andra informanterna ser Lena att en ökad rörelse i området skulle kunna leda till ökad trygghet och är inte främmande till idén om att föra in trafik på området:

"Men sen också att skapa platser där folk uppehåller sig så att det inte blir folktomt. Det kan faktiskt behövas att dra en väg igenom ett bilfritt området för att faktiskt få en viss rörelse i området, vilket gör att både känslan och risken att bli utsatt för någonting minskar, och känslan av trygghet ökar" (Eriksson 2011).

Men hon nämner under intervjun även andra delar som är viktiga i avseendet. Bland annat att belysning är väldigt viktigt att arbeta med och att man tänker på vilken typ av växtlighet som anläggs, hon nämner till exempel träd istället för buskage. Sen även att tänka på att bibehålla siktlinjer i gröna miljöer (Eriksson 2011).

5.6 Att få folk att stanna kvar i stadsdelen och att förmedla en bra bild

Flera av intervjupersonerna menar att Rosengårds höga omflyttning, som jag nämnt i inledningen av kapitel 2, är ett problem och beskriver som en del av lösningen att skapa en hållbar stadsdel, är att få folk att bo kvar. De pratar dels om att göra stadsdelen attraktiv för att locka folk utifrån och dels om att möta invånarnas behov för att få folk att stanna kvar i Rosengård.

Roland ser olika anledningar till att folk väljer att flytta ifrån stadsdelen:

”i dag så tror jag att många flyttar från Rosengård därför att man upplever en viss otrygghet. Då kanske man tänker att det är tryggare någon annanstans. En del vet vi flyttar till en annan stadsdel för att man tror att barnens språkutveckling blir bättre när de möter elever som har en bättre svenska. Så det finns olika anledningar till att man lämnar Rosengård” (Henricson 2011).

För att få folk att bo kvar i stadsdelen tror Roland att det är viktigt att skapa en attraktiv stadsdel eftersom ”ju fler saker som man upplever attraktiva som stärker, ju fler anledningar finns det att stanna kvar i stadsdelen”. Han tar upp både möjligheten till en bra skola och ett attraktivt idrottsområde som kan ge barn goda idrottsmöjligheter som exempel (Henricson 2011).

Lena ser behovet av att bygga småhus eftersom det är en boendeform som med undantag för Västra Kattarp saknas i stadsdelen. Som det är i dag så tvingas folk enligt Lena att flytta ifrån stadsdelen om de har behov av något större än de lägenheter som erbjuds. Hon ser det som en del av problemet men tror också att det finns folk som flyttar från stadsdelen för att den har ett dåligt rykte och att man i skolorna visar upp dåliga resultat. I samband med att småhus byggs berättar hon att en idé är att upprätta en byggskola för att skapa utbildningsmöjligheter i stadsdelen som lättare för ut personer i arbetslivet. Tanken är att detta ska ske i samarbete med FC Rosengård och Rosengård Invest (Eriksson 2011).

I en tidigare studie tog jag upp Filips perspektiv på att alldeles för många väljer att lämna stadsdelen när de får det bättre ställt ekonomiskt:

”Problemet nämns av Morfiadakis som nämner att en ombyggnad av idrottsplatsen kan medföra att folk vill stanna i Rosengård, och nämner en ny idrottsarena som ett exempel. En annan sak som han tar upp som konkret åtgärd är att bygga enklare villor för de som får det ekonomiskt bättre att bosätta sig i, detta tillsammans med att det sker en förtätning av området” (Nelin Jensen 2010).

Filip menar att byggandet av villor kan medföra att Rosengårdsbor som ekonomiskt får det bättre ställt kan flytta till större och attraktivare villor samtidigt som de bor kvar i stadsdelen. Han pratar om att behålla de Rosengårdsbor som det går bra för. Lyckas man behålla invånare som det går bra för menar Filip att det visar att även om det går bra så kan man bo kvar i Rosengård (Morfiadakis 2010).

Jag berättar om tankegångarna för Magdalena som håller med om att dessa behov finns och berättar att många som får det bättre ställt ekonomiskt gärna flyttar till något bättre, antingen till bostadsrätt eller till en villa. Samtidigt som hon ser att många Rosengårdsbor gärna vill bo kvar eftersom de vill vara nära med tanke på barnens skolgång, nära till släktingar och vänner och för att de helt enkelt skapat sig ett känslomässigt samband till stadsdelen. Magdalena säger: ”Det är tecken på att man vill göra en karriär, inom området, så att det kanske inte alla är fel med radhus eller mindre hus med trädgård som många vill ha med barn” (Alevrá 2011).

Peter berättar att planerna kring förtätning av Idrottsområdet just går ut på att upprätta småhusbebyggelse:

”I detta ingår att hitta förtätningssmöjligheter för småhusbebyggelse, att komplettera hyresrätter och flerbostadshus med andra typer av boende för att skapa bättre blandning. Det är rätt så ensidigt i dag. Det är kring detta området här troligtvis” (Håkansson 2011).

Under några av intervjuerna kommer ämnet även att handla om möjligheten att stärka stadsdelens varumärke, för att på så sätt göra Rosengård mer attraktivt både för de boende och för utomstående.

En stor del av Annas arbete handlar just om att förmedla en god bild av stadsdelen. Hon tycker det är viktigt att påvisa stadsdelens potentialer. Anna berättar att man på Stadsdelsförvaltningen är fullt medvetna om vilka utmaningar som de har framför sig men säger att: ”våra utmaningar är också våra potentialer” (Gustafsson-Pettersson & Hounsounou 2011). Hon menar att även om en stor del av arbetet går ut på att försöka höja betygen i skolan, stärka människors möjligheter att skaffa arbete eller öka bostadskvaliteten så är det viktigt att prata utifrån kvaliteter och värden: ”Jag jobbar inte som den barmhärtige samariten utan jag jobbar som ambassadör för allt det goda som händer. Det är då det är viktigt att vi som medarbetare förmedlar detta” (Gustafsson-Pettersson & Hounsounou 2011).

Under intervjun kommer vi även in på hur bilden av stadsdelen både utifrån och av Rosengårdsungdomar själv nästan förväntas att levas upp till, att bevara ryktet och stämpeln som stadsdelen fått på sig. För i motsats till vuxna, arbetsföra Rosengårdsbor, tror André att ungdomar gärna strävar efter att leva upp till den stämpel man fått på sig. Han beskriver rollen att försvara ryktet som ställs på dem, att det är något man ärvt och som man måste bevara och hålla uppe. André beskriver att det handlar om att leva upp till en attityd och identitet som egentligen inte finns. Även om flera föreningar, tror André, försöker utnyttja detta som en taktik så ser han att idrotten förmår att förändra denna bild genom att lag utifrån inte alls upplever den förväntade bilden när de möter lag från Rosengård: ”Men i långa loppet så märker dem att vänta nu, de är ju som oss, det är ingen skillnad. Det är inte den, oftast i alla fall, inte den attityden som de förväntar sig” (Gustafsson-Pettersson & Hounsounou 2011)

Anna berättar under intervjun om en intressant artikel om stadsdelen där den negativa bilden av den delvis förklaras av att världen behöver sina svarta får:

Sen har vi en omvärldsbild som, jag vet där var en engelsk journalist som skrev en artikel för några veckor sen att världen behöver ha sina svarta får, det behöver Sverige ha, det har Malmö och Malmö har Rosengård. Alltså det blir lättare att förstå omvärlden om det är svart eller vitt [...] Man behöver polarisera för att enklare förstå det som händer (Gustafsson-Pettersson & Hounsounou 2011).

Erland ser att idrotten kan vara en del av att stärka stadsdelens varumärke. Idrotten kan stärka stadsdelens varumärke om FC Rosengård går upp i landets näst högsta serie Superettan och följs rikstäckande med sändningar i teve:

”Låt oss säga att FC Rosengård går upp en division och spelar i Superettan, då kan det ju komma publik utifrån så att det kan ju ge ett oerhört lyft. Absolut kan det det och det skapar naturligtvis intresse och nu är det till och med så att någon kanal sänder Superettan varje vecka. Så att det skulle kunna bli rikstäckande och det tror jag nog, journalister vet du ju hur de

är de älskar ju att komma till Rosengård, de skulle säkert vilja komma hit och sända matcher. Nej, så att det är bara positivt” (Svensson 2011)

Det är en ambition som FC Rosengård har. När jag frågar Filip om framtida visioner berättar han om att han ser framför sig att A-laget spelar i Superettan, Juniorlaget i Pojkallsvenskan Elit och ett damlag i division två eller tre. Dessutom har man som målsättning att bredda ungdomsverksamheten så att fler ungdomar från det egna ledet kan lyftas fram (Morfiadakis 2011).

Anna beskriver Idrottsområdet som en form av magnet och ser till skillnad från övriga stadsdelen att området inte bara är till för boende utan att här finns möjligheter för möten mellan folk från olika delar av Malmö. För hon nämner nämligen att stadsdelen från början enbart byggdes för boende och inte för arbete, och att detta bidrar till minskade möjligheter till möten mellan folk från olika delar av staden. Just dessa möten är något man strävar efter i sitt arbete på Stadsdelsförvaltningen och hon ser därför potential och utvecklingsbarhet kring Idrottsområdet: ”... här har vi ju evenemang, matcher, här möts folk från olika delar av staden i det här området, som vi vill ha till ännu mer i Rosengård på olika sätt. Definitivt som en potential och något som är utvecklingsbart” (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011).

Även Peter ser möjligheterna med idrotten och beskriver den, främst fotbollen, som Rosengårds starka identitet, trots att det sker en gallring av ungdomar längs vägen till A-laget. Han beskriver FC Rosengårds sociala projekt som en bidragande del till att få ett bra varumärke:

”Men jag tycker det är coolt att FC Rosengård är så engagerade även i det sociala. Det är beundransvärt. Det stoppar in bra saker i det här varumärket Rosengård. Så det är en av sakerna som jag absolut tycker är positivt” (Håkansson 2011).

5.7 Olika perspektiv på delaktighet

Liksom för ämnet tillgänglighet kom även delaktighet att hamna på olika nivåer i intervjun. Representanterna för kommunala förvaltningar hade en tendens att tala om stadsdelen i stort medan brukarna talade utifrån sin egen situation.

En viktig del av kommunens senaste projekt i stadsdelen har varit att föra en dialog med boende i Rosengård. Magdalena berättar att man i samband med planprogrammet för Herrgården har haft strävan efter att föra en dialog med brukare. Hon beskriver även att man i samband med *Stadens ljus* intervjuade boende i området och att dessa åsikter togs tillvara (Alevrå 2011).

Lena berättar att man även i projektet *Fokus Rosengård* försöker föra en kontinuerlig dialog med de boende i stadsdelen. Till exempel så har man anställt en processledare som har som uppgift att föra dialog med de boende i stadsdelen utifrån de investeringar som görs:

”Sen kopplat till åtgärderna har vi även en processledare som jobbar heltid med att föra olika dialoger och samverkansprocesser med de boende i stadsdelen och kopplat till investeringarna och det är väl där också jag tycker det är spännande att vi gör detta när vi då även har finansiering för investeringar” (Eriksson 2011).

Lena tycker verkligen att dialogen ger någonting. Dialogen förs inte för sakens skull utan har ett syfte som går ut på att de boende ska kunna se effekterna och resultaten av de olika investeringarna. Lena menar även att det leder till ett större intresse för stadsdelens och stadens utveckling (Eriksson 2011).

Peter beskriver att man i tidigare projekt gått miste om sambandet mellan det sociala och de fysiska förändringar som planerat för. Han ser dock att man i nuvarande projekt verkligen försöker att få med en deltagandedimension i utvecklingsprocessen. En del som han tycker är väldigt viktig eftersom det faktiskt handlar om att göra om en stadsdel där det bor folk. Då är det väsentligt att få in de boendes åsikter och förankra dem i arbetet. Liksom Lena är han inne på att det inte handlar om en dialog bara för sakens skull utan att det är på ett ärligt sätt. Han beskriver att man dagarna innan intervjun varit ute och pratat med bokalägarna vars fastigheter ligger intill Rosengårdsstråket, och här fört en dialog om hur ett torg kan skapas vid platsen. Han säger att dialogen med olika aktörer ger goda synpunkter och därför ger ett medvärde för honom själv som arbetar kring det.

Under intervjun med Peter frågar jag hur man går tillväga för att få reda på lokala behov i ett område, till exempel i fråga om Idrottsområdets brister. Peter svarar att det är något man får reda på från alla möjliga håll. Som yrkesverksam beskriver Peter att han kan se bristerna kring trafiksituationen i Rosengård bara genom att röra sig i stadsdelen. I övrigt fås mycket input från verksamma i stadsdelen där man har ett upprättat kontaktnät, till exempel genom föreningar. Sen anordnas även workshops och liknande där åsikter kommer fram. (Håkansson 2011)

Hur behoven kommer fram är även något som kommer på tal under intervjun med Anna och André. Under ombyggnaden av Vänskapsparken berättar de båda att man hämtade upp det missnöje som fanns med den rådande situationen i parken underifrån. André säger att området upplevdes som otryggt och att det var tillhåll för kriminella grupperingar. Dessa åsikter kom sedan upp genom en process där signaler plockades upp och togs tillvara via bland annat Hyresgästföreningen och så kallade Stadsdelsvärdar. Det togs på allvar och man gjorde något åt det. Anna berättar vidare om hur det gick till och förklarar att utgångspunkten från början var att arbetet skulle innehålla en nära

dialog med de boende närmst parken. Precis som André säger Anna att Hyresgästföreningen hade en viktig roll i att föra denna dialog:

”Hyresgästföreningen hade en väldigt viktig roll här för man hade också en dialog med boende på olika sätt, vad skulle det finnas för funktioner i parken, vad ville man ha, vad skulle den heta, så namnet är utifrån en tävling som man haft med de boende, det är ju också ett sätt att involvera: att sätta sina egna namn på de platser man känner sig glada och stolta över”
(Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011)

För Stadsdelsförvaltningen är dialog med invånare och andra lokala aktörer en grundläggande del av deras arbete. Anna beskriver att dialoger finns på flera nivåer i Stadsdelsförvaltningens arbete och att man har en väldigt stark ambition att ha det. Anna nämner att Stadsdelsförvaltningen försöker att styra upp dialogprocesser genom att bland annat avsätta tid för att träffa människor och föra en dialog en gång i månaden. Anna betonar dock att det inte kan handla om att tvinga människor att vara med i en dialog, utan det handlar om att skapa möjligheter till påverkan. Hon förklarar:

”De som bor i närheten av den nya stationen kommer naturligtvis att vara intresserade av vad som ska hända här och bor man här borta så är det inte säkert man blir intresserat förrän man ser att man har nytta av stationen. Vi måste också ha respekt för människors tid” (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011).

Anna nämner också vikten av hur mötena med invånare arrangeras, vad det är för frågor som lyfts fram och vem bestämmer vilka frågor som ska lyftas fram. Hon betonar även jobbet med att ta tillvara på lokala initiativ som en viktig del av förvaltningens arbete. De idéer som kommer spontant från de som vill förbättra sin närmiljö. André nämner medborgarförslag som ett sådant verktyg och får medhåll av Anna som ser det som väldigt positivt att de börjat komma in alltmer. Men hon nämner också vikten av att ta tillvara på så kallade mikroinitiativ, ”de här idéerna som man inte riktigt vet var man ska göra av” (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011). Anna ställer sig frågan hur man kan uppmuntra den typen av dialog, det är inte alltid möjligt för kommunen att bjuda in till möten utan det kanske måste hittas andra former för att ta hand om medborgarförslag och föra en fungerande dialog tror Anna. André ser enheter och verksamheter i stadsdelen ”som har ett lyssnande perspektiv, som kollar tendenser eller kollar vad folk tycker”, som en form för att fånga upp lokala initiativ.

Anna vet att det finns stor potential inom Stadsdelsförvaltningen att komma underfund med vad den lokala befolkningen tycker i och med att man i arbetet möter dem hela tiden via skolan, vårdn eller fritidsverksamheten. Men hon understryker vikten av att fånga upp synpunkterna och att det i det faktiska mötet sker ett utbyte av information:

”Då är det viktigt att vi möter de synpunkterna men också att vi informerar om vad som händer. Att det sker ett utbyte i mötet, och då förutsätter det att André [som ungdomskommunikatör] vet att det ska byggas en station och när den ska stå klar om de skulle fråga om det” (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011).

Under intervjun beskrivs Stadsdelsvårdarna som en viktig länk mellan stadsdelen och de boende. André och Anna menar att de har ett stort förtroende bland de boende och att de därför fungerar som brobyggare. André berättar om händelsen kring fastighetsvärden Newsec, där det småningom upptäcktes att lägenheter var fulla av mögel och kackerlackor och att det var möjligt att upptäcka

tack vare att de boende hörde av sig till Stadsdelsvärdarna och klagade på situationen. (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011)

Hur upplever då brukarna av området möjligheten till delaktighet? När det kommer till Idrottsområdet upplever FC Rosengård att de inte lyssnas på i samband med beslut som tas:

”Filip Morfiadakis menar att kommunen borde lyssna mer på vad idrottsföreningarna har att säga eftersom det är dem som är hyresgäster och bedriver sin verksamhet på platsen. Väl medveten om att kommunen inte kan tillgodose alla önskemål saknar Morfiadakis kommunens intresse i vad föreningen tycker i frågor rörande idrottsplatsen. Morfiadakis menar å andra sidan att kommunen oftast tillgodoser de anläggningskriterier som ställs på idrottsföreningarna, som kan ha att göra med till exempel planstorlek och storlek på avbytarbås” (Nelin Jensen 2010)

På Örtagårdskolan känner Roland att man gärna haft mer att säga till om gällande när skolan har tillgång till bland annat konstgräsplanen. Roland berättar om en situation under vintern där skolan tvingades avstå från att använda planen när maskiner försökte ta bort isbildning på mattan. Problemet som uppstod var att maskinerna körde där precis när skolans elever hade långrast och skulle gå för att använda planen som vanligt. Med ett telefonsamtal lyckades skolan ordna så att planerna var tillgängliga under denna timme, något som varade under en tid men sen återgick till det normala igen vilket medförde att Roland åter fick ringa. Just här känner biträdande rektorn för F-5 att skolan skulle vilja ha mer inflytande, men samtidigt inser han att skolan endast lånar planen och att det kanske är därför man inte får så stort inflytande (Henricson 2011).

På frågan om brukarnas delaktighet i beslut så säger Gabriella att det är Fritidsförvaltningens roll att balansera de olika föreningarnas behov och undvika att favorisera någon: ”Vi måste se till helheten och inte bara en förening, det är en balansgång det där ju. Då är det vår roll att försöka balansera det på bästa sätt” (Fricke 2011). Gabriella nämner att delaktighet absolut är något man vill få in i arbetet men att det inte utgör något uppsatt mål (Fricke 2011).

5.8 Ekologisk hållbarhet på Idrottsområdet

Framförallt under intervjun med Lena Eriksson på Miljöförvaltningen ställde jag frågor som rörde den ekologiska biten av Idrottsområdet. Under denna rubrik väljer jag att presentera delar av dessa svar.

När det kommer till den ekologiska hållbarheten och möjligheterna kring Idrottsområdet berättar Lena om behovet av en energieffektivisering i lokalerna på området, rörande värme/kyla och belysning. När det kommer till belysningen berättar Lena att det naturligtvis ska vara tryggt i området men att det finns en del onödigt belysning i lokalerna som inte behöver vara tänd när folk inte vistas där. Hon berättar om några idéer som man har på området och tar upp ishallen som en potentiell målpunkt för ekologisk hållbarhet:

”Ishallen i dag är i princip en lada, varför inte använda den för solvärme, solcellsanläggning, gröna väggar, gröna tak. Det finns massor av möjligheter att göra något intressant där istället för att bara vara en lada, och även dagvattenhantering, att jobba med grönska i miljön. Både grönska och förnybar energi är två aspekter som jag tycker är intressant att titta på” (Eriksson 2011).

Hon förklarar att idéerna är kopplade till ett planprogram som man just nu håller på att ta fram. De idéer som man faktiskt har handlar både om upprustningsbehov och om större planer på att bygga om. Lena betonar dock att de ekologiska åtgärderna hänger ihop med renoveringsbehovet, så att kostnaderna kan hållas nere på en rimlig nivå. Som svar på min fråga om delar av den befintliga anläggningen skulle kunna behållas för att bidra till att uppnå ekologisk hållbarhet så svarar hon: ”Jo, men det tror jag väl. Jag tycker att man ska bygga på det man har. Man ska inte riva allting och bygga nytt bara för att utan, gör vi en upprustning av ishallen så är det inte för att vi ska riva den om ett år” (Eriksson 2011).

En annan fråga som vi kommer in på är kring möjligheterna att enbart ha förnyelsebar energi som energikälla i stadsdelen. Lena säger att planerna som finns för ishallen är att man minskar energibehovet med trettiofem procent, och förklarar att det därmed finns en del energi kvar som behöver produceras genom förnyelsebar energi. Därför finns det planer på att placera ett vindkraftverk vid yttre ringvägen, det vill säga utanför stadsdelen eftersom det inte är möjligt att placera ett vindkraftverk med den effekten mitt i en stadsdel. Vindkraftproduktionen är tänkt att ske genom en så kallad samfällighetslösning där vindkraften ägs gemensamt av större eller mindre aktörer. Tanken är att detta ska leda till delaktighet i processen och skapa acceptans för vindkraft som energikälla. Kring detta berättar Lena även om idén att montera mindre vindkraftverk närmare stadsdelen som en symbol, men hur många och hur stora är inte klart ännu, där pågår ännu planeringsarbetet. Går planerna igenom skapar det möjligheter tror Lena: ”Men det är jätteintressant och då skulle Rosengård kunna fungera som en modell för gemensamt ägande för förnyelsebar energi men där är många pusselbitar som återstår att lösa” (Eriksson 2011).

Lena berättar att man på Miljöförvaltningen ser framför sig att stadsdelen blir nästa ombyggnadsområde, ”det går i den riktningen”. För samtidigt som Miljöförvaltningen fått fart på miljötänkandet kring nybyggnationer i staden tror hon även att mycket av potentialen ligger i ombyggnation och renovering, hon berättar nämligen att hur mycket nytt staden än erbjuder så kommer de flesta ändå bo i redan befintliga byggnader och där slösas för närvarande mycket energi: ”Vi måste komma åt detta” (Eriksson 2011). Vi pratar om huruvida Rosengård kan bli ett nytt Augustenborg i fråga om ekologisk hållbarhet och Lena berättar att det kommer att göras lite

annorlunda eftersom det bor drygt fem gånger som mycket folk i Rosengård och infrastrukturen dessutom är väldigt komplicerat utformad. Som exempel berättar hon om att man i samband med byggandet av det nya polishuset i stadsdelen tvingas gräva ut under en av broarna för att göra det möjligt för transporter att komma in och ut från området. Lena tror ändå att likt Augustenborg kan Rosengård komma att bli ett nytt demonstrationsprojekt för ekologisk hållbarhet: "Men vad vi ser framför oss är att detta blir nästa demonstrationsområde när det gäller ekologisk hållbarhet, det är målet" (Eriksson 2011).

Jag tyckte det var intressant att fråga hur de tre hållbarhetsprinciperna kombineras i projektet *Fokus Rosengård* som Lena är en del av. Lena svarar med att man i projektet ser många kopplingar mellan de tre aspekterna. Med Rosengårdsstråket som är tänkt att öka cykel- och gångtrafiken till och från Rosengård, hoppas man att lätta på trycket kring biltrafiken och därmed minska utsläppet av växthusgaser. Med en ökad rörelse på detta stråk så hoppas projektet även att det ger upphov till fler mötesplatser som i sin tur kan skapa en större känsla av trygghet eftersom rörelsen i området ökar. Sen hoppas man också på att en aktivitetsyta i samband med detta kan locka besökare från andra delar av staden som kan bidra till att "sprida ringar på vattnet". Lena tror mycket på att projektets olika åtgärder kan stärka varandra, hon förklarar:

"... det är väldigt svårt att säga att det kommer leda till det utan vi ser helheten då olika åtgärder kommer förstärka varandra, vi försöker se synergieffekter. Får vi igång alla dessa processerna tror vi även att man kommer att öka attraktiviteten i området, vilket förhoppningsvis leder till att de cyklarna kommer igång, det är flera olika spiraler som man hoppas sätter igång här" (Eriksson 2011).

5.9 Flickors/Kvinnors möjlighet till idrottande

Jag ställer frågan om varför det finns så få flickor till idrottar i förhållande till pojkar i Rosengård till André. Han svarar att det finns flera anledningar till detta. Han beskriver avsaknaden av specifika tjejgrupper i föreningar och bristen av kvinnliga tränare som fungerar som förebilder som två anledningar. Han säger att många klubbar har starka förebilder inom verksamheten och att detta ofta är män. Ett tredje problem tror han är att försöken att få flickor i föreningar inte är hållbara, det finns ingen kontinuitet i satsningarna:

”Sen är det många klubbar som testat på det men det är ingen långvarighet, det är inget hållbart. Svårt att få kontinuitet i det i längden tror jag är ett problem, just att få någon att hålla i det. Det är viktigt att få tjejer som tränare som fungerar som förebilder för annars... Det är sällsynt än så länge” (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011)

Samtidigt som Anna håller med om att det är viktigt att öppna upp för fler flickor i idrottsföreningar betonar hon också att föreningslivet handlar om mer än bara idrott och förklarar att utmaningarna även ligger kring att stödja och föra fram flickor i andra verksamheter i övrigt:

”Genusperspektivet är så klart viktigt här för att vi, vi ska ju fortsätta stärka det som är bra och det är ju bra att olika människor oavsett kön om man tänker idrott men det är en utmaning att få en verklighet där vi har en större representation av tjejer. Då talar vi egentligen inte bara idrott, för det är inte säkert att det, det attraherade i alla fall aldrig mig [...] vad finns det för andra verksamheter som attraherar”? (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011).

Ämnet kring genusperspektiv kommer på tal när André berättar att det är synd att det finns idrottsföreningar som tvingas säga nej till ungdomar som vill idrotta på grund av platsbrist. Men André berättar om ett inledande samarbete med yngre ledare i mindre föreningar som har öppnat upp möjligheten för föreningarna att ta emot nya grupper. Han berättar om hur en verksamhets tjejgrupp i princip gått från noll till att genom stöd utvecklats till att bli en växande grupp och således är öppen för nybörjare.

De båda vill betona att detta inte är något Rosengårdsproblem utan att problemet är närvarande i flera av Malmös idrottsföreningar och tycker det är viktigt att lyfta fram detta, Anna säger:

”Det tycker jag också är viktigt att man lyfter fram, att det här är en utmaning för hela Malmö och kanske egentligen för Sveriges föreningsliv. Så det här är inte symptomatiskt för östra Malmö på något sätt” (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011).

Anna tar upp att man inom projektet *Fokus Rosengård* har erhållit ekonomiska medel för att starta upp ett ungdomsprojekt som ska ha ett tjejfokus. På Rosengårdsstråket är det nämligen tänkt att det ska upprättas en aktivitetsyta och under sommaren ska ett antal unga anställda genom *Ung i sommar* titta på möjligheterna med denna yta. Tanken är att genusperspektivet ska utgöra ett av perspektiven vid utformning av denna aktivitetsyta:

”Då vill vi titta på hur formas mötesplatserna i staden och vi vill som ett av perspektiven lägga ett genusperspektiv. Om tjejer är med i designprocessen på något sätt, hur påverkar det utvecklingen av den här platsen och hur påverkar det ägandeskapet och utnyttjandet av platsen” (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011)

Men Anna säger att även om planeringsprocessen involverar flera grupper så är det långt ifrån säkert att det blir en plats för en blandning av människor utan att den mycket väl skulle kunna tas i anspråk av en viss grupp. (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011)

FC Rosengård har de senaste åren försökt att prioritera sin flickfotboll. En satsning som bland annat inneburit ett nära samarbete med två-tre spelare från det allsvenska damlaget Ldb FC Malmö, bland annat före detta landslagsspelaren Frida Nordin, där de användes för att försöka locka flickor att börja spela fotboll. En satsning som enligt Filip FC Rosengård kommer att fortsätta med. Man har nämligen sett att det gett resultat då damsektionen gått från endast ett damlag till att även omfatta två flicklag. I samband med detta nämner Filip att föreningen har som mål att ha lika många flicklag som pojklag, samtidigt som han säger att pojkar helt klart är det dominerande inslaget på Idrottsområdet (Morfiadakis 2011).

Erland berättar att skolan har ett samarbete med FC Rosengård för att försöka få flickor att få en mer meningsfull fritid. Han upplever att flickorna på skolan upplever det som väldigt positivt. Ett tydligt bevis på detta är att flickorna gör det efter skoltid och att det alltså är en valfri aktivitet som de ställer upp på. Han tycker behovet finns eftersom till skillnad från pojkar så har flickor de inte lika lätt att bara gå ut och träna. Tillsammans med FC Rosengård åker de runt på en mängd olika aktiviteter: " ... de har varit och seglat, de har kört gocart, de har spelat fotboll, de har spelat handboll, de har varit på boxning, brottning så de provar så mycket som möjligt" (Svensson 2011).

Erland berättar vidare att det finns satsningar på att få mer flickor att idrotta eller göra annat på sin fritid men att dessa satsningar tyvärr är för kortsiktiga: "Man försöker satsa, men tyvärr är det väl kortsiktigt, det är ett projekt under ett år så man har inte tålamodet" (Svensson 2011). Han förklarar att flera satsningar ägt rym de senaste fyra-fem åren, bland annat har det funnits en dansgrupp som erbjudit möjligheter att skriva musik, göra egna låtar och koreografi; men att varken ungdomarna eller projekten i sig har tålamodet för att bevara satsningarna över tid.

Erland berättar om ytterligare en satsning som man gjort i stadsdelen, som Erland tror att Hyresgästföreningen ligger bakom. På Rosengårdsbadet har man nämligen byggt en styrketräningshall där de gamla omklädningsrummen tidigare fanns, enbart för kvinnor. Rosengårdsskolan har då möjlighet att hyra denna lokal "för en rätt billig peng" men förbehållet att endast flickor använder lokalen. (Svensson 2011)

Även Åsa berättar om satsningen som gjorts på Rosengårdsbadet och tror att det är mycket viktigt, men tycker det är synd att det måste ske bakom stängda dörrar. Hon tycker inte att aktiviteter bara behöver handla om fotboll:

"Men alltså för det gör ju mycket och jag tror framförallt för kvinnor, från andra länder, där är ännu viktigare att det ges möjlighet att idrotta. Sen är det synd att det måste vara inom stängda dörrar, det tycker inte jag att det ska behöva vara men att man kanske gör det lättare för dem att komma ut så de inte står vid spisen och gör det de alltid har gjort. Utan att de också får leva och leva ut, så att så många som möjligt, absolut. För då kanske det inte alltid ska vara fotbollsmål, utan att det ska finnas andra möjligheter till aktiviteter också" (Ghodsian & Egumenovski 2011).

Roland tror att flickors möjligheter till att använda Idrottsområdet är goda men erkänner att han inte riktigt är insatt i det: "Jag tror att det är det men egentligen vet jag inte. Men jag har en bra bild att

man har en bra verksamhet för flickor också, att de är välkomna, den uppfattningen har jag” (Henricson 2011). Även om det är mest pojkar som använder konstgräsplanen intill skolan på skoltid så säger Roland att flickor absolut får vara där också (Henricson 2011).

Peter har fått höra om FC Rosengårds satsning mot att få in mer flickor i sin verksamhet och beskriver det som en viktig del av social hållbarhet: ”De har väl mest för killar nu FC Rosengård, men jag vet att man vill satsa mer på tjejerna och det är ju också en del av social hållbarhet” (Håkansson 2011). Peter pratar vidare om han fått beskrivet för sig att flickor inte medverkar inom fotbollen i lika stor utsträckning men att detta är något man försöker väga upp när man tittar på möjliga aktivitetsytor för just den fokusgruppen (Håkansson 2011).

Gabriella ser också att det inte är lika många flickor som pojkar som utnyttjar området och ser ingen skillnad på situationen i Rosengård jämfört med andra stadsdelar, åtminstone inte när det kommer till ishallen och ishockeyverksamheten. Hon tror inte att fotbollen generellt sett är lika separerad mellan könen som ishockeyn är. Hon känner att man mycket väl kunnat arbeta mer med att höja upp balansen mellan könen, bland annat på Drömmarnas Hus vars verksamhet finns intill Idrottsområdet. Gabriella funderar på om det kan ligga något kulturellt bakom anledningen till att färre flickor idrottar: ”Sen är det kanske, det är min personliga åsikt, det kanske ligger något kulturellt i det jag vet inte. Är det så eller är det inte så? Det vet jag inte” (Fricke 2011). Hon avslutar diskussionen kring det ämnet med att säga att det absolut är något för Fritidsförvaltningen att arbeta med och ser även att det nog skulle vara intressant för Fritidsnämnden, rent politiskt, att arbeta kring ”Just det här med jämställdhetsbiten” (Fricke 2011).

5.10 Kan en restaurering av Idrottsområdet locka övriga Malmöbor till Rosengård och hur kan man locka Rosengårdsbor till övriga Malmö?

Att locka Malmöbor till stadsdelen är en del av kommunens ambitioner med Rosengård. En annan del är också försöken att locka Rosengårdsbor till övriga Malmö. De båda delarna förekom under intervjuerna i samband med ämnet om att modernisera Idrottsområdet.

Jag ställer frågan om Idrottsområdet skulle kunna bli en magnet för övriga Malmöbor att söka sig till Rosengård, till Åsa och Marjan. Åsa tror absolut att det kan bli så. Framförallt folk från närliggande områden skulle mycket väl komma dit mer än vad fallet är nu. Men hon ser också att många fortsatt kommer skrämmas bort av Rosengårds rykte, att de hellre väljer andra ställen. Hon ser det som positivt staden om Idrottsområdet kan komma att bli en magnet men nämner också risken att man själv kommer att trängas bort:

”Då kommer det ju att bli folk från andra ställen som kommer att ta sig dit, det blir värre för oss men bättre för de andra. Så kommer det ju att bli. Vi får dela på utrymmet. Det är ju säkert många som tycker det är smidigt att köra hela vägen fram eller såna här bitar. Så att visst, det är säkert bättre för hela Malmö. Men då blir det en större blandning. På gott och ont”
(Ghodsian & Egumenovski 2011).

Roland tror absolut att en förändring av Idrottsområdet kan gynna stadsdelen och dessutom få andra Malmöbor att lockas hit och att det behövs fler liknande saker: ”Det är en möjlighet ja, och det behövs såna olika saker som gör att övriga Malmö, gör att det är attraktivt att komma till Rosengård och det kan vara en bit i det hela”. Han ser ett nära samband med att göra området attraktivt (Henricson 2011).

André och Anna ser framför sig att stadsdelen skulle kunna bli en målpunkt för idrottsutbildningar. Om man anlägger en ny arena i stadsdelen skulle den kunna, liksom Swedbank stadion på Stationområdet, utgöra ett utbildningscentrum för olika typer av idrottsutbildningar. Detta skulle i så fall få folk att komma hit från andra delar av staden och regionen, något som i sin tur skulle kunna leda till en ökad integration. Idrotten skulle således bli ett sätt att locka folk från andra områden och skulle då kunna bidra till att lyfta på mentala spärrar som Rosengårds negativa rykte bidragit till att skapa. André och Anna tror att ett sådant idrottscentrum skulle leda till en ökad nyfikenhet kring stadsdelen (Pettersson-Gustafsson & Hounsounou 2011).

Filip tror också att ett restaurerat område kan locka folk från övriga Malmö till Rosengård. Liksom Åsa tror han att många skräms av Rosengårds rykte och ser behovet av att locka folk till stadsdelen för att visa att det inte är så farligt att vistas där:

”Framförallt tror jag att hade man gjort förändringar på idrottsplatsen så hade det förhoppningsvis lockat personer från andra delar av Malmö. Det är det som är problemet, det är ingen som vågar komma till Rosengård. För att det ska bli mer, så tror jag att vi måste få hit övriga Malmö och visa att det inte är så farligt här” (Morfiadakis 2011).

En del av FC Rosengårds satsningar går just ut på att locka medlemmar från övriga Malmö, för som det är nu består klubbens ungdomsverksamhet nästan uteslutande av ungdomar från Rosengård. Filip ser möjligheter i att bredda intresset för föreningen genom att locka både publik och aktiva medlemmar från andra delar av staden. Som nämnt ovan försöker man bland annat att locka publik till seniorlagets matcher från stadsdelen Möllevången (Morfiadakis 2011).

När jag pratar med Gabriella om hon tror att avsaknaden av ungdomar från andra delar av Malmö i FC Rosengårds ungdomslag kan bero på att området av somliga upplevs isolerat säger hon att det nog är vanligt förekommande att idrottsföreningar mestadels lockar ungdomar från närområdet och att det i seniorlagen nästan ser tvärtom ut. I en stadsdel som Rosengård med en hög andel barn och ungdomar bland befolkningen så är det en naturlig process. Hon ser inte det som en negativ sak och pekar på hur man gör i Limhamn och Bunkeflo där de också rekryterar sina barn och ungdomar från närområdet (Fricke 2011).

Under flera av intervjuerna kommer vi även på hur man ska gå till väga för att locka Rosengårdsbor till övriga staden, för som det är nu så väljer många Rosengårdsbor enbart att vistas i sin egen stadsdel. Precis detta är Erland inne på: "Sen är det så, nu spekulerar jag, men det finns Rosengårdsbor som aldrig lämnar stadsdelen. Vad det beror på det vet jag inte och vågar inte spekulera i heller" (Svensson 2011). Han nämner bra kommunikationer som till exempel Rosengårdsstråket och att skapa ett klimat som gör känslan att lämna stadsdelen okej, som två lösningar till problemet. Erland berättar om en utflykt man gjorde med några elever på skolan till dansteatern i Västra hamnen, där resan dit var det mest uppskattade. Flera av eleverna på skolan hade nämligen inte sett centrala Malmö när det varit mörkt ute: "Så de satt klistrade vid fönsterna och tittade storögt" (Svensson 2011). Han tycker att det skulle vara spännande om unga på Rosengård får uppleva mer av sin stora stad (Svensson 2011).

Filip är inne på liknande tankar som Erland. Liksom svårigheten att locka andra Malmöbor till Rosengård tror han också att locka Rosengårdsbor till övriga Malmö är ett problem. Han har upptäckt att flera Rosengårdsbor inte gärna rör sig utanför stadsdelen och isolerar sig där. Som lösning ser han mer information om vad Malmö kan erbjuda för de boende. Han tycker att det borde läggas fler aktiviteter utanför Rosengård för Rosengårdsbor att ta sig till. Han nämner *Svenska för invandrare* som exempel, som det är nu läggs nämligen kurserna i närheten av deltagarnas boende: "Om man nu har det, till exempel Svenska för nybörjare, många är i samma trapphus som man bor, då tar man hissen ned och så är man på den och sen tar man hissen upp igen" (Morfiadakis 2011). Han ser gärna att man istället förlägger det utanför stadsdelen där deltagarna tvingas åka buss dit för att se annat än bara den egna stadsdelen, han tror det skulle vara nyttigt (Morfiadakis 2011).

Liksom Erland och Filip har Peter hört om att Rosengårdsbor inte gärna rör sig utanför den egna stadsdelen, något han till viss del tror beror på att Rosengård är segregerat och inlåst. Utifrån Peters perspektiv handlar möjligheterna främst om att underlätta för kommunikationerna till och från stadsdelen. Han nämner Station Rosengård som ett exempel på en kommunikationsnod som kan underlätta för Rosengårdsbor att ta sig till övriga Malmö och vidare:

"Då kan man jobba på olika sätt med det, men jag som trafikplanerare säger ju då att Station Rosengård kan bli en sån sak som kan få folk från Rosengård att röra sig till övriga Malmö och den möjliggör ju att man kan ta sig till Hyllie och verksamheter som kommer att etablera sig där" (Håkansson 2011).

Han nämner det som ytterst viktigt att till och från stadsdelen ha fungerande cykel- och kollektivstråk, detta eftersom det i Rosengård inte finns arbetsplatser och att du således måste kunna ta dig till och från stadsdelen på ett effektivt sätt. Särskilt viktigt är det om du är ung och inte har tillräckligt med pengar för att köpa och äga en bil. Han nämner vidare att bilägandet i stadsdelen inte är stort och att det därför är en bra utgångspunkt att erbjuda fungerande cykel- och

kollektivtrafik. Av den anledningen ser han därför Station Rosengård som "våldigt välgörande". I ett vidare perspektiv tror Peter att en lösning är att etablera verksamheter i stadsdelen och erbjuda en mer blandad stad så att man inte tvingas transportera sig så långt (Håkansson 2011).

Åsa ser också problemen med att Rosengårdsborna isolerar sig i Rosengård och förklarar det med att de boende känner sig väldigt trygga i sin egen stadsdel. Jag får känslan att Åsa tror att det är förbundet med att de har vad de behöver i den egna stadsdelen:

"Men det är väldigt väldigt motigt och det ligger på något sätt ihop med det här att de är så jäkla trygga i Rosengård, och det är det de älskar med Rosengård så det är ett stort problem. Det är vackert att de känner sig hemma här och man kan prata sitt eget språk och man kan handla det man vill och man känner alltid någon" (Ghodsian & Egumenovski 2011).

Åsa tror att ett sätt att locka Rosengårdsbor till övriga Malmö är genom personliga kontakter: "Jag tror ju mer på personliga kontakter, alltså att man nästan är en och en" (Ghodsian 2011). Hon tror att om en tar första steget så följer andra efter eftersom man då känner någon, då har man tryggheten som behövs. Hon beskriver att det då och då kommer föreningar till Rosengårdskolan och presenterar sig och berättar var de finns men att ta steget motverkas av ovan beskrivna känsla för stadsdelen. Denna känsla leder till att de blir fega i mötet med något nytt, men Åsa beskriver också att det är en vanlig företeelse bland oss alla, att vi är lite rädda för det annorlunda och gärna söker oss till vårt eget (Ghodsian & Egumenovski 2011).

5.11 Att nå ett framgångsrikt område

Vid i stort sett alla intervjuer ställde jag informanterna frågan om hur de tror att man skapar ett fungerande idrottsområde och vilka aspekter inom social hållbarhet ett sådant skulle stå för. Nedan har jag plockat ut delar av de svaren jag fick.

”Hälsa! Lust! Glädje! Det är idrott för mig”

Erland Svensson

”Vi tänker mycket på det där med att befolka stadsdelen lite mer och då passar det här med, jag har tänkt mycket med det här med målpunkt, en attraktionspunkt. Att det ska finnas något som fungerar som en magnet även här, och det kan vara en idrottsfunktion och det finns redan att spinna vidare på”

Magdalena Alevrá

”Framförallt tycker jag att så många som möjligt ska få nyttja den, alltså så länge den inte är bokad klart. Men att människor ska ha tillgång till den, och det är bra så det inte är för mycket låsta dörrar. För spontanidrott är bra idrott ofta”

Åsa Ghodsian

”Om jag ska säga med ett ord så tycker jag: En levande arena. Det är prio ett. Att den lever dygnet runt i stort sett. Men framförallt som du säger med trygghet, det är en jätteviktig aspekt. Men som prio ett säger jag nog levande”

Filip Morfiadakis

”Man vill ha långsiktighet i det och ja fotboll är stort och det kommer säkert vara stort länge. Sen är det beroende på barnkullar och hela den här biten ju och i vilken division de olika idrottsföreningar som har den som sin så kallade hemmaarena. Men nånstans är det ändå att det är flexibelt och valmöjligheter till flera olika möjligheter. Det är klart att man måste anpassa sig efter tiden och vad som är populärt, sen samtidigt måste det finnas en långsiktighet”

Gabriella Fricke

”Det gäller att arbeta med att du ändå har, belysning tror jag är väldigt viktigt. Men sen också att skapa platser där folk uppehåller sig så att det inte blir folktomt”

Lena Eriksson

"Att det blivit en större målpunkt i dag tror jag är mest positivt. Att det är fler som får se stadsdelen mer än vad som beskrivs i en tidning. Jag tror att det varit väldigt bra för just denna stadsdelen, eller denna delen av Malmö helt enkelt"

Peter Håkansson

"Det ska inbjuda till lustfylld aktivitet, det ska vara roligt att gå dit. Det ska inte vara så att man känner sig tvingad utan det ska vara så pass bra verksamhet, och vad ska man säga... Det ska se inbjudande ut fast man ska vilja prova på och vilja idrotta där"

Roland Henricson

"Det är viktigt att vi har attraktiva mötesplatser men då är det attraktivt, inte bara att människor kommer utifrån, utan då är det också en attraktiv plats för möten mellan de boende"

Anna Pettersson Gustafsson

"Rosengård som har en idrottsprofil är det tänkt, då kommer också naturliga vägar som idrottsföreningar kan samarbeta med skolan till exempel, vilket jag tror det finns ett behov av, vägarna in i föreningslivet också. Många gånger är det trygghet det handlar om för ungdomar, att få börja någonstans och testa på något. Det handlar om relationer, och kan de få det i skolan i tidig ålder i föreningar så tror jag det kan leda till annat"

André Hounsounou

"Mest friidrottsgrenarna, att de ska bli nya. Att kunna hoppa längd, att de ska fixa nya plankor där och även banan som är sprucken så där man springer 100m, 400m och så vidare. Och gärna att om de kunde fixa höjdhopp"

Marjan Egumenovski

6 Mot ett socialt hållbart idrottsområde i södra Rosengård

I detta kapitel analyserar jag hur Idrottsområdet ser ut i dag samt vilka visioner som finns utifrån de åtta normativa principer för social hållbarhet som jag presenterat under kapitel 3. Analysen är en diskussion utifrån intervjumaterialet i föregående kapitel samt dokument som jag erhållit under uppsatsens gång. De åtta normativa principerna för social hållbarhet gör det möjligt att identifiera de brister och möjligheter som finns kring områdets sociala hållbarhet. Utifrån detta är det sedan möjligt att identifiera behoven som behöver uppfyllas för att nå social hållbarhet.

6.1 Jämlikhet

När det kommer till jämlikhetsperspektivet är det främst genusperspektivet som utgör ett problem i samband med Idrottsområdet, att inte flickor och pojkar erbjuds samma möjligheter till att idrotta. Naturligtvis är det ett problem att delar av befolkningen medvetet eller omedvetet utesluts från idrotten eller föreningslivet i stort. Som jag nämnde under jämlikhetspunkten i kapitel 3 är det av stor vikt att samma rättigheter gäller för befolkningen ”oavsett kön, etnisk bakgrund och sexuell läggning” (s.26). Flera av informanterna menar dock att det inte är ett problem för just Rosengård utan att det är ett generellt problem, även om några knyter an det till kulturella värderingar. Men att problemet är närvarande råder det inga tvivel om, till exempel berättar boende i området om avsaknaden av aktiviteter för både tjejer och killar där de nämner basketen som exempel (Malmö stad 2010d).

Vad problemen beror på är främst Erland, *biträdande rektor på Rosengårdskolan* och André, *ungdomskommunikatör i Rosengård* inne på och de båda ser brister med de satsningar som gjorts och tänker främst på att det inte finns någon hållbarhet i de projekt som startats. De menar även att det saknas tålamod från de inblandades sida, såväl aktiva flickor som projektledare. André tror att det måste in fler kvinnliga förebilder som kan vara ledare och tror också att det underlättar att ha specifika tjejgrupper i en verksamhet. En intressant tankegång som jag tror bör tas tillvara eftersom André som ungdomskommunikatör dagligen kommunicerar med ungdomar och således lättare kan se verkligheten. Det är inte lätt för utomstående att se hur det verkligen ligger till, istället behöver de förlita sig på de intryck och åsikter som de kan få genom olika kanaler.

På intet sätt har inblandade kring Idrottsområdet dock gett upp tanken om att få in fler flickor i föreningsliv utan det görs vad som verkar vara ambitiösa satsningar för att förbättra möjligheten för dem att komma in i föreningslivet. Filip, *marknadsansvarig i FC Rosengård* berättar till exempel om den egna föreningens målsättning om att ha lika många flicklag som man har pojklag men betonar även att det handlar om platsbrist och svårigheten att kunna ta in fler medlemmar än vad föreningen har för närvarande. Under intervjun med Anna, *nätverkskoordinator Rosengårds stadsdelsförvaltning* och André fick jag ta del av en rapport som heter *Tjejer i förening – Rosengård, Malmö*. I rapporten beskrivs hur man gått tillväga för att öka tjejers/kvinnors delaktighet i ”civilsamhällets organisationer”. Rapporten är intressant ur flera perspektiv. Bland annat visar den vilka hinder och möjligheter som funnits i processen, där man precis som Erland och André nämner just kortsiktigheten som ett hinder och att det måste till långsiktighet och kontinuitet för att lyckas. Andra hinder som finns är föräldrars ovilja att låta sina döttrar påbörja en aktivitet, rädslan att ta första steget och svårigheten att hitta information om olika aktiviteter. Bland möjligheterna finns att flera mål som man hade med verksamheten uppnåtts, till exempel att minst femtio tjejer skulle engagera sig i en verksamhet vilket totalt 106st tjejer gjorde (Yalla Trappan 2010). En annan spännande del kring genusperspektivet som kom fram under intervjuerna var när Annas pratade om den

aktivitetsyta som ska skapas i anslutning till Rosengårdsstråket. Försöket att, i samband med detta, få fram hur en samverkansprocess tillsammans med olika grupper, däribland tjejer kan påverka både utformningen och användningen av platsen, låter spännande. Det kan säkerligen ge en del svar och skapa vidare funderingar på vad tjejers uteslutning från vissa aktiviteter kan bero på.

Jag tror att satsningarna som görs just nu är extra viktiga med tanke på planerna att förändra Idrottsområdet, för dessa underlättar att det från början kan råda jämlika förutsättningar ur ett genusperspektiv. En stor styrka som finns kring stadsdelen, oavsett om det är stadsdelen själv eller kommunen, är att det aldrig slutar satsas. Det finns klart negativa aspekter med detta, bland annat att invånarna till slut känner sig som försökskaniner, till slut blir det en viss uppgivenhet eftersom flera projekt inte leder någon vart, men det visar samtidigt att man inte ger upp om stadsdelen. Det är sannolikt den stadsdel i Malmö som det satsas mest i.

En lösning till problemet kan komma att bli samarbetet mellan skolor och föreningar. Som André berättar så är det oerhört viktigt att föreningar bjuder in ungdomar istället för att ungdomar ska tvingas söka upp föreningar, för till stor del är det här som rädslan och otryggheten finns. Erland berättar visserligen att skolan inte byggde vidare på den fotbollsutbildning som skolan startat tillsammans med FC Rosengård för att den inte fungerade fullt ut. Men han berättar också hur framgångsrikt samarbetet mellan föreningen och en del av skolans tjejelever var, där föreningen tog med dem ut på olika aktiviteter. Där får de en ovärderlig kontakt till föreningslivet och det är inte helt otänkbart att det kan leda till fler kontakter, kring till exempel arbetslivet, i framtiden. FC Rosengårds goda kontakter med näringslivet har redan visat sig vara givande för stadsdelen.

Förutom genusperspektivet handlade jämlikhetsperspektivet främst om huruvida Idrottsområdet kan vara en plats för både föreningar och allmänhet. Filip, Åsa (*idrottslärare Rosengårdskolan*), Marjan (*idrottslärare Rosengårdskolan*), Gabriella (*Planeringssekreterare på Fritidsförvaltningen*), André och Anna pratar alla om hur viktigt det är med spontanidrott i samband med ett idrottsområde och alla är överens om att det bör byggas utifrån sådana behov. De berättar att spontanidrotten är stor på området, något som styrks av boendeintervjuerna som gjordes i samband med *Stadens Ljus*, där det nämns att konstgräset är omtyckt (Malmö stad 2010d). Så min bild är att allmänheten är välkommen. Men även om allmänheten är välkommen så fungerar staketen kring planerna som mentala spärrar och området upplevs av många som otillgängligt.

Under rubriken jämlikhet i kapitel 3 skriver jag om indikatorer för att kunna läsa av om det råder jämlikhet i ett område. En av dessa är om det råder en jämn åldersstruktur, det vill säga om personer från alla åldersgrupper är representerade (s.26). Ett idrottsområde får lov att fungera som ett undantag från denna regel eftersom det till stor del är ungdomar som utövar en idrott i en förening. Däremot är det relevant att ställa sig frågan om varifrån de som använder Idrottsområdet kommer. Filip berättar att nittio procent av medlemmarna i FC Rosengård kommer från stadsdelen vilket gör gällande att det förutom seniorspelare är väldigt få som kommer från övriga staden. Men att personer från övriga Malmö inte är välkomna i föreningen är inte min uppfattning, tvärtom så söker föreningen medlemmar utifrån. Filip berättar även att föreningen söker publik utanför stadsdelen, för som det är nu är det mest Rosengårdsbor som tittar på FC Rosengårds matcher. Idrottsområdet används av flera föreningar som inte har sin ursprungsverksamhet i stadsdelen, bland annat använder ishockeyföreningen Malmö Redhawks och Malmö Konståkningsklubb ishallen och basketföreningen MALBAS och innebandyföreningen Malmö Floorball Club "Tältet". Som en annan

indikator på att jämlikhet råder nämnde jag antal mötesplatser och här kan man dels säga att aktivitetsytorna i sig utgör bra mötesplatser, men för övrigt finns där på området väldigt få naturliga mötesplatser som gör att personer vill uppehålla sig där. Det är som Filip säger, aktiva och publik går dit för att idrotta eller se idrott men sedan är det helt dött resten av dygnet. Det behövs nog fler mötesplatser, inte bara för att få till en ökad rörelse utan för att bjuda in folk som inte annars vistas där och på så sätt göra jämlikhetsperspektivet mer närvarande.

Jag skulle vilja hävda att "vem som helst" får använda områdets aktivitetsytor; skolor, föreningar, allmänhet oavsett ursprung men att den av olika anledningar inte bjuder in till det. För att jämlikhet ska råda så krävs det nog ett mer tillgängligt, öppet och välkomnande Idrottsområde. Då kan även en ökad integration mellan personer med olika bakgrund bli möjlig. Undantaget från detta är genusperspektivet som utgör en mer komplicerad del, där det handlar om mer än den rent fysiska utformningen. Satsningar görs dock och viljan till förändring finns.

6.2 Hälsa

Den normativa principen hälsa är ständigt närvarande kring Idrottsområdet och för det mesta är det en väldigt positiv bild jag fått kring denna närvaro. Idrotten i sig utgör en viktig grogrund för fysisk hälsa när den bland annat erbjuder möjligheten att hålla igång. Det är främst Balkan och FC Rosengård som ger ungdomar möjligheten att, genom fotboll, hålla igång i en förening. Idrottsområdet underlättar för Rosengårdsborna att komma ut och röra på sig. Debatten kring fetmaproblematiken i Sverige för några år sedan gjorde gällande att idrott i skolan är ett viktigt inslag. Flera gånger är Åsa och Marjan inne på vilka möjligheter Idrottsområdet erbjuder för skolan och att de under idrottslektionerna på sommarhalvåret kan utnyttja det.

Att området är inbäddat i stora grönområden gör det till ett utmärkt rekreativsområde. Att Idrottsområdet är omgivet av stora grönområden och att det inte går trafik igenom hindrar idrottsutövare från att utsättas för avgaser, buller och det utgör en säker trafikmiljö med endast gång- och cykelvägar. Det är ur det avseendet en optimal plats för idrottsutövande. Trots förtätningsplaner är ändå tanken att grönområdena ska bevaras, vilket för mig är väldigt positivt eftersom en sådan omgivande miljö inte finns på alla idrottsplatser i Malmö. Lyckas man göra dessa grönområden trygga att vistas i kan de även fungera som en plats för rekreation och ha ett pedagogiskt värde som Kruuse och Gyllin talar om (s.27). Men det kräver nog att det satsas på dessa områden som Magdalena, *arkitekt på planavdelningen på Stadsbyggnadskontoret* är inne på. Hon vill skapa målpunkter och rumslig indelning som gör att människor söker sig hit. Precis detta pratar Kruuse och Gyllin om när de nämner att det vid planeringen av grönområden måste tas hänsyn "hur de ska vara strukturerade, fördelade och placerade i förhållande till staden i övrigt" (Gyllin & Kruuse 2008 s.143). Först då kan de börja locka till sig folk och kan grönområdena locka till sig folk kan de bli till mötesplatser som i sin tur ger upphov till socialt umgänge som är en viktig del av psykisk hälsa. Men för närvarande fungerar framförallt grönområdet söder om Idrottsområdet mest som en otrygg barriär som hindrar folk från att ta sig fram.

Idrotten är ur en hälsoaspekt viktig på så sätt att den erbjuder ungdomar ett alternativ i vardagen. André berättar att idrotten kan rädda ungdomar som står i valet och kvalet mellan en problemfylld fritid och en problemfri fritid. Samma tankar har Filip som menar att idrotten kan hålla borta ungdomar från problem. Marjan berättar att ungdomar i Rosengård genom idrotten kan springa av sig sina innevarande problem. Om idrotten inte utesluter vissa personer så kan den enligt André

också vara en väg in i det sociala livet, tillsammans i grupp arbetar man mot ett gemensamt mål. Idrotten kan genom detta ge upphov till god psykisk hälsa till skillnad från vad det motsatta kunnat ge upphov till.

Det finns dock delar kring Idrottsområdet som bidrar till en psykisk ohälsa, främst känslan av otrygghet. Att ständigt vara rädd och känna oro för att något ska hända är inte bra för hälsan, och det Filip berättar om att flicklagen tvingas träna så tidigt som möjligt för att undvika mörker känns inte som särskilt socialt hållbart. Naturligtvis är det mycket bättre än att det faktiskt inträffar något men det skulle inte behövas tycker jag. Jag tror mycket på förslaget att skapa en ökad rörelse i området, för det kan bidra till en ökad känsla av trygghet. Frågan är bara hur man skapar en sådan miljö när det kommer till ett Idrottsområde. Det finns flera punkter som säger att det är fullt möjligt att föra in trafik, bostäder, dagis, kontor och andra verksamheter i nära anslutning till en idrottsplats men jag tänker också mycket på det Gabriella säger om hur mycket ljud en idrottsplats faktiskt ger ifrån sig. Hon säger att man kan anpassa miljön runtomkring efter detta så ser hon positivt på det men hon förklarar även varför idrottsaktiviteter ofta är samlade på ett och samma område, tydligt avgränsat från andra verksamheter som bostäder, kontor med mera.

En annan del som inte uppfyller kraven för ett socialt hållbart idrottsområde utifrån en hälsoprincip är att området inte alla gånger upplevs som attraktivt. Förutom att det enligt Filip finns en viss mängd skadegörelse talar han, Åsa, Marjan och Anna om att området är nedgången och slitet och att en upprustning hade varit på sin plats. Filip nämner att kommunen inte gjort mycket för att göra Idrottsområdet mer attraktivt sedan området stod färdigt på sjuttioalet. Han känner att det behöver göras något kring platsen men förstår samtidigt oviljan att renovera det i dag, eftersom det troligtvis är mer lönsamt att bygga nytt. Åsa och Marjan berättar att de gärna sett en upprustning av friidrottsanläggningen och berättar hur slitna löparbanorna är. De nämner även att det växer ogräs på beachvolleybollplanen intill "Tältet". Även Anna ser att det finns behov av att rusta upp. Jag tycker själv inte att Idrottsområdet är estetiskt tilltalande och det påverkar det funktionella om ytorna är slitna. Ett slitet idrottsområde påverkar i och för sig hälsan marginellt hos utövare, men hade området varit mer attraktivt och estetiskt tilltalande hade det nog kunnat ge ökade förutsättningar för god psykisk hälsa.

En del visioner går som sagt ut på att skapa en ökad rörelse i området, bland annat genom att föra in trafik i området. Att gå från ingen trafik till lite trafik minskar trafiksäkerheten, om än väldigt lite, och med många barn och unga i området är det inte optimalt. Men samtidigt pratar Peter, *trafikplanerare på Gatukontoret* om att det kommer vara i ett lågt tempo som fotgängare bestämmer över. En väldigt klok utgångspunkt tycker jag. Dessutom kommer det att tillföra en rörelse där förhoppningen är att det ger ett mer levande område, något som behövs.

Liksom för den normativa principen jämlikhet utgör mötesplatser en viktig del i denna normativa princip, just för att mötesplatser bidrar till att skapa social kontakt. Bristen på social kontakt i vardagen kan leda till att man stänger in sig, något som under en längre tid kan skada den psykiska hälsan. Bristen på mötesplatser utöver aktivitetsytorna bör även nämnas här, de måste upprättas och det kommer de att göra om visionerna om en ökad rörelse via olika former av verksamheter blir verklighet. Tillsvidare utgör dock idrotten en bra mötesplats för unga, oavsett om de är en del av en förening eller inte.

6.3 Integration

Förutsättningarna för integration mellan Rosengårdsborna och övriga Malmöbor är relativt låga för stadsdelen i stort, vilket till stor del beror på stadsdelens fysiska isolering och stadsdelens dåliga rykte. Den fysiska isoleringen beskrivs av de allra flesta källor jag använt mig av som ett stort problem, och allra bäst formuleras det i MKB-rapporten:

”Att områdena snarare kopplar sig på det regionala motorvägsnätet än stadens gatunät samt att bebyggelsen placerats i ett stort grönt hav har resulterat i att miljonprogramsområdena idag ofta ligger som isolerade öar med få kopplingar till sina omgivningar” (MKB 2007)

Formuleringen säger nämligen en del om hur denna isolering från övriga Malmö skapats. Få naturliga entréer till stadsdelen bidrar till stadsdelens separation från övriga staden, något som kan vara en förklaring till att få Malmöbor faktiskt söker sig hit. Tillsammans med stadsdelens negativa rykte som framförallt Anna och Lena berättar om motverkar det integrationsmöjligheterna mellan Rosengårdsbor och övriga Malmöbor. Att Rosengårds stadsdelsförvaltning därför arbetar för att förändra bilden av Rosengård genom att bland annat påvisa vilka potentialer det finns i stadsdelen tror jag därför är oerhört viktigt. Parallellt med den fysiska omvandlingen med Rosengårdsstråket, byggandet av ett nytt polishus, skapandet av attraktiva mötesplatser, Station Rosengård och därtill ett förändrat idrottsområde kan det nog bidra till att locka en del Malmöbor till Rosengård. Men, sen är det som MKB-rapporten nämner, med detta gjort om några år så är det sen också upp till Malmöborna att våga sig ut till Rosengård. Under integration i kapitel 3 skrev jag nämligen att problemet måste bemötas från båda håll (s.28). Kommunen måste å ena sidan göra sitt till för att underlätta för integration mellan stadens invånare som att skapa mötesplatser, en attraktiv fysisk miljö och att på olika sätt bjuda in till möten helt enkelt. Men ”Resten är upp till stadens invånare och användare” (MKB 2007), det kräver att invånarna möter problemet från sitt håll.

När det kommer till andra hållet, det vill säga Rosengårdsbors besök i övriga staden, är situationen den samma. Den är den samma på så sätt att få Rosengårdsbor söker sig till övriga staden utan gärna håller sig till den egna stadsdelen. Detta berättar bland annat Åsa, André och Filip. Jag fastnade framförallt för Åsas förklaring på vad detta beror på. Hon berättade att Rosengårdsborna känner en stor kärlek och därigenom en stor trygghet till den egna stadsdelen. Hon menar att de helt enkelt är för fega för att komma utanför stadsdelen men menar att om en vågar ta steget så följer fler efter. En stor del verkar ha att göra med den mentala föreställningen. André var inne på det under en intervju, han efterfrågade möjligheterna att riva mentala barriärer. Filip tror att en del lösning på problemet kan vara att den övriga staden försöker dra dit Rosengårdsbor, till exempel genom att förlägga aktiviteter som SFI utanför stadsdelen, och varför inte förlägga mer aktiviteter i Rosengård. Även om det tvingar folk att ta sig till och från stadsdelen så kan det också bidra till att riva ner dessa mentala barriärer. Det är som när André och hans lag till slut inte kunde använda sig av taktiken att skrämman motståndare för att de var från Rosengård, för till slut märkte motståndarna att det inte var så farligt att möta Rosengårdslag – ”de är ju som oss”.

Sen är det klart att det hela tiden måste finnas en strävan mot att göra Rosengård, liksom andra stadsdelar i Malmö, tryggare. Även om media visar upp en alltför snäv bild om hur området faktiskt är går det inte att komma ifrån att många upplever Rosengård som otryggt. Ett tydligt exempel är en boendes kommentar under dialogdagarna för Rosengårdsstråket om att Idrottsområdet känns mörkt och tomt på kvällarna och att man helst går en omväg (Malmö stad 2010d). Om otryggheten i

stadsdelen kan kopplas till det negativa ryktet går inte att säga utan ett ordentligt underlag. Hur som helst görs flera åtgärder för att förbättra tryggheten, som jag kommer att komma in på under 6.4.

De integrationssvårigheter som finns kring Idrottsområdet är alltså främst kopplade till stadsdelen i stort, även om jag tror att det finns specifika problem med Idrottsområdet också. Inga svar under intervjuerna indikerar att det är något ovanligt med att medlemmarna i FC Rosengård främst kommer från Rosengård, och det är som Gabriella säger säkert naturligt. Men det ger ju inte upphov till integration mellan stadens invånare. Jag tror att det är viktigt med FC Rosengårds strävan mot att få in fler medlemmar och mer publik från övriga Malmö, eftersom det ger delar av staden en chans att se stadsdelen från en annan sida än den som återges via media. En strävan som inte direkt hindras av att föreningens seniorlag ligger så pass högt upp i seriesystemet som man gör. Många är nämligen inne på hur mycket Zlatan Ibrahimovic betytt för stadsdelen, en ikon utan jämförelse i svensk fotboll för närvarande, och ju högre upp laget är desto större chans är det att spelarna blir förebilder för ungdomar.

Det är flera av informanterna som är inne på att idrotten i Rosengård skapar stora möjligheter för integration. Det nämns också i Dialog-PM för Rosengård:

”Idrottsplatserna kan bidra med mer till det gemensamma stadsrummet. I synnerhet har Rosengårds idrottsplats i hjärtat av stadsdelen en enorm potential att tillföra liv och rörelse. Aktiviteter lockar åskådare och idrottsplatserna kan bli en mötesplats för fler än dem som utövar aktiviteterna (Malmö stad 2008a s.40)”

Förutom det rent sociala i att vara en del av en förening eller utöva spontanidrott bidrar Idrottsområdet till att skapa möten mellan Rosengårdsbor och folk från övriga Malmö, Skåne eller Sverige. Detta både genom att klubbar kommer till området för att träna eller spela match, men även genom att föreningar från Rosengård spelar matcher utanför stadsdelen. Ett än mer attraktivt idrottsområde i Rosengård skulle kunna öka dessa möten, framförallt om man kan fullgöra potentialen som det skrivs om i Dialog-PM och tillföra fler funktioner än bara idrotten. Men som André och Anna säger så måste man se upp med att tränga bort det lokala.

Även om de allra flesta informanter och dokument talar om att öka möjligheterna för integration mellan Rosengård och övriga staden, pekar flera även på behoven att stärka banden mellan Rosengårdsborna. Bland annat står det i Dialog-PM för Rosengård: ”Att använda samhällsplaneringen som verktyg för att underlätta för nya kontaktpunkter mellan individer och olika delar av samhället är en viktig grundtanke” (Malmö stad 2008a s.30). André pratar under intervjun om att rörelsen mellan områden i Rosengård är relativt liten och att Rosengårdsbor inte bara håller sig till stadsdelen utan gärna håller sig till det egna bostadsområdet. Jag funderar på om det kan bero på avsaknaden av naturliga mötesplatser, en tanke som kom till mig efter att André och Anna berättade om hur *Vänskapsparken* gått från helt ödslig till att bli full av rörelse genom att göra det just till en mötesplats för alla. Som jag skrev under kapitel 3 utgör mötesplatser en viktig del av integrationsmöjligheterna i en stad (s.29). Att stärka banden mellan Rosengårdsborna genom fler mötesplatser är en tanke i planerna för en omvandling av Idrottsområdet. Delar av den nuvarande planeringen för området som Idrottsområdet är en del av går nämligen ut på att skapa mötesplatser i form av en rumslig indelning i grönområdena, berättar Magdalena. Både hon och Peter pratar även om en annan del som jag tror skulle kunna underlätta för integration kanske främst inom Rosengård, nämligen att skapa ett mer funktionsblandat idrottsområde. Som jag nämnt under föregående rubrik

pratar de båda om att få in bostäder, arbetsplatser och andra lokaler för att förtäta det stora området. Magdalena menar att inte bara centrum ska vara en mötesplats utan att även Rosengårdsfältet, som Idrottsområdet är en del av, ska kunna utgöra ett slags centrum. Skolungdomar, idrottsutövare, arbetare med flera skulle då samsas om ytan. Sen är frågan om det är möjligt att genomföra och hur det skulle mottas av lokalbefolkningen, men det skulle sannolikt kunna underlätta för integration mellan stadsdelens olika befolkningsgrupper.

Om en ny arena för idrott ska upprättas betonar Anna vikten av att inte bara bygga den för att locka folk från övriga staden utan även bygga den efter de lokala behoven och på så sätt stärka möjligheterna till möten mellan de boende i Rosengård. En viktig del som jag tycker borde vara ett inslag i samtlig planering för stadsdelen.

6.4 Trygghet

Tillsammans med tillgänglighet utgör tryggheten den punkt som det talas mest om att förbättra i samband med Idrottsområdet. I flera dokument är otryggheten en uppmärksammas punkt, bland annat i Dialog-PM som kopplar ihop det med tillgängligheten:

”Idag kan de välbesökta verksamheterna i ishallen och idrottshallen inte nås av stora fordon på grund av att broarna i centrumringen inte har fri höjd. Idrottsområdet kan kvällstid kännas otryggt och genom att leda in trafik genom området ökar viljan att vistas där” (Malmö stad 2008a s.28)

Bilden är en liknande när jag studerat vad de boende tycker om Idrottsområdet: ”Mörkt och tomt på kvällarna, man går helst en omväg” (Malmö stad 2010d).

Att området upplevs otryggt nämns inte lika mycket av informanterna. Det som främst kommer fram i intervjuerna är att grönområdena som omger Idrottsområdet fungerar som otrygga barriärer som man helst går runt istället för igenom, något Magdalena berättar om. Förutom ovan nämnda beskrivning att flicklagen tvingas lägga sin träning tidigare i FC Rosengårds verksamhet är Filip inne på att området i stort sett är ödsligt när det inte utövas idrott här och han ser gärna ett mer levande område.

Jag hittar främst två spår i mitt material om hur tryggheten i området ska kunna öka. Ett av dessa spår är bättre samarbete mellan olika instanser. Av Anna erhöll jag två dokument som visar hur ett nära samarbete mellan Malmö stad och Polisen genom ett antal åtgärder ska leda till en tryggare miljö i hela stadsdelen. Här beskrivs att de båda är överens om att Malmöborna och de som besöker staden ska känna sig säkra och att det är polisens mål att öka tryggheten i samhället. Programmet, som ersatt det så kallade *Tiopunktsprogrammet*, innehåller fem områden som samarbetet ska fokusera på och främst en av dessa handlar om förändring av den fysiska miljön: ”Trygghetsskapande åtgärder i det offentliga rummet och i trafiken”. Programmet tar upp att genom tydliga riktlinjer så ska inriktningsmålet om att ”Alla Malmöbor ska känna sig trygga i sin stad” nås. Riktlinjerna handlar om att bekämpa utanförskap, öka samverkan mellan en rad instanser och utforma trygghetsskapande projekt (Malmö stad & Polisområde Malmö 2010). Det andra programmet som alltså ersatts av detta program utgjordes av tio mer detaljerade insatser för att ”ytterligare förbättra tryggheten för medborgarna i Malmö”. De är mer detaljerade på så sätt att de riktar in sig på särskilda problemområden (Malmö stad & Polisområde Malmö 2007).

Om programmen ämnar åt att öka tryggheten i stadsdelen berättar Magdalena mer om hur tryggheten ska öka på och kring Idrottsområdet. Tanken är att tryggheten ska öka genom att det skapas mer rörelse i området, för vad många informanter är överens om är att rörelse ger en ökad trygghetskänsla. Fler attraktionspunkter, ökad tillgänglighet genom bland annat införandet av trafik och en funktionsblandning är huvudpunkterna för att skapa denna rörelse. Härtill hoppas Magdalena att grönområdena ska kunna bli sådana attraktionspunkter, en del som även tas upp i Dialog-PM: "Utveckla Rosengårds parker och grönstråk så att de lockar till rekreation och samvaro istället för att upplevas som otrygga barriärer" (Malmö stad 2008a s.3).

Inte bara genom programmen och visionerna märker jag att det satsas mycket på att öka tryggheten i stadsdelen, utan en rad satsningar visar upp det och endast tiden kan utvisa hur framgångsrikt det arbetet är. Siffror har dock visat på att den reella otryggheten minskat, som bland annat Lena nämner, men sen som hon säger så handlar det lika mycket om att öka den upplevda tryggheten. Ett område kan inte bara vara tryggt utan måste även upplevas som tryggt av de som vill vistas där. Här kommer också det negativa ryktet stadsdelen har in i bilden. Den negativa bilden av stadsdelen är närvarande i rapporten som MKB lagt fram om stadsdelens potentialer, här skrivs det att: "Rosengård förknippas idag i stor utsträckning med fysiska, sociala och ekonomiska problem" (MKB 2007). Detta är en överdriven bild av stadsdelen, skapad av bland annat media som jag skrivit om i kapitel 3 (s.29). Rapporten skriver vidare om en rekommendation om att fokusera på möjligheter och attraktioner för att skapa en positiv identitet. Detta pratar Anna om under intervjun. Jag tycker om det Anna säger om att vi alla har ett ansvar för vilken bild av Rosengård vi förmedlar, när hon syftar på den som på olika sätt är aktiva i Rosengård, det är viktigt. Men minst lika viktigt är att människor själva får möjlighet att uppleva och skapa sig en bild av stadsdelen. Inte läsa sig till den, inte höra sig till den, utan se med egna ögon. Detta kan attraktiva förändringar av stadsdelen bidra till genom att de lockar dit folk, oavsett om det är FC Rosengårds hemmamatcher, bokalerna på Rosengårdsstråket, livsmedelsbutikerna på Rocent eller ekologiska hållbarhetsprojekt. Rapporten som MKB begärt fram av Gehl Architects ger även förslag på hur stadsdelen skulle kunna bli tryggare och pekar på vikten av en tydligare hierarki och en ökad orienterbarhet. Eftersom avläsligheten av området då blir större skapar det en större trygghetskänsla. Andra delar som rapporten skriver om är belysning, semi-privata zoner och "ögon på gatorna" (MKB 2007).

Att ha trygga områden är en mycket viktig del av samhället för att människor ska känna sig välkomna. Skapandet av trygghet ger även förutsättningar för andra normativa principer inom social hållbarhet att uppfyllas. Cirkeln sluts när trygghet bidrar till att folk kommer ut i staden, det skapar en rörelse som i sig ger trygghet. Det är som jag skrev under trygghet i kapitel tre: "Trygghet föranleder att människor kan befinna sig ute i staden. Att människor kan vara ute i staden skapar rörelse i staden som är viktigt för ekonomisk balans, integration, attraktivitet och hälsa. En rörelse som i sin tur sluter en cirkel eftersom den bidrar till trygghet" (s.29).

6.5 Tillgänglighet

Tillgängligheten i samband med Idrottsområdet utgör tillsammans med trygghetsaspekten det största problemområdet för Idrottsområdets sociala hållbarhet. Redan innan intervjuerna kom jag med hjälp av kommunala dokument underfund med att tillgängligheten kring Idrottsområdet är låg. Vad jag däremot inte märkte då och som kom fram under intervjuerna var att otillgängligheten till stor del hör ihop med stadens isolering från övriga Malmö. I Översiktsplanen för Malmö från år 2000 står det alltså att "Stadsdelen är tydligt avgränsad från omgivningen" (Malmö stad 2000). Framförallt

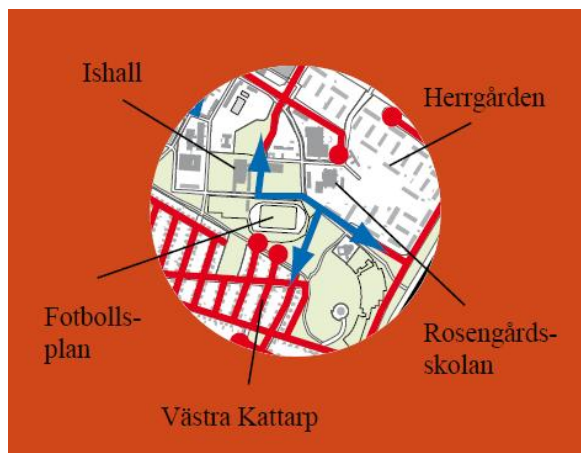
under intervjuerna med Peter, Magdalena, Anna och André förklaras det att stadsdelen på flera ställen är omgiven av fysiska barriärer, som Kontinentalbanan i väst, Inre ringvägen i öst, stora grönområden i söder och Amiralsgatan rakt igenom stadsdelen. Barriärerna omnämns i MKB-rapporten från 2007, där stadsdelen benämns ha ett bra centralt läge i staden men "är svårtillgängligt pga. området är omgivet utav starka barriärer och att kopplingarna utåt är få" (MKB 2007). Även i dialog-PM för Rosengård är man inne på dessa fysiska barriärer: "Såväl trafikbarriärer som industriområden och stora grönområden avgränsar Rosengård och dess delar från omgivningen" (Malmö stad 2008a s.22). Dessa fysiska barriärer gör tillgängligheten i Rosengård väldigt låg, vilket tros vara en stor del till att Rosengård som stadsdel även ur andra avseenden isoleras från övriga Malmö. Även inom stadsdelen är tillgängligheten låg och detta tycks, enligt flera av dokumenten som jag gått igenom, bero på att stadsdelen är funktionsuppdelad (Malmö stad 2008a; MKB 2007). Detta gör att tryggheten är låg eftersom det finns många folktomma områden och det gör att orienterbarheten är låg eftersom det är svårt att hitta kopplingar mellan de olika funktionerna. Det skapar naturligtvis problem att uppnå social hållbarhet i stadsdelen om stadsdelen är otillgänglig eftersom det motverkar integration mellan stadens invånare och styrker känslan av otrygghet eftersom färre människor rör sig i otillgängliga miljöer. I samband med att jag nämner Jan Gehls text *Outdoor space and outdoor activities* i kapitel tre skriver jag om behovet av social kontakt och att bristen på denna "motverkar andra normativa principer som god hälsa och integration, och att mötena i staden blir tvingade istället för spontana" (s.30). Kan Rosengårds isolering från övriga Malmö leda till detta eller har det redan gjort det? Om det skulle vara så tror jag inte att det är för sent att göra någonting åt det. Hur mycket stadsdelens isolering påverkar Idrottsområdet är svårt att säga men att den påverkar är jag övertygad om.

Om Idrottsområdet i sig upplevs som otillgängligt eller inte är olika beroende på vem jag pratar med, inte alla vill hävda att det är isolerat från omgivningen eller att det skulle utgöra några problem. Bland annat nämner Roland, *biträdande rektor Örtagårdsskolan* att det mer är stadsdelen som är isolerad och inte Idrottsområdet i sig. Visserligen håller Åsa med om att det är isolerat men förutom att eleverna tvingas gå runt för att komma in på vissa ytor ser hon inga problem med det, istället beskriver både hon och Marjan vilka möjligheter skolan har genom att ha Idrottsområdet så pass nära skolan.

De som hävdar att området är otillgängligt pekar främst på tre saker. Den första är grönområdena i söder som enligt Magdalena alltså fungerar mer som stora hinder än som inbjudande rekreatiomsområden. En annan är svårigheten att komma med bil till området, något som bland annat nämns av Peter, Magdalena, i dialog-PM för Rosengård och i intervjuer med de boende i Rosengård: "Det är svårt att ta sig hit med bil" (Malmö stad 2010d). Norra infarten till Idrottsområdet är den enda infarten om man kommer med bil och kommer man med buss så är inte ens denna infart möjlig att ta sig in igenom eftersom broarna som man tvingas köra under är för låga. Det innebär ett problem för spelarbussar som tvingas stanna tidigare eller köra upp på gång- och cykelvägar. Peter är även inne på att endast en infart gör orienterbarheten låg. Som en tredje punkt pratas om otillgängligheten i mindre skala och boende berättar bland annat att "fotbollsplanen släcks efter kl 22, kan inte gå in" (Malmö stad 2010d), dock ett vanligt inslag på många idrottsplatser. Även efter intervjuerna med Anna och André, Åsa och Marjan samt Erland får jag uppfattningen att området känns otillgängligt med tanke på att staket omger flera av aktivitetsytorna. Idrottsområdets låga tillgänglighet skapar lätt en mental föreställning om att man inte är välkommen på området, särskilt om det omges av höga staket med fåtalet grindar. Samtidigt måste man ha förståelse för

föreningarnas verksamhet, där mycket handlar om att behålla bollar innanför planen. Det hindrar dock inte att skapa kopplingar, till och från området och till och från aktivitetsytorna, som inbjuder till spontanidrott.

Vilka åtgärder planeras det då för? Det finns flera planer på hur stadsdelens isolering ska brytas. Stora delar av de åtgärder som i dag görs och planeras för i stadsdelen går ut på att göra den mer tillgänglig. Konkreta åtgärder kring dessa fysiska barriärer beskrivna ovan är bland annat Station Rosengård som Peter tror kan bidra till en ökad rörelse till och från stadsdelen eftersom den får ett läge inte långt ifrån stadsdelens centum och det ges möjligheter att nå övriga Malmö och övriga regionen som Rosengård är en del av. Liknande tankegångar beskrivs i dialog-pm för Rosengård: "En ny station vid Amiralsgatan skulle koppla de boende i Rosengård till det regionala tågsystemet och därmed regionens arbetsmarknad på ett bättre sätt än idag" (Malmö stad 2008a s.25). En annan åtgärd som Peter och Lena pratar om och som nämns i MKB-rapporten är att förvandla Amiralsgatan både genom att göra den smalare men även att göra den mer till en stadsgata som "introducerar" Malmö för bilister (MKB 2007). En tredje åtgärd är upprustningen av Rosengårdsstråket som går mellan Möllevången och centrala Rosengård. Med hjälp av konkreta åtgärder som upprustning av gång- och cykelvägar, ökad belysning, mötesplatser med mera hoppas man att fler Malmöbor ska söka sig till Rosengård och fler Rosengårdsbor ska söka sig till centrala Malmö (Malmö stad 2010a). I dialog-PM skriver man också om åtgärder inom stadsdelen för att öka tillgängligheten och här ingår bland annat att öppna upp återvändsgator (se figur 6.1) för att öka tillgängligheten och göra orienterbarheten större (Malmö stad 2008a s.28-29).

Ett exempel på hur återvändsgator kan komma att öppnas upp i och kring Idrottsområdet

Källa: Malmö stad (2008a)

FIGUR 6.1 – SAMMANKOPPLING AV ÅTERVÄNDSGATOR

När det kommer till konkreta åtgärder för Idrottsområdet säger både Peter och Magdalena att planerna är att på olika sätt öppna upp Idrottsområdet. Tanken är att föra in fordonstrafik söderifrån samtidigt som dialog-PM även ger förslag på att skapa så kallade genombrottsgator igenom och kring Idrottsområdet (Malmö stad 2008a s.28). En annan del är att skapa mer mötesplatser på området som jag nämnt ovan, genom att göra grönstråken mer välkomnande hoppas Magdalena till exempel att skapa mindre stråk som gör det möjligt att ta sig från en punkt till en annan, en slags rumslig indelning. Något som även tas upp i dialog-PM:

”Östra Rosengårdsfältet är ett grönt stråk som skiljer miljonprogramsområdet från Västra Kattarps villabebyggelse. En bättre rumslig indelning av stråket skulle erbjuda nya kvaliteter och en större tydlighet. Genom att uppföra radhus i en begränsad del av det östra fältet kan

raden av rumsliga sekvenser i grönstråket bli än tydligare och en länk kan skapas mellan de båda bostadsområdena i norr och söder (Malmö stad 2008a s.18)”

Peter och Magdalena menar liksom dialog-PM att det hör ihop med att skapa liv på det ödsliga området, för ska man förtäta i området måste man också göra det mer tillgängligt. Jag vet inte vad det finns för direkta planer på att göra aktivitetsytor i sig mer tillgängliga, om dessa ska omges av staket även i fortsättningen. Tanken är dock att göra hela området mer tillgängligt och då borde väl även ingå att göra aktivitetsytor mer öppna för alla, eller?

Samtidigt som tillgängligheten till stadsdelen och Idrottsområdet utgör ett stort problem för att uppnå social hållbarhet är det också ett av de områden som det görs mest inom, att göra Idrottsområdet mer tillgängligt upptar nämligen en stor del av planeringen. Jag är därför inte orolig över att det skulle utgöra ett problem vid ett nytt Idrottsområde.

6.6 Rättvisa

Rättviseaspekten under min studie handlar främst om tre delar. Den första handlar om de olika idrottsföreningarnas möjlighet till att påverka områdets utveckling. Som jag skriver i tredje kapitlet ställer Magnus Johansson två frågor om delaktighet (s.32):

- Vem får vara med och påverka utvecklingen av vad?
- Vem bör vara med och påverka utvecklingen av vad?

(Johansson 2009)

Frågorna är högst relevanta i fråga om områdets utveckling och svaren på frågorna kommer även att handla om: är delaktigheten alltid rättvis? (s.32) FC Rosengårds storlek i avseendet antal aktiva, elitsatsning och sociala arbete utanför fotbollsverksamheten gör föreningen redan nu till brukaren med störst fokus. Även om Filip säger att kommunen inte alltid lyssnar på föreningen kommer föreningen att bli en intressant aktör för kommunen vid det eventuella byggandet av en ny arena på området. Den kommer att bli det med tanke på investeringsmöjligheterna från föreningens sida. Det säger sig självt att går FC Rosengård in med pengar i satsningar så ska föreningen också få ha mer att säga till om. Men risken finns att detta tränger bort mindre föreningar som tillför idrotten i stadsdelen bredden, med risken att få det elittänket som André befarar. För även om FC Rosengård står för en bred ungdomsverksamhet är A-lagets strävan mot Superettan ett bevis på att föreningen har en elitsatsning, som i sig kan komma att innebära många positiva saker för stadsdelen. Men det är viktigt att bevara de mindre föreningarna som ger plats för övriga, alla kan inte platsa i Malmö FF utan får stå sitt kast att tillhöra en småklubb, lite ironiskt sagt. Om FC Rosengård blir stadsdelens lag, jämför Malmö FF som stadens lag, kan mindre klubbar utgöra dessa småklubbar som tar emot övriga. För att detta ska fungera krävs att samtliga brukare får vara med att påverka utvecklingen kring Idrottsområdet, annars kan FC Rosengård riskera att tränga undan de mindre föreningarna. Det handlar inte bara om fotbollsöreningar, för här finns i stort sett bara FBK Balkan förutom FC Rosengård, utan även om andra idrotter. Det är därför glädjande att höra Åsa och Lena vars svar handlar om att tänka mer brett. Åsa betonar vikten av att även ha möjligheten att utöva andra idrotter i skolan och på fritiden. Lena pratar om att Fritidsförvaltningens roll är att balansera de olika brukarnas behov. Om FC Rosengård sedan får en egen idrottsplats är det en helt annan sak, då får kommunen tänka om och erbjuda andra platser för de andra föreningarna. Men så länge Idrottsområdet delas av flera föreningar måste planeringen ha Magnus Johanssons frågor i åtanke.

Rättvisa kring Idrottsområdet kommer i samband med kartläggningen även in på att området ska vara till för andra än föreningar. Som jag nämnt tycker flera informanter att spontanidrott är ett viktigt inslag kring Idrottsområdet eftersom det ger möjligheter för dem som inte är med i en förening att utöva idrott. Det är därför viktigt att behålla dessa ytor, att kanske bygga lite mer hållbara och lite mer öppna områden som bjuder in till denna typ av idrott. De båda skolorna, Rosengårdskolan och Örtagårdskolan, använder delar av området främst under sommarhalvåret. Liksom med spontanidrotten tycker jag att detta inslag måste få behållas eftersom det förutom att ge möjligheter att utöva idrott bidrar till att hålla området levande mer än på kvällar och helger. Liksom för integration skulle jag vilja hävda att området är till för alla, men att det av olika anledningar inte bjuder in till det med det omgivande staketet som främsta orsak. Idrottsområdet måste som sagt göras mer öppet och välkomnande för att bli till det levande område som strävas efter. Jag förstår, som en del av en förening själv, att man gärna vill bevara en slags kontroll över området för att föreningarna ska kunna bedriva sin verksamhet där. Men det går inte att skapa liv och rörelse på området under fler tider på dygnet än vid kvällar och helger om det inte görs mer tillgängligt och öppet för allmänheten.

Den tredje delen är att området ska kunna utgöra en plats för fler än idrottsutövarna. Detta nämns av framförallt Magdalena som menar att andra aktiviteter skulle kunna göra området till en plats för andra än de utövar idrott, som till exempel odling. Under intervjuerna frågar jag om informanterna skulle kunna tänka sig ett idrottsområde som även innehåller kanske dagis, kontor, gatukök, föreningslokaler med mera och samtliga ställer sig positiva till det. Förutom att skapa rörelse under stora delar dygnet skulle det kunna bidra till att skapa en mötesplats för andra än de som utövar idrott som nämns i dialog-PM:

”Idrottsplatserna kan bidra med mer till det gemensamma stadsrummet. I synnerhet har Rosengårds idrottsplats i hjärtat av stadsdelen en enorm potential att tillföra liv och rörelse. Aktiviteter lockar åskådare och idrottsplatserna kan bli en mötesplats för fler än dem som utövar aktiviteterna” (Malmö stad 2008a s.40)

Även om det kanske inte går att nå vid ett område avsett för en specifik aktivitet som en idrottsplats strävar man åtminstone efter att göra stadsrummet tillgängligt för *alla* om dessa delar tas hänsyn till. De utgör tillsammans en viktig del av rättvisaspekten inom social hållbarhet och stadsplanering.

6.7 Delaktighet

Liksom inom flera av de normativa principerna finns det en strävan efter delaktighet från olika intressentgrupper rörande både den nuvarande och den kommande utformningen av Idrottsområdet. Peter beskriver att man på Gatukontoret tidigare inte lyckats genomföra denna dialog på ett bra sätt men att man i samband med nuvarande åtgärder i stadsdelen försöker föra en god dialog. Både Peter och Lena betonar vikten av att verkligen utnyttja dialogen till något konstruktivt och inte bara ha den för sakens skull. Eftersom delaktighet ännu är en relativt ny metod i vad som var och till viss del även är en stuprörsstadsplanering befarar jag ofta att delaktighet genom dialog till en början ses som något positivt att utnyttja för att skapa hållbarhet i projekt men som i verkligheten ofta ser helt annorlunda ut. Men i fallet idrottsområdet i södra Rosengård är känslan en annan. Känslan är annorlunda eftersom intervjupersonerna faktiskt beskriver hur man gått tillväga vid andra projekt i stadsdelen. Peter säger att Gatukontoret tar hjälp av lokala föreningar verksamma i området där man genom workshops får fram åsikter. Magdalena beskriver att kommunen i

samband med *Stadens ljus* under flera dagar intervjuat boende, intervjuer som mynnat ut i ett dokument som jag använder mig av i denna studie. Lena förklarar att det i projektet *Fokus Rosengård* finns en processledare som för en ständig dialog med boende i Rosengård, med fokus på de investeringar som görs inom projektet.

Anna förklarar att stadsdelsförvaltningen genom flera olika kanaler tar emot åsikter från invånarna i Rosengård, bland annat genom stadsdelsvärdar och ungdomskommunikatörer som André. Anna nämner dessa kanaler som nivåer och säger att förvaltningen har en stark ambition att föra dialoger med olika människor. Framförallt stadsdelsvärdar verkar ha en stor betydelse i stadsdelen och kanske är det för att jag inte är tillräckligt insatt som gör att jag inte hört talas om dessa mer än i Augustenborg tidigare, men det känns absolut som något att bygga vidare på. Anna och André säger nämligen att dessa tillsammans med Hyresgästföreningen utgjorde en avgörande del av omvandlingen av Vänskapsparken i östra Rosengård. Under intervjun fastnar jag i en slags omvänd världsbild, för under intervjun nämner Anna att dialogen inte får gå ut på att tvinga människor till delaktighet utan att de ska komma när de känner för det. Jag undrar hur en sådan ståndpunkt bemötts för tio-tjugo år sedan där det snarare handlade, och kanske fortfarande handlar om, att förmå projektledare till att föra en brukardialog som jag nämner under kapitel tre.

Att stadsdelsförvaltningen tar delaktighetsfrågan på allvar tycker jag visas av att Anna pratar om hur möten med intressenter ska arrangeras. Hon nämner till exempel att det i dialogen måste finnas ett utbyte av information, att inte bara åsikter från medborgare tas emot utan även att de informeras om vilka projekt i detta fall stadsdelsförvaltningen är igång med. Det känns som ett steg längre i delaktighetsprocessen och liksom Peter och Lena inte bara en dialog för sakens skull. Hon pratar om vikten av att ta emot åsikterna och ta tillvara på dem. Jag blir intresserad av något de kallar för signalsystem, att kunna ta emot signaler som kommer från olika delar av stadsdelen. Är det många gånger det som saknas i delaktighetsprocesser? Att ha projektanställda som kan fånga upp den här typen av åsikter är en idé att bygga vidare på, en slags projektutvärderare med fokus enbart på dialogen med olika aktörer. Det finns säkert inom en del projekt men långt ifrån inom alla.

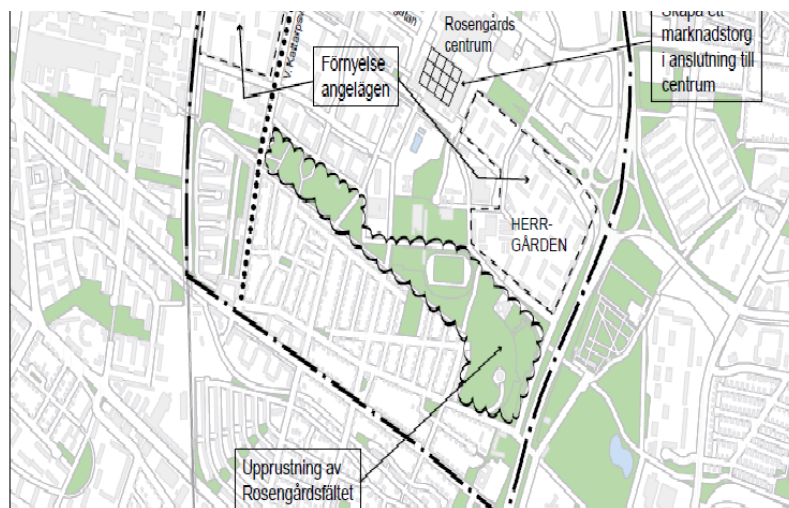
Mer än alla andra pratar Anna om delaktighet, jag funderar om det kan bero på att hon är en del av Rosengårds stadsdelsförvaltning där man är beroende av ständig input från befolkningen. Visserligen uppfattar jag stadsdelsförvaltningen som en slags länk mellan kommunen och Rosengårdsborna, jag vet inte om man fattar avgörande beslut, men trots allt verkar man ha ett stort inflytande i vad som sker i stadsdelen. Att då föra en dialog med invånarna känns som ett mycket bra inslag i utvecklingen av stadsdelen. Det är en styrka ur ett socialt hållbarhetsperspektiv att Anna nämner att förvaltningen är beroende av Rosengårdsbornas åsikter.

Tittar man på stadsdelen i stort finns det alltså goda förhoppningar om en delaktighet i utvecklingen av Idrottsområdet. Men bilden som fås genom brukarna är en helt annan. Jag har berättat att Filip hävdar att kommunen borde lyssna mer på föreningarna som är verksamma i området. Han känner inte att kommunen är intresserad av vad FC Rosengård har för åsikter i frågor gällande Idrottsområdet. Liknande tankar har Roland som anser att Örtagårdskolan gärna kunde fått mer att säga till om gällande konstgräsplanen på Idrottsområdet och tider för användning. Med detta sagt känns det ändå positivt att Gabriella säger att delaktighet är något Fritidsförvaltningen vill få in i sitt arbete. Möjligheten ligger kanske i att det blir ett mål för verksamheten och inte bara en vilja.

I och med stadsdelsförvaltningens arbete kring delaktighet känner jag verkligen att det finns förutsättningar att uppnå det jag nämner i kapitel tre, nämligen att "En hållbar stad ska sträva efter att kunna erbjuda invånarna delaktighet. Om de sedan är delaktiga är en annan sak, men det måste finnas en förutsättning för deltagande" (s.32). Om Annas beskrivning, om att mötena med invånarna helst ska utgöras av utbyte av kunskap, blir verklighet uppfyller det en annan del av det jag skriver: "... det är viktigt att medborgarna ser hållbarhetsarbetet [...] vilket handlar om medborgarnas rätt att engagera sig i kommunens arbete och att kommunen erbjuder dem det" (s.32).

6.8 Attraktivitet

För att Idrottsområdet ska fungera som den magnet som flera av informanterna talar om är de flesta överens om att det krävs attraktiva miljöer, men vad som uppfattas som attraktivt är väldigt olika. Jag valde medvetet att ställa attraktivitet och funktionalitet mot varandra då jag antog att jag skulle få bättre motiveringar kring det ena eller det andra, och det fick jag. Men de flesta påpekade dock att det är viktigt med både attraktivitet och funktionalitet. Vikten av att ha båda kom fram när det pratades om upprustningsbehoven på Idrottsområdet. Främst de båda lärarna från Rosengårdskolan och Filip från FC Rosengård berättar om hur slitet området är och tar upp det som ett hinder i verksamheten. Filip nämner att kommunen inte gjort mycket för att öka attraktiviteten sen det byggdes på sjuttioalet. Behoven av upprustning, av Rosengårdsfältet som Idrottsområdet är en del av, verkar ha funnits i åtminstone elva år eftersom de nämns i Malmös översiktsplan från år 2000:

Bilden är tagen från Malmö stads översiktsplan från år 2000

Källa: Malmö stad 2000

FIGUR 6.2 – UPPRUSTNING AV ROSENGÅRDSFÄLTET

Det var främst Åsa som var inne på att funktionen är viktigare än attraktiviteten, hon menar att det är bättre med hållbara och robusta material i en stadsdel som Rosengård. Liksom Erland fokuserar Åsa på ett yrkesperspektiv, för brukarna på området är det naturligtvis bäst om områdets olika funktioner fungerar i längden.

Förutom upprustningsbehoven beskrivs attraktiviteten under intervjuerna som ett sätt att locka människor som inte vanligtvis besöker området. Därmed kom svaren mest att handla om den attraktivitet som pratas om i rapporten MKB lagt fram:

"Rosengårds grönområden ska aktiveras med nya program och de existerande sportfaciliteterna ska öppnas upp. Områdets många överblivna mellanrum ska aktiveras och

buskar och stängsel ska tas bort så aktiviteterna kan fungera som attraktioner i området. Man ska kunna sitta och titta på när sport utövas! Stadsrum med hög kvalitet, en stadsmässig huvudgata med handel, levande bostadsområden med nya boendeformer och ett stort rekreativt område kan bidra till att göra Rosengård till en aktiv stadsdel. Men det kommer inte att ske såvida det inte kommer nya förbindelser till resten av staden” (MKB 2007).

Tillsammans med flera av intervjupersonerna är alltså rapporten inne på att skapa attraktiva mötesplatser på och kring Idrottsområdet. Det är främst Magdalena som i detalj går in på vad dessa attraktiva mötesplatser kan utgöras av när hon talar om funktionsblandning och rumslig indelning i grönområdena. Jag tror dock att även Lenas presentation av den ekologiska hållbarheten skulle kunna fungera som en ordentlig attraktionspunkt, för det är bara att titta på hur Västra hamnen och Augustenborg lockat besökare. Som jag nämnt tidigare tycker även Anna och André att området ska fungera som en målpunkt för bland annat övriga Malmöbor men de betonar som sagt vikten av att även planera för de lokala behoven. Anna berättar om att arenan både kan erbjuda konserter, fotbollsmatcher med mera för en bred massa *och* fungera som en kapacitet för lokala föreningar att utnyttja, således ett annat perspektiv på attraktivitet.

Erlands beskrivning om vikten av både funktionalitet och attraktivitet tycker jag är målande för problemen som uppstår under planeringsstadiet. För samtidigt som Idrottsområdet måste planeras utifrån de som dagligen använder området, för att de ska kunna bedriva sin verksamhet så bra som möjligt, så måste man också se betydelsen av att kunna locka fler människor till området och stadsdelen. Till området bland annat eftersom idrottsutövande på olika sätt gynnar människors hälsa, och till stadsdelen för att bryta isoleringen från övriga staden. Sen är frågan om det går att bemöta dessa behov utan att de tar mark från varandra.

Attraktivitet är svårt att definiera och det leder till att det är svårt att möta allas behov inom ämnet. Jag tror dock att ett idrottsområde innehåller större attraktivitet från början än många andra områden eftersom aktiviteterna i sig lockar mer än något annat. I översiktsplanen nämns till exempel:

”... en stadsdel med omfattande fritidsverksamhet och ett stort idrottsutbud” [...]”... moderna anläggningar för alla idrotter: fotbollsplaner, sporthallar, ishall, friluftsbad, friidrottsytor och konstgräsplan” (Malmö stad 2000)

Problem med att locka till sig idrottsutövare uppfattar jag därför inte att Idrottsområdet har, tvärtom, det råder enligt Filip till och med platsbrist. Förutom FC Rosengård och FBK Balkan använder flera andra idrottsföreningar aktivitetssytor på området och redan där lockar området till sig folk från övriga Malmö. Men sen får man inte glömma att attraktivitet även handlar om en må-bra-känsla som bidrar till en god psykisk hälsa som jag skrev om under kapitel tre (s.33). För de aktiva, boende runt omkring och besökare kan därför en attraktiv idrottsplats betyda en del, till exempel en tryggare miljö att vistas i.

Problemet ligger väl kanske i så fall att locka till sig publik och för att kunna göra detta tror jag en stor del handlar om precis det som Filip nämner. Han tar nämligen upp att det som lockar Malmös idrottspublik är att laget spelar högre upp. När det går bra och laget får uppmärksamhet då kommer också publiken. Så fungerar idrottspublik och därför är det nog det som krävs för att locka den breda massan. Sen är det klart att attraktiva faciliteter kan locka en del, bland annat nämner boende att

det vore bra med mer läktarplats och Filip tar upp vikten av att kunna erbjuda bättre läktare, kioskförsäljning, toaletter med mera. Om FC Rosengård tar steget upp till Superettan ska det bli intressant att se vad som händer kring den förmodade publikökningen och tillströmningen från övriga Malmö.

Slutsatser

Rosengårds Idrottsområde är ett område med potential. Området är inte socialt hållbart i dag men det har stora möjligheter att bli det med tanke på vilka satsningar som görs, vad som planeras för och viljan till förändring. Otillgänglighet och otrygghet gör området sårbart för sociala frågor och kan med tanke på detta inte benämnas som socialt hållbart, en hypotes som jag hade innan studiens början. Att göra området mer levande bygger de allra flesta lösningar på. Funktionsblandning, mer trafik, fler mötesplatser och tryggare grönområden är bara några av visionerna som är tänkt att bidra till ett mer levande område. Det förutsätter dock en miljö där funktionsblandning kan fungera där till exempel idrotten fortsätter att flyta på trots att omgivande byggnader utgörs av bostäder, kontor eller affärer. Det förutsätter även att trafiken förs in på ett sådant sätt att det inte äventyrar trafiksäkerheten för besökare, till exempel att fotgängare bestämmer tempot. Det förutsätter även att mötesplatser blir till för både att locka folk från andra delar av Malmö men ändå bevarar möjligheten att bemöta lokala behov. En nyrenovering av Idrottsområdet skulle sannolikt betyda en hel del för stadsdelen Rosengård. Idrotten ges då en möjlighet att stärka sin topposition bland stadsdelens mest populära och mest utnyttjade område. Verksamheter som dagis, gatukök och föreningslokaler kan vara givande att föra in i området, just för att göra det levande mer än bara vid träningar och matcher. Ökade möjligheter för spontanidrott skulle också hjälpa men allt kräver att de fungerar tillsammans och att Idrottsområdet förblir ett idrottsområde oavsett.

En av kommunens målsättningar är att göra stadsdelen mer attraktivt genom att skapa magneter som människor dras till. Idrottsområdet kan mycket väl komma att bli en sådan magnet. Ingen kan begära att full social hållbarhet råder i ett område så länge det inte fungerar i stadsdelen eller staden som omger det. Men med en strävan efter det så kommer man en bra bit på vägen och Idrottsområdet skulle kunna bli en förebild för andra områden. Jag tror att stadsdelen kan hjälpa Idrottsområdet att bli attraktivt, genom att det finns stor vilja och målmedvetenhet men även att majoriteten av invånarna ser Idrottsområdet som ett positivt inslag i Rosengård. Men också att Idrottsområdet kan hjälpa stadsdelen att bli attraktiv, ur det avseendet att den blir en magnet med en mängd olika funktioner och som är tillgänglig för *alla*.

Har jag då uppnytt syftet med uppsatsen? Syftet med uppsatsen var enligt följande:

”För att skapa ett socialt hållbart idrottsområde krävs det till att börja med en identifiering av de brister och möjligheter som finns kring sociala frågor på området. Syftet med denna studie är att kartlägga den sociala hållbarheten i samband med Idrottsområdet och genom detta identifiera de behov som finns för att skapa ett socialt hållbart område” (s.9)

Med uppsatsen har jag lyckats lyfta fram svagheter och styrkor kring den sociala hållbarheten på Idrottsområdet. Några exempel på detta är områdets sämre förhållanden när det kommer till tillgänglighet och trygghet. Dessa svagheter missgynnar andra normativa principer för social hållbarhet, till exempel jämlikhet, rättvisa och integration. Att flickor av olika anledningar hindras från att idrotta är en annan viktig aspekt värd att lyfta fram som en svaghet. Bland styrkorna tycker jag det är viktigt att lyfta fram områdets förmåga att skapa förutsättningar för hälsa och integration. Detta gör området ur flera aspekter attraktivt. Potentialen finns som sagt och det handlar främst om att i planeringen för området lyfta fram styrkorna som finns och planera utefter dessa.

Har jag fått svar på mina forskningsfrågor? Forskningsfrågorna i studien var enligt följande:

- Vad är berörda aktörers och intressenters relation till idrottsplatsen idag?
- Vad skulle berörda aktörer och intressenter vilja ha ut av en omvandling av idrottsplatsen?
- Vad innebär social hållbarhet i samband med idrottsområdet i södra Rosengård?
- Hur ser dagens idrottsområde ut utifrån ett socialt hållbarhetsperspektiv?
- Hur ser framtiden ut för idrottsområdet utifrån ett socialt hållbarhetsperspektiv? (s.9)

Det anser jag att jag har fått. Tack vare den relativt breda skaran intervjupersoner som intervjuades och rätt formulerade intervjufrågor utifrån de åtta normativa principerna för social hållbarhet lyckades jag få en bild över områdets nutid och framtid utifrån social hållbarhet. Kartläggningen gjorde även det möjligt att på djupet studera vilka planer det finns för området och hur långt ifrån dessa är att realiseras. Rätt intervjupersoner gjorde det även möjligt att få en bild över hur platsen används av aktörerna som möter den i sitt dagliga yrke. En bild som inkluderade vem som använder platsen, hur den används och i vilken grad. Den teoretiska diskussionen i det tredje kapitlet samt kartläggningen av områdets sociala hållbarhet tycker jag har gett svar på frågan om vad social hållbarhet innebär i fallet Rosengårds Idrottsområde. Dokumenten som textanalyserades fungerade mest som komplement för vad som redan sagts i intervjuerna vilket inte är att förringa eftersom det gav möjligheten att styrka påståenden.

Hur går man då vidare efter detta? Ur ett stadsplaneringsperspektiv är det inte helt lätt att förverkliga de ambitioner som finns. Det är inte lätt med tanke på det stora antalet människor som är involverade i processen och som påverkas av den. Det är som Peter på Gatukontoret sa: "Det är ju en utmaning här, det är ju trots allt en stadsdel där det bor folk". Något helt uppenbart som många gånger verkar förbises. Det är heller inte lätt med tanke på att Idrottsområdet i processen hela tiden är en del av ett större sammanhang – ett område i en omdiskuterad och mångkulturell stadsdel, i en storstad med drygt trehundra tusen invånare, i en ständigt expanderande Öresundsregion med ett stort antal storstäder involverade, i ett Europa som bara är i början av sitt mellan-nationella samarbete och så vidare. Ambitionerna förändras och den undre nivån tvingas anpassa sig efter dem.

Ur ett forskningsperspektiv skulle det vara väldigt intressant att studera realiseringen av de planer som finns för området. Hur kommer det att se ut om tio år? Vad har realiserats och vad har förkastats i planerna? Denna studie har bara studerat begynnelsen av Idrottsområdets tänkta omvandling. Min förhoppning är att detta material ska kunna användas för personer att sätta sig in i skeendena kring Idrottsområdet och vägen mot att så småningom bli socialt hållbart. Jag hoppas även att det ska kunna användas som underlag vid fortsatt planering av Idrottsområdet och att det helt enkelt tas tillvara vid utformningen av ett nytt Idrottsområde.

Under denna studie har jag kommit underfund med vilka stora utmaningar och arbetsuppgifter som finns inom stadsplanering, framförallt är jag fortfarande överväldigad över det stora antalet personer, organisationer och förvaltningar som arbetar kring ett sådant litet geografiskt område som Idrottsområdet i södra Rosengård trots allt är och hur de tillsammans utgör ett enda stort nätverk av aktörer. Det har varit väldigt nyttigt att se allt detta om man en gång själv ska vara en del av det och vem vet, kanske även besvara frågor från en student inom stadsplaneringsämnet.

Referenser

- Alevrá, Magdalena (2011). *Arkitekt, Planavdelningen på Stadsbyggnadskontoret*. Intervju den 15 februari 2011
- Bell, Simon och Morse, Stephen (2008). *Sustainability Indicators – Measuring the Immeasurable?* London: Earthscan
- Broström, Anna; Eliasson, Per & Hillbur, Per (2008). *Mellan åkern och havet: Malmös rekreatiönsöar och postproduktiva frirum* ingår i Lisberg Jensen, Ebba & Ouis, Pernilla (red) (2008). *Inne & Ute i Malmö – Studier av urbana förändringsprocesser*. Malmö: Urbana Studier, Malmö Högskola
- Corell, Elisabeth och Söderberg, Henriette (2005). *Från miljöpolitik till hållbar utveckling*. Malmö: Liber AB
- Ebbesson, Jonas (2003). *Internationell miljö rätt – Andra upplagan*. Uppsala: Iustus Förlag
- Eniro (2011a). Karta <http://kartor.eniro.se/m/aTPRI> Hämtad 2010-12-12
- Eniro (2011b). Karta <http://kartor.eniro.se/m/amDri> Hämtad 2011-03-08
- Eniro (2011c). Karta <http://kartor.eniro.se/m/amDq5> Hämtad 2011-03-08
- Eriksson, Lena (2011). *Anställd på Miljöförvaltningen*. Intervju den 24 februari 2011
- Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (2007). *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik
- Falkheden, Lena (2005). *Initiativ för hållbar utveckling i staden* ingår i Wessel, Broms Ola; Tunström Moa & Bradley Karin (2005). *Bor vi i samma stad?* Kristianstad: Kristianstads Boktryckeri AB
- Fricke, Gabriella (2011). *Planeringssekreterare på Fritidsförvaltningen*. Intervju den 31 mars 2011
- Gehl, Jan (2009). *Outdoor space and outdoor activities* ingår i Wheeler, M. Stephen & Beatley, Timothy (2009). *The sustainable urban development reader*. New York; London: Routledge
- Ghodsian, Åsa & Egumenovski, Marjan (2011). *Idrottslärare Rosengårdskolan*. Intervju den 1 februari 2011
- Gyllin, Mats & Kruuse, Annika (2008). *Stadens ekologi: Många möjligheter i det gröna* ingår i Lisberg Jensen, Ebba & Ouis, Pernilla (red) (2008). *Inne & Ute i Malmö – Studier av urbana förändringsprocesser*. Malmö: Urbana Studier, Malmö Högskola
- Henricson, Roland (2011). *Biträdande rektor F-5 Örtagårdskolan*. Intervju den 4 februari 2011
- Håkansson, Peter (2011). *Trafikplanerare, Trafikavdelningen på Gatukontoret*. Intervju den 25 februari 2011
- Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur
- Malmö stad (2000). *Översiktsplan för Malmö 2000*.
<http://www.malmo.se/Medborgare/Stadsplanering--trafik/Stadsplanering--visioner/Oversiktsplaner-strategier/Oversiktsplan-for-Malmo-2000/Oversiktsplan-for-Malmo-2000.html> Hämtad 2010-12-07
- Malmö stad & Polisområde Malmö (2007). *Tiopunktsprogrammet – en gemensam åtgärdsplan*. Malmö stads och Polisområde Malmös gemensamma åtgärdsplan för ett tryggare Malmö
- Malmö stad (2008a). *Rosengård! Strategier för hållbar utveckling i en stadsdel – Dialog-pm 2008:1*. Malmö stadsbyggnadskontor
- Malmö stad (2008b). Bild
<http://www.malmo.se/download/18.41e3f877120389465948000276/04.Malm%C3%B6.pdf> Hämtad 2011-05-26
- Malmö stad (2008c). Bild

<http://www.malmo.se/download/18.41e3f8771203894659480006117/20.Roseng%C3%A5rd.pdf>

Hämtad 2011-05-26

Malmö stad (2010a). *Hållbar stadsomvandling – Fokus Rosengård*.

<http://www.malmo.se/Medborgare/Miljo--hallbarhet/Miljoarbetet-i-Malmo-stad/Projekt--natverk/Projekt/Fokus-Rosengard.html> Hämtad den 6 december 2010

Malmö stad (2010b). Programblad för Stadens ljus i Rosengård.

<http://www.malmo.se/download/18.5e17dc6a12be77c831780004057/Stadens+ljus+Roseng%C3%A5rd+2010+programblad.pdf> Hämtad den 6 december 2010

Malmö stad (2010c). Anteckningar från workshop kring områdesprogram Herrgården

Malmö stad (2010d). *Rosengårdstråket: Dialogdagar*. Dokumentation av boendes åsikter om stadsdelen

Malmö stad & Polisområde Malmö (2010). *Fem fokus för ökad trygghet i Malmö – överenskommelse mellan Malmö stad och Polisområde*. Dokument kring Malmö stads och Polisens samverkan för att nå ett tryggare Malmö.

Malmö stad (2011a). *Fritidsförvaltningens prislista 2011 – Föreningar & Privatpersoner*.

http://www.malmo.se/download/18.77b107c212e1f5a356a800034633/Prislistan+2011_webb.pdf Hämtad 2011-03-08

Malmö stad (2011b). *Ishallar*. <http://www.malmo.se/Medborgare/Idrott--fritid/Anlaggningar/Ishallar.html#Text11> Hämtad 2011-03-08

Malmö stad (2011c). *Racket- och motionsanläggningar*. <http://www.malmo.se/Medborgare/Idrott--fritid/Anlaggningar/Racket--och-motionsanlaggningar.html#Text3> Hämtad 2011-03-08

Malmö stad (2011d). *Rosengårdsbadet i ny tappning*. <http://www.malmo.se/Kommun--politik/Om-oss/Stadsdelar/Rosengard/Pa-gang-i-Rosengard/Rosengardsbadet.html> Hämtad 2011-04-04

Malmö stad (2011e). *Örtagårdsskolan*. <http://www.malmo.se/Medborgare/Forskola--utbildning/Grundskola/Grundskolor/Rosengard/Grundskolor-i-Rosengard/Ortagardsskolan.html> Hämtad 2011-03-09

Malmö stad (2011f). *Rosengårdsskolan*. <http://www.malmo.se/Medborgare/Forskola--utbildning/Grundskola/Grundskolor/Rosengard/Grundskolor-i-Rosengard/Rosengardsskolan.html> Hämtad 2011-03-09

Malmö stad (2011g). *Hållbar stads- & trafikmiljö*. <http://www.malmo.se/Medborgare/Miljo--hallbarhet/Hallbar-stads---trafikmiljo.html> Hämtad 2011-03-16

Manner, Maja (2009) Föreläsning *Delaktighet i beslutsprocesser och utveckling* på programmet Hållbar stadsutveckling den 6 oktober 2009

MKB (2007). *MKB – Strategi för uterummen i Rosengård, förbindelse till Malmö och identitetsskapande i Öresundsregionen*. Visioner och strategier för Rosengård skapade av Gehl Architects

Molina, Irene (2005). *Miljonprogrammet och förortens rasifiering* ingår i Wessel, Broms Ola; Tunström Moa & Bradley Karin (2005). *Bor vi i samma stad?* Kristianstad: Kristianstads Boktryckeri AB

Morfiadakis, Filip (2010). *Marknadsansvarig i FC Rosengård*. Telefonintervju den 10 december 2010

Morfiadakis, Filip (2011). *Marknadsansvarig i FC Rosengård*. Telefonintervju den 25 februari 2011

Mukhtar, Landgren; Dalia (2008). *Utopi och dystopi i postindustriella Malmö* ingår i Lisberg Jensen, Ebba & Ouis, Pernilla (red) (2008). *Inne & Ute i Malmö – Studier av urbana förändringsprocesser*. Malmö: Urbana Studier, Malmö Högskola

Nelin Jensen, Björn (2009). *Hållbarhetsbegreppet och Social hållbarhet*. Examinationsuppgift på programmet Hållbar stadsutveckling, Malmö Högskola

Nelin Jensen, Björn (2010). *Rosengårds IP – en del av Rosengårdsstråket*. Projekt på programmet Hållbar stadsutveckling, SLU Alnarp

Nylund, Katarina (2009) Föreläsning Att analysera social hållbarhet på programmet Hållbar stadsutveckling den 2 oktober 2009.

Nyström, Jan (2003). *Planeringens grunder – en översikt*. Lund: Studentlitteratur

Orrskog, Lars (2005). *Stora och små berättelser om svenskt stadsbyggande* ingår i Wessel, Broms Ola; Tunström Moa & Bradley Karin (2005). *Bor vi i samma stad?* Kristianstad: Kristianstads Boktryckeri AB

Pettersson-Gustafsson, Anna & Hounsounou, André (2011). *Nätverkskoordinator Rosengårds stadsdelsförvaltning respektive Ungdomskommunikatör*. Intervju den 3 mars 2011

Pihl, Håkan (2007). *Miljöekonomi – för en hållbar utveckling*. Stockholm: SNS Förlag

Skånetrafiken (2011). Stadsbusskartor för Malmö, linjerna 1, 5, 33 och 35.

<http://www.skanetrafiken.se/templates/FileListing.aspx?id=27809&epslanguage=SV> Hämtad 2011-03-16

Popoola, Margareta (2008). *Vem får bo (i) staden?* ingår i Lisberg Jensen, Ebba & Ouis, Pernilla (red) (2008). *Inne & Ute i Malmö – Studier av urbana förändringsprocesser*. Malmö: Urbana Studier, Malmö Högskola

Svensson, Erland (2011). *Biträdande rektor Rosengårdskolan*. Intervju den 1 februari 2011

Söderqvist, Tore; Hammer, Monica & Gren, Ing-Marie (2004). *Samverkan för människa och natur – en introduktion till ekologisk ekonomisk*. Lund: Studentlitteratur

Wessel, Broms Ola; Tunström Moa & Bradley Karin (2005). *Bor vi i samma stad?* Kristianstad: Kristianstads Boktryckeri AB

Yalla Trappan (2010). *Tjejer i förening*. Rapport om projektet Tjejer i förening

Bilaga 1 – Exempel på inledande mail till intervjupersoner

Mail till representant för Stadsbyggnadskontoret:

Hej,

Mitt namn är Björn Nelin Jensen och jag studerar hållbar stadsutveckling på SLU Alnarp/Malmö Högskola. Under våren ska jag som min masteruppsats studera hur en eventuell omvandling av Rosengårds Idrottsplats kan komma att se ut och till denna studie vill jag intervjua aktörer/intressenter vid en sådan omvandling. Studien utgår främst ifrån hållbarhetsperspektiven social-, ekologisk- och ekonomisk hållbarhet. Stadsbyggnadskontoret i Malmö kommer att utgöra en viktig aktör i denna omvandling och därför skulle det vara intressant att se ert perspektiv på omvandlingen och hur ni diskuterar och planerar inför den. Jag har tagit del av Dialog-PM om Rosengård och även mötesanteckningar kring denna och vet endast på ytan vad det sker för diskussioner, och jag skulle gärna vilja gå lite djupare.

Därför undrar jag om någon representant för Stadsbyggnadskontoret inom några veckors tid (senast!) vill ställa upp på en intervju angående denna omvandling av Rosengårds IP?

Har inte riktigt något namn att utgå ifrån så jag valde att sända detta mail till denna adress och hoppas det kan sändas vidare till någon person som är insatt i ämnet om det inte hittar rätt direkt.

Tack för er tid!

Med Vänliga Hälsningar

Björn Nelin Jensen

Bilaga 2 – Exempel på intervjuguide inför intervjuerna

Intervjuguide inför intervju med Magdalena Alevrá på Stadsbyggnadskontoret:

Intervjuguide - Stadsbyggnadskontoret

Tema 1 -Idrottsplatsen idag

- Vad är din uppfattning om idrottsplatsen idag?
 - Gällande upprustningsbehov? (Fritid)
 - Gällande trygghet? Det förs ju diskussioner på att idrottsplatsen upplevs som otrygg framförallt kvällstid.
 - Gällande tillgänglighet? Är känslan att idrottsplatsen är tillgänglig för alla? Bör den vara det?
 - Gällande genusperspektiv? Tycker du att det finns tillräckliga förutsättningar för flickor/damer att utöva en idrott på idrottsplatsen? Om inte, vad kan göras?
- Rosengård upplevs ju enligt kommunens hemsida som isolerad från övriga Malmö, tycker du det är något som avspeglas i samband med idrottsplatsen? Tror du att det kan vara en anledning till att de flesta medlemmar i till exempel FC Rosengård är just från Rosengård, är det i så fall en negativ sak?
- Hur fungerar kommunens samarbete med idrottsplatsens användare? Föreningar och skolor?

Tema 2 - Idrottsplatsen i framtiden

- Hur ser planerna ut för detta området?
- Delaktighet i processen? Vem ska få vara med och påverka, både under planeringen men även förvaltningen? Är det ett mål att föreningar ska vara mer aktiva och delaktiga i beslut?
- Skulle idrottsplatsen kunna vara en plats för mer än idrott? (Dagis, gatukök, kiosker?)
- Det finns ju både fördelar och nackdelar med att locka folk från övriga Malmö till Rosengård/idrottsplatsen, integration å ena sidan men bland annat Rosengårdsskolans idrottslärare menar ju att det blir mindre plats för dem. Hur ser du på denna balansgång?
- Förs det diskussioner om att förändra strukturen i gatunätet? Hur skulle detta i så fall påverka idrottsplatsen?
- Boendefrågor. Har ni några planer för bostadsområdena intill idrottsplatsen?
- FC Rosengårds marknadsansvarige sa något intressant angående att för att få folk att stanna kvar i Rosengård så bör man locka med villor, radhus etc. Hur ser du på det? Är det en idé att skapa magneter för att få folk att stanna i Rosengård?
- I samband med det, är en attraktiv idrottsplats viktigare än en funktionell eller rent av tvärtom?
- Vad är grundläggande för att uppnå god hälsa i samband med idrottsplatsens utformning?
- Ska idrottsplatsen vara tillgänglig för vem som helst?
- Har ni några strategier för hur man skapar trygghet på en idrottsplats?
- Hur kan man planera för att undvika krossade fönsterrutor, krossade glasflaskor och annan skadegörelse?
- Nämn några aspekter som du tycker en idrottsplats ska stå för

- Är det möjligt att skapa en ekologiskt hållbar idrottsplats som enbart försörjs med förnyelsebar energi och kan erbjuda andra miljövänliga lösningar?

Tema 3 – Idrottsplatsen som en del av stadsdelen

- Intressant i sammanhanget tycker jag är att om idrottsplatsen ska formas så att det finns möjligheter för många idrotter och öka intresset för mindre idrotter eller anpassa idrottsplatsen efter intresse, det vill säga mest fotboll. Vad tycker du?
- Vad betyder idrotten för stadsdelen Rosengård?
- Tror du att förändringen av idrottsplatsen skulle gynna stadsdelen som helhet, i så fall på vilket sätt?
- Jag vill hävda att en omvandling av idrottsplatsen skulle kunna få folk från övriga Malmö att lockas till Rosengård. Vad tror du kan göras mer?
- Hur kan man locka Rosengårdsborna till övriga Malmö?
- *Hur ser du på idrottsplatsen om 10år?*
- *Hur ser du på stadsdelen Rosengård om 10år?*

Namn jag skulle kunna kontakta för intervju, på Gatukontoret och Fritidsförvaltningen?